Amigoe

100STE JAARGANG — NO.: 274

VRIJDAG 25 NOVEMBER 1983

Vandaag

MR C.P. BRIET
...immuniteit...

Nieuws in vogelvlucht

WASHINGTON — President Rea-n is ontsteld over de verklaring n zijn SU-collega Andropov. Dit at in scherpe tegenstelling met t uitgesproken verlangen van de U om door onderhandelingen tot n akkoord te komen, meent Re-n.

*****

BEIROET — Een onbemand Israe-ch verkenningsvliegtuig is boven t door Syrie gecontroleerde deel n Libanon neergehaald. Het wrak meegenomen naar Syrie, zei Radio iroet.

*****

BELFAST — Negen gewonden len bij een bomaanslag in de ka-olieke wijk van Belfast. Bij de ge-nden waren 3 Britse soldaten en 2 litiemannen. De bom lag achter n buurthuis.

*****

NEW YORK — De meeste Westerlanden hebben in de politieke com-issie van de VN gestemd tegen een solutie waarin een nucleaire oor-g als de monsterlijkste misdaad ordt veroordeeld. De SU stemde or. Er waren 72 voorstemmers en onthoudingen.

*****

SAN SALVADOR — Bij een ver-ssingsaanval door het Salvado-anse leger zijn 25 rebellen gedood raakten er 50 gewond, zo meldde n Salvador. Dit gebeurde in het orden van het land. Er is een groot-heepse zuiveringsoperatie begon-n, zei het leger.

*****

BRUSSEL — Volgens de leider n de Arbeiderspartij Peres, de ootste oppositie-partij van Israel, staat de PLO niet meer. Hij zei dit Brussel waar hij de vergadering n de Socialistische Internationale iwoont. De PLO wil zich bij de SI nsluiten.

*****

MANILLA — De Filippijnse ka-holieke bisschoppen conferentie eft president Marcos gevraagd de ensenrechten te herstellen. Men ed de waarschuwing dat het land drijft naar chaos en anarchie.

*****

JOHANNESBURG — De zwarte woners in de Zuidafrikaanse satel-etsteden kunnen vanaf morgen oor het eerst hun eigen autonome emeenteraden kiezen. Het gaat om rkiezingen in 29 «townships» zoals oweto. Van vele kanten is opgeroe-en deze verkiezingen te boycotten, s waarvoor de autoriteiten inder-ad bang zijn. De te kiezen raden ebben namelijk weinig be-egdheden.

*****

MOSKOU — SU-president Andro-v heeft toegezegd dat zijn land ver-ldingsmaatregelen neemt omdat e VS hun Pershing- en Kruis-ketten gaan plaatsen in West Eu-pa. Keert het Westen echter terug ar de situatie van voor de plaat-ng van de Pershing- en Kruisraket-n dan zal de SU dat ook doen. Er ko-n nieuwe raketten in Oost Duits-nd en Tsjecho Slowakije. Rusland l ook in zeeen en oceanen wapens stigen welke een bedreiging vor-n voor de VS. Onder deze omstan-gheden voelt de SU er niets voor om g verder met de VS aan tafel te zit-n in Geneve om te praten over de uroraketten.

*****

TRIPOLI — Na het bereiken van e gevangenenruil met Israel was LO-leider Arafat bereid Tripoli te rlaten. Arafat noemde de ruil een onder. Het ging om zes Israelische evangenen die in PLO-handen wa-en meer dan 4000 Palestijnen. De raeliers hadden 15 maanden astgezeten. Zij werden vanuit Tri-li op een Frans schip gezet dat hen ar een Israelisch schip bracht dat ex-gevangenen opnam om hen te-g te brengen naar hun vaderland. rafat zou met dezelfde Franse boot ar Cyprus uitwijken.

*****

ALGIERS — Een grote menigte achtte de vrijgelaten Palestijnse evangenen op toen zij in Algerije ankwamen. De Israeliers kregen n champagne-ontvangst. Volgens rael hadden veel Palestijnse ge-angenen geweigerd op het aanbod te gaan naar Algiers uit te wijken. ij werden in het gevangenenkamp Ansar en in twee andere centra in uid Libanon vrijgelaten, waar zij adden gevangen gezeten.

*****

LA PAZ — Bij een bomaanslag op het congresgebouw in de Boliviaanse hoofdstad is grote materiele schade veroorzaakt. Van talrijke politieke kanten werd van de regering geeist maatregelen te nemen tegen het toe-nemende terrorisme, waarmee men kennelijk de democratie in gevaar wil brengen, zo menen deze politici. Ook andere gebouwen werden be-schadigd bij deze ontploffing welke in het hele centrum voel- en hoorbaar was.

In Nederland

Rechter gelast beëindiging post-staking

DEN HAAG — De rechtbank in DEN HAAG heeft vanmiddag in kort geding beslist, dat de staking bij de PTT moet worden beeindigd. De leden van de vakbond moeten binnen zes uur na het uitspreken van het vonnis worden opgeroepen weer aan het werk te gaan.

Het kort geding was aangespannen door een aantal instituten, zoals de Leidse Onderwijs - instellingen, die schade ondervonden van de post - staking.

De rechter oordeelde, dat de staking voor de samenleving en het bedrijfs - leven een omvang heeft aangenomen, die onevenredig groot is ten opzichte van het belang van de bonden, namelijk hun verzet tegen de salaris - korting van drie procent.

Metaal-staking staat voor deur in Argentinië

BUENOS AIRES — De vakbond voor arbeiders in de metallurgische industrie in Argentinie heeft een algemene staking van 24 uur aangekondigd voor 2 december. Het wordt de eerste staking sedert de verkiezingen zijn gehouden eind oktober en mogelijk de laatste staking voor de machtsoverdracht aan de burgers. **Bij deze bond zijn 170.000 arbeiders als lid ingeschreven.** Met deze staking wil men betere salarissen-afdwingen. Mochten de werkgevers voor de datum van 2 december bereid zijn een loonsverhoging te brengen zal men de staking opschorten. Overigens schijnt er onder de bonden in de metallurgische sector onenigheid te bestaan. Er leven bezwaren tegen de algemeen secretaris Lorenzo Miguel, die ook secretaris is van de Peronistische partij en die verdacht wordt van een aantal geweldmisdrijven tegen politieke tegenstanders.

WEST-DUITSER EERSTE EUROPESE ASTRONAUT

Deelname tien Europese landen

Europa stapt tijdperk bemande ruimtevaart in

DEN HAAG — Wanneer maandag het Amerikaanse ruimteveer Columbia het Europese ruimtelaboratorium Spacelab buiten onze dampkring brengt, breekt daarmee voor Europa het tijdperk van de bemande ruimtevaart aan. Als eerste Europese astronaut bevindt zich dan de Westduitse natuurkundige ULF Merbold uit Stuttgart aan boord. Hij heeft gezelschap van vijf Amerikanen. Het ruimtelaboratorium, dat de vorm van een reusachtig vat heeft, is ontworpen, ontwikkeld en gefinancierd door het Europees ruimtebureau ESA als de bijdrage van tien Europese landen aan het ruimtetransportsysteem van NASA, het Amerikaanse Bureau voor lucht- en ruimtevaart.

Spacelab bestaat uit twee grote luchtdicht van elkaar gescheiden compartimenten. Het ene is een 7 meter lange en 4 meter brede gesloten afdeling, waar de onderzoekers, „in hemdsmouwen" hun werk kunnen doen met behulp van een indrukwekkende hoeveelheid apparatuur. Het andere gedeelte, 3 meter lang, staat in open verbinding met buiten. Hier staan de instrumenten opgesteld die voor diverse experimenten ruimtecontact behoeven. Het geheel weegt meer dan 15 ton. Via een tunnel kunnen de astronauten vanuit het ruimteveer het laboratorium betreden.

Er staan meer dan 70 wetenschappelijke experimenten op het programma. Een aantal daarvan betreft de astronauten zelf, bijvoorbeeld wat de invloed op ruimtevaarders is van gewichtloosheid en wat precies de oorzaak is van de bij vorige vluchten geconstateerde ruimteziekte.

Er worden opnamen gemaakt van zon en sterren, die ongetwijfeld veel zuidelijker zullen zijn dan de aardse beelden en ook wordt de kosmische straling onderzocht. Wetenschappelijke instellingen in diverse landen hebben de meest uiteenlopende opdrachten meegegeven. Zo wordt voor een Amerikaanse universiteit het ontkiemen van zonnebloemzaad fotografisch vastgelegd.

Er zijn ook drie experimenten van Nederlandse oorsprong bij. De onderzoekprojecten zijn opgesteld door het nationaal lucht- en ruimtevaartlaboratorium in Amsterdam, de vakgroep metaalkunde van de technische hogeschool in Delft en de universiteit in Nijmegen.

Via het ministerie voor het wetenschapsbeleid heeft Nederland 2,5 procent van de ongeveer 2 miljard gulden (Ned. crt.) aan ontwikkelingskosten van het ruimtelaboratorium bijgedragen. Het ligt in de bedoeling dat Nederland ook wetenschappelijke experimenten zal uitvoeren aan boord van volgende ruimtelaboratoria die in de komende jaren in bedrijf genomen zullen worden.

De terugkeer van het ruimteveer is bepaald op woensdag 7 december. Commandant John Young, een ervaren astronaut met al vijf ruimtevluchten op zijn naam, zal de Columbia en zijn kostbare lading dan op de luchtmachtbasis Edward in Californie aan de grond zetten. Hij wordt hierin bijgestaan door de overige drie leden van de bemanning, Brewster Shaw, Owen Garriott en Robert Parker.

Voor de Columbia is het al de vijfde keer dat hij een tocht in de ruimte onderneemt. Het ruimteveer heeft wel een flinke opknapbeurt ondergaan. Zo zijn drie nieuwe motoren gemonteerd, die een groter vermogen hebben dan de vorige.

Omdat één van de experimenten dit nodig maakt, voert de 250 kilometer hoge baan het ruimteveer verder noordelijk en ook zuidelijk (57 graden) dan een bemand Amerikaans ruimteschip ooit is geweest. Het komt over het grootste deel van Europa en de Sovjet-Unie, alsook het supergeheime eiland Sakhalin in het oosten, waar op 1 september het Zuidkoreaanse passagiersvliegtuig met 269 inzittenden door de Russen werd neergeschoten.

Het leven is verschrikkelijk

LOS ANGELES — "Zelfmoord onder kinderen is tegenwoordig het probleem, dat alle andere overtreft", zo heeft de Amerikaanse sociaal - werkster Shirley Aron meegedeeld. De feiten geven haar - jammer genoeg - gelijk.

Volgens officiele cijfers proberen alleen in Californië elk jaar 16.000 jongens en meisjes zich van het leven te beroven. Het vorig jaar slaagden 193 erin.

Meisjes zoeken het meer in pillen, jongens kiezen een afgrijselijker dood, zoals met een vuurwapen.

Psychiaters noemen als voornaamste oorzaak gewelddadigheid op de televisie. Andere redenen kunnen zijn: echtscheiding, ontbreken van een hechte familie - band, liefdes - affaires tussen tieners en de druk van het ouderlijk paar het goed te doen op school.

Californië heeft op de scholen een anti - zelfmoord - project ingevoerd en daar 300.000 dollar voor uitgetrokken. Het is bedoeld om de leraar de problemen van de leerlingen in een vroeg stadium te doen ontdekken en de kans op een zelfmoord - tragedie te verkleinen.

Gemenebest-conferentie

Onenigheid over invasie Grenada

NIEUW DELHI — De deelnemers aan de Gemenebest-conferentie in Nieuw Delhi zijn sterk verdeeld in hun oordeel over de Amerikaanse invasie van Grenada. Afrikaanse landen, aangevoerd door president Kaunda van Zambia en premier Mugabe van Zimbabwe, leverden scherpe kritiek op de invasie en op de Caraibische gemenebestpartners die de operatie hebben gesteund. Vertegenwoordigers van Caraibische eilanden keerden zich met steun van andere gemenebestlanden tegen voorstellen om op te roepen tot onmiddellijke terugtrekking van Amerikaanse en andere Buitenlandse troepen.

De Amerikaanse landen beschuldigden de Verenigde Staten en hun bondgenoten van het schenden van het internationaal recht. Zij spraken van een gevaarlijk precedent, dat door Zuid-Afrika gebruikt zou kunnen worden om een invasie in één van de Afrikaanse buurlanden te ondernemen, zo is uit conferentiekringen vernomen.

Vertegenwoordigers van Antigua, Barbados, Dominica, Jamaica en St. Lucia verdedigden de invasie. Premier Eugenia Charles van Dominica zei dat de enorme bewapening van Grenada een gevaar opleverde voor andere landen in de regio. Grenada, ook een gemenebestlid, is niet vertegenwoordigd op de gemenebest-top, die woensdag is begonnen.

Veel gemenebestvertegenwoordigers toonden zich wel bezorgd over de veiligheid van kleine landen.

Meningsverschillen waren er ook over ontwapeningskwesties. De Indiase premier Indira Gandhi noemde het vertrek van de Russische onderhandelaars van de onderhandelingstafel in Geneve een "ernstige tegenslag". Ze stelde voor een oproep te doen aan Moskou en Washington om beide te bewegen tot concrete stappen in de richting van beperking van kernwapens.

De Britse Premier Margareth Thatcher daarentegen meende dat het westen niet verantwoordelijk gesteld kan worden voor het weglopen van de Russen. Zij achtte de nieuwe kernwapens nodig voor de verdediging van West-Europa. Gandhi en andere sprekers zeiden dat de nucleaire afschrikking niet blijkt te werken en slechts heeft geleid tot een opvoering van de wapenwedloop.

WILLEMSTAD — *Er wordt meestal wat honend over gedaan, maar het zal je toch maar gebeuren. Je wagen staat ergens opgesteld. Kom je terug, ontdek je dat vier wielen onder de wagen vandaan zijn gehaald. Men heeft zelfs de moeite niet meer genomen om hem op blokken te zetten. Langzaamaan wordt dan meer gesloopt van deze wagen op de parkeerplaats van het Holiday Beach hotel. Het moet ook gezegd worden dat het geen aantrekkelijk gezicht is dit geplunderde voertuig daar te zien staan, ontdaan van zijn belastingplaten.*

CIA over Nicaragua:

Zege contra's niet mogelijk

WASHINGTON — De Amerikaanse geheime - inlichtingendienst is tot de conclusie gekomen, dat de "contra's' geen politieke noch militaire overwinning kunnen behalen op het linkse Sandinisten - bewind in Managua. De Washington Post heeft dit vandaag bekend gemaakt. De krant berichtte, dat volgens de CIA de contra's - ongeveer 15.000 man sterk - noch de militaire macht noch het geld, de opleiding en de politieke steun hebben om de Sandinistische regering omver te werpen.

De CIA concludeert, dat de regering in Managua in handen is van een verbeten groep Marxisten, die geen enkele militaire confrontatie van buitenaf uit de weg zullen gaan.

De tegenstanders van de Sandinisten genieten te weinig steun van het volk om de Sandinisten te verdrijven, die vier jaar geleden het dictatoriale bewind van generaal Somoza ten val brachten.

De Amerikaanse regering heeft reeds 24 miljoen dollar besteed aan steun aan de contra's, die vanuit Honduras tegen de Sandinisten acties ondernemen.

Het uitgelekte CIA - rapport zal ongetwijfeld veel stof doen opwaaien in de Verenigde Staten en met name in kringen van het Congres. De vraag zal worden gesteld of het wel zinvol is met veel Amerikaanse dollars een operatie te blijven steunen, die tot mislukken is gedoemd.

Onderzoek naar massamoord onder campesinos in Peru

AYACUCHO — Van hogerhand in Peru is opdracht gegeven een onderzoek in te stellen naar de moord op 34 campesinos in de provincie Ayacucho, wier stoffelijke overschotten, met kogels doorzeefd, werden gevonden in het district Socos. Onder de doden waren vrouwen en kinderen.

Managua: 1200 Cubanen weg

MANAGUA — De laatste week zijn er zo'n 1200 Cubanen vertrokken uit Nicaragua. Onder hen waren sporters, leerkrachten, technici en militairen. Dit is van officiele zijde meegedeeld. Er werd niet gezegd wat de reden van dit plotselinge vertrek was. Men schat het aantal Cubanen dat zich in Nicaragua bevindt op achtduizend. Zij helpen het Sandinistische bewind in verschillende functies. De Cubaanse leider Fidel Castro zei laatst dat er tweehonderd Cubaanse militaire adviseurs in Nicaragua zijn.

*****

GENEVE — De leider van de verboden Italiaanse loge P2 van vrijmetselaars Gelli, die in augustus uit een goed bewaakte gevangenis in Zwitserkand kon ontvluchten is eind oktober de dans ontsprongen toen men hem bijna te pakken had in Uruguay. Zo heeft de procureur generaal van het kanton Geneve verklaard. Om uit de Zwitserse gevangenis te ontvluchten had Gelli medewerking gehad van een gevangenbewaker.

*****

Vliegtuig in luchtzak: 27 gewonden

TORONTO — Zeven - en - twintig mensen werden gewond toen een passagiers - vliegtuig van Air Canada ter hoogte van de Amerikaanse oostkust in een luchtzak terechtkwam. De Lockheed Tristar viel ruim 300 meter, voordat de piloot het toestel weer onder controle had.

Zeker zes mensen liepen ernstige verwondingen op. Maar niemand verkeert in levens - gevaar. Twee artsen onder de passagiers verleenden eerste hulp.

Het vliegtuig had 154 passagiers aan boord. "Het gebeurde plotseling, handbagage, borden en bestek vlogen overal in het rond", zo verklaarde een onthutste passagier.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H.Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F.Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van
7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N.Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Wilma Nijhof, tel.: 2321 of 2318.

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordiger / Correspondent: Kenneth Cuvelier, Tijgerweg 4A m.m.v. Mona Heyman en Minerva Panthoflet.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Maarten Huygen (tel.: 202-3328984).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagscne Courant, de Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Loss nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl.80,15 per maand (luchtpost) of NAfl.24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING kunnen dagelijks doorgegeven worden van 19.15-19.30 uur op tel.: 8627 (Fam. Linkels).

ATHENE — Irak heeft een Grieks schip getroffen toen dit maandag uit een Iraanse haven aan de Perzische golf vertrok. Alle opvarenden zijn gered. Het werd getroffen door een Exocet-raket.

Flamingo Paradise ten einde

Voor schuldeisers bijna niets over

KRALENDIJK — Ondanks de vandaag gestart openbare verkoop van de roerende goederen van Flamingo Paradise zal er volgens bewindvoerder mr ir Komdeur voor de binnen- en buitenlandse schuldeisers niet veel meer te halen zijn dan een terugbetaling van een bedrag dat tussen de nul en twee procent ligt van de ingediende vorderingen.

Een totale schuld die ligt in de orde van grootte van 18,5 miljoen dollar zal uitbetaald moeten worden uit de verkoop van een tweetal dumptrucks en enkele bouwketen, waarbij de eilandsen landsontvanger nog preferent zijn ook. In de verificatievergadering die voorgezeten werd door rechter mr Nicastie bleken weinig problemen te bestaan en de betwiste vorderingen werden verwezen naar de rechtzitting van 5 januari 1984.

De totale schuld die Flamingo Paradise heeft betreft in ronde getallen driekwart miljoen gulden bij de lokale schuldeisers, een driekwart miljoen bolivars in Venezuela en dan een schuld van 17 miljoen dollar bij de geldschieter Valle Ariba de Chavalles. Mocht er ooit iets uitbetaald worden, dan zal dat uiteraard opgeslokt worden door deze Venezolaanse bank van wie de gevorderde schuld door de curatoren Komdeur en Heere volledig erkend wordt. Mr ir Komdeur verzocht in zijn slotwoord aan de lokale schuldeisers zich niet te veel illusies te maken ten aanzien van hun vordering waarvan de verhoudingen met de VAC liggen op 96 en 4 procent van het te innen bedrag. Van de tachtig schuldeisers waren er op de verificatievergadering 14 aanwezig.

POB: Stafbureau functioneert niet

KRALENDIJK — Volgens de politieke leider van de POB Elias Bernabela functioneert het door de PDB ingestelde Stafbureau in het geheel niet. Juist omdat alles door handen moet gaan van het hoofd van het Stafbureau Jopie Abraham die alles wenst in te zien wat onder het BC dient te vallen, duurt de afdeling van eenvoudige verzoeken soms maanden.

Dat blijkt volgens Bernabela dan ook logisch te zijn, want Abraham reist regelmatig af naar het buitenland, waar veel geld wordt uitgegeven zodat er aan het eind van de maand geen geld is om de werknemers te betalen. De gedeputeerde Soliana die op Bonaire achterblijft, aldus Bernabela neemt geen enkele beslissing. Het is Bernabela ook niet duidelijk waarom er door de volksvertegenwoordigers geen vragen gesteld worden over deze reizen, die misschien onder de tafel goed gemaakt worden met zwart geld of met zwijggeld.

De POB wil, aldus Bernabela dat de Kamer van Koophandel of de STGB die vroeger met zoveel fanfare het vorige BC bekritiseerde uitleg vragen waarom de overheid speelt met het geld van de werknemers. Wie wind zaait, aldus Bernabela oogst storm en het is alleen de nieuwe koers van de POB die de bevolking nog kan redden voor de toekomst.

Sint naar Bonaire

KRALENDIJK — Zondagmiddag om vier uur zal Sint Nicolaas op de oude pier van Bonaire arriveren. De Goedheiligman wordt opgewacht door een commissie bestaande uit wnd gezaghebber Avelino Cicilia, een aantal genodigden en de leden van het St Nicolaas comite. Na het welkomswoord is er een minuut stilte ingelast voor de onlangs overleden heer L.D. Gerharts die niet alleen de stichter van het feest is geweest, maar eveneens een groot medewerker. In het programma is wat tijd beschikbaar voor jongelui die een liedje willen zingen en vervolgens begint Sinterklaas dan aan zijn rondrit. Vroeg in de middag — vanaf een uur — is er op de oude pier al muziek en iedereen wordt uitgenodigd de Spaanse gast te komen begroeten.

LOSSE NUMMERS van de "Amigoe" zijn verkrijgbaar bij:

Curacao Plaza hotel
Holiday Beach hotel
Hilton hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing Caminada
Novo's Book and Gifshop
Moron, Salina
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
El Chico, Keukenstraat
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Joyeria Paris, Sebastopolstraat
Shon Nana, Breedestraat (O)
La Bonanza (O)
Shon Ma Center, Welgelegen
Ana, Schottegatweg West
La Estrella, Winston Churchilweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde.
Mau Willem (Fruteria Andersom), Dr. Caprileswag 10.

Klachten bezorging

Klachten over bezorging van de Amigoe moeten worden doorgegeven bij de distributiemaatschappij DISTRICO NV op de telefoonnummers 70503, 70504 of 70304.

WEB: 200 ton water tekort elke dag

KRALENDIJK — De geschiedenis herhaalt zich op Bonaire en evenals in 1973 — tien jaar geleden — onder het gedeputeerdeschap van Jose Frans wordt de bevolking van Bonaire geconfronteerd met een gebrek aan water, waardoor het onmogelijk is na tien uur 's avonds en voor vijf uur 's morgens van de waterkraan gebruik te maken. Door het uitvallen van een van de verdampers produceert het WEB momenteel 1100 ton water, maar de totale hoeveelheid die verbruikt wordt ligt dagelijks op 1300 ton. Dat betekent dus dat er een tekort is van 200 ton water per dag. In de tanks is een reservevoorraad van 1500 ton en dat betekent dus, dat indien er zich geen verbetering voordoet, dat binnen een week Bonaire vrijwel geen water meer heeft. Het WEB heeft nu de waterlevering in de nachtelijke uren gestopt en mogelijk zullen er nog meer maatregelen genomen moeten worden: mogelijk wordt zelfs de waterlevering op de dag gedurende enkele uren gestopt. Momenteel is veel personeel ingezet bij het opsporen van lekken zodat geen water meer nodeloos verloren gaat.

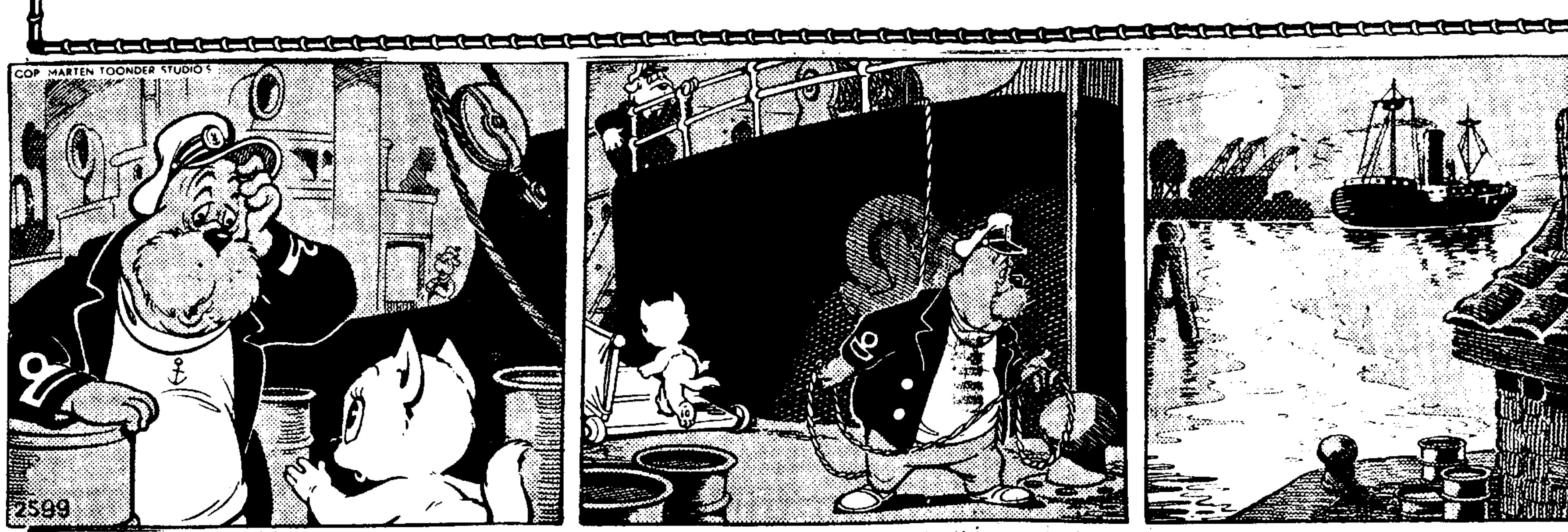
Inschrijvingen aanleg leidingnet op Bonaire

WILLEMSTAD — De offertes zijn binnen voor de aanleg van een nieuw waterleidingnet op Bonaire. De laagste inschrijving is van de firma Van Kessel Construction NV met 636.450 gulden. Daarna volgen in orde van hoogte van inschrijving Repco NV, Havenwerken Curacao, De Antillen en Rebuco Curacao. Naar het departement van Financien laat weten wordt de gunning aangehouden.

Kinderdienst in Tamarijn-kerk

WILLEMSTAD — In de Tamarijnkerk wordt zondagmorgen een speciale kinderdienst gehouden. Deze dienst in wijk C van de Verenigde Protestantse Gemeente is georganiseerd door de kinderen van de zondagsschool met hun leiding in samenwerking met de wijkkerkraad. De dienst begint om half tien. Jong en oud zijn welkom.

Tom Poes en de kniphoed

2599 — Wal Rus liep de loopplank af en slofte uit zijn humeur naar de vaten, waartussen Tom Poes zich verstopt had.

"Wat is er?" gromde hij gemelijk. "We liggen op vertrek en ik heb nu geen tijd om naar praatjes te luisteren. Ik weet nog niet eens waar ik heen moet met die overgehaalde lading!"

"Het gaat juist om die lading", zei Tom Poes haastig. "Die deugt niet, kapitein!"

"Dat hoef je mij niet te vertellen", gromde de gezagvoerder. "Iets wat zó klein is, hoort niet zo zwaar te zijn. Dat is nooit pluis, meneer! Maar het is alleen maar eigenwaarde, zegt die ouwe met zijn flaphoed — en die wordt altijd zwaar met volle maan!"

"Die oude deugt niet!" zei Tom Poes. En hij vertelde nu zo kort en zo duidelijk mogelijk wat hij ontdekt had.

"Hij heeft van alle burgers van Rommeldam de eigenwaarde overgenomen voor een goudstuk", besloot hi . "En nu is iedereen klein geworden, terwijl hij er met al die eigenwaarde va door gaat".

"Ik kan er niets aan doen", zei de kapitein, na een poosje hebben nagedacht. "De vracht is vooruit betaald en ik heb nie van de politie gehoord. We moeten varen, want het is tijd. Ko maar aan boord — dan kunnen we op zee wel verder zien!"

Zo sprekende gooide hij de touwen los. Tom Poes wist nie anders te doen dan vlug en onhoorbaar de loopplank op lopen.

"Op zee zullen we wel verder zien", mompelde hij verslage

De machines van de Albatros begonnen te werken en maakt het goede schip los van de kade. En even later voer het de hav uit, die stil en verlaten in het licht van de volle maan lag te ri pelen.

Met een tijdmachine de geschiedenis in

Asina Ta (2)

WILLEMSTAD— Met een tijdmachine terug naar het jaar 1499 en meemaken hoe Alonso de Ojeda Curacao ontdekte, dat maken Rosita en Alfredo mee in het jeugdprogramma 'Asina Tabata II'. Het programma geeft op een eenvoudige en leuke manier een gedeelte van de historie van ons eiland weer.

'Duizenden mensen over de hele wereld van verschillende kulturen, kijken naar de dezelfde Amerikaanse en Engels programma's. Ook Curacao heeft niet aan de invasie van Amerikaanse invloeden kunnen ontkomen', dit zei Corrie van Heyningen die de regie en produktie van het programma heeft gedaan, gistermiddag tijdens de eerste presentatie van Asina Tabata. De eigen kultuur, historie en tradities van Curacao worden door de andere landen niet op een informatieve en leerzame wijze in beeld gebracht. Maar, zo ging Corrie van Heyningen verder, gelukkig worden we ons er steeds meer van bewust dat de televisie moet beginnen te fungeren als een medium voor de ontwikkeling en konstruktie van onze eigen toekomst. Om eigen programma's te kunnen maken hebben we echter wel technische en financiele middelen nodig. In samenwerking met de Antilliaanse Televisie Maatschappij, het Departement van Kultuur en Opvoeding, Wereldomroep Nederland en Sticusa is het gelukt om dit programma over een gedeelte van de historie van Curcacao te maken, aldus een enthousiaste Corrie van Heyningen.

«Asina Tabata» is het tweede deel van een serie jeugdprogramma's over de historie van ons eiland. Op een voor de jeugd begrijpbare manier wordt de historie weergegeven als Rosita en Alfredo in 1499 terechtkomen. Het lijkt even mis te gaan als de tijdmachine van een oom van Rosita de twee kinderen niet meer terug kan krijgen naar 1983, maar 'lora' de papagaai gaat ze redden. Het programma, dat geschreven is door Diana Domacassé, duurt een half uur en zal binnenkort via Tele-Curacao worden uitgezonden.

WILLEMSTAD— Gistermiddag werd voor een kleine groep een presentatie gegeven van het jeugdprogramma Asina Tabata , deel 2. Het programma geeft de historie van Curacao weer op het moment dat het eiland door Alonso de Ojeda ontdekt werd. Rosita en Alfredo, de twee hoofdrolspelers in de film, maken van zeer dicht bij mee hoe dat gebeurde.

Op de foto een gedeelte van de aanwezigen gistermiddag op de tweede rij zit Diana Domacassé, die de tekst verzorgd heeft en achter haar zit Corrie van Heyningen die de regie en produktie van «Asina Tabata» in handen had.

Donateursactie voor vertaalwerk Bijbelgenootschap

WILLEMSTAD — Zondag begint de donateursactie van het Antilliaanse Bijbel Genootschap (Sosiedat Antiano di Beibel) welke een week duurt. Op deze manier hoopt men het aantal donateurs drastisch te kunnen uitbreiden met het oog op de uitvoering van de vertaal-projecten waarmee men bezig is. Een aanvang is gemaakt met de vertaling van de complete bi bel, een werk dat jaren gaat duren en dat dan ook heel wat geld gaat kosten. Tot dit project is besloten na het succes van de Psalmenvertaling in het hedendaagse Papiamento. Dit vertaal-project is een oecuemenisch project omdat protestanten van VPG-huize en Gereformeerden en katholieken hierin nauw samenwerken. De kerkgangers krijgen zaterdag en zondag een circulaire uitgereikt waarin in kort bestek het een en ander over de plannen van het Antilliaanse bijbel genootschap verteld wordt. Naast financiele middelen voor zijn activiteiten kan men ook mensen gebruiken die willen meehelpen bij het vertalen en ook lezers, met wie men degenen bedoelt die de taalkritisch reeds vertaalde delen willen lezen en herlezen. Voor meer informatie over het vertaalwerk kan men terecht bij Robert Scholma (tel. 671623), Barbara Newton (tel.78351) en Janneke Wiechers (tel. 36195).

Orgelconcert in kathedraal

WILLEMSTAD — In het kader van het honderdjarig bestaan van de kathedraal van Pietermaai wordt zondagavond om half negen door pater Pim Janssen een gratis orgelconcert gegeven. Het programma duurt ongeveer een uur.

Zakenvaria

ZATERDAGAVOND WERD het geheel vernieuwde terras rondom het zwembad bij hotel Captain's Quarters in de Windwardside op Saba voor het eerst in gebruik genomen. Met vernieuwde zonneterras, de nieuwe omheining waardoor de hotelgasten meer privacy genieten en de nieuwe bar heeft het aanzien van Captain's Quarters weer een hele verbetering ondergaan. Het geheel, zowel de omheining als de bar, is ontworpen en gebouwd in de typische Sabaanse stijl. De ontwerpers en uitvoerders Robert en Ernest Hassell hebben hiermee een uitstekend staaltje van hun vakmanschap en smaak getoond, waarvan de Sabanen en de toeristen nog veel kunnen genieten. Het initiatief van de uitbreiding ging uit van Steve Hassell, de dynamische manager, die hiermee de eigenaresse Marylin Bodine, die zaterdag ook bij de opening aanwezig was, bijzonder heeft verrast. "Ik ben bijzonder tevreden met mijn manager" aldus Marylin Bodine.

SHELL REGISTREERT UREN ACTIEVOERDERS

Leden staan op verlenging cao

Twee uurs-actie PWFC treft Shell

WILLEMSTAD — De leden van de vakbond PWFC, werkzaam bij de Shell - bedrijven SCNV, COT, CSM en SNAV, legden vanmorgen onaangekondigd ruim twee uur het werk neer. De werk - onderbreking, die rond acht uur aanving, werd gebruikt voor het houden van een bijeenkomst in het vakbondsgebouw SSK. De actie werd besloten nadat een bijna driehonderd koppen tellende delegatie een boodschap afleverde bij het hoofdkantoor van de Shell, waaruit moest blijken dat de vakbond vasthoudt aan haar eis tot verlenging van de oude CAO.

De onaangekondigde actie van de vakbond vormt, naar vernomen werd, onderdeel van de vakbonds - strategie zoals deze voor de komende tijd is uitgestippeld. Zij heeft tot doel de eis van de PWFC voor verlenging van de oude CAO kracht bij te zetten. De mogelijkheid tot het voeren van acties werd voor de bond heropend op het moment dat Landsbemiddelaar mr. Elco Karel deze week zijn bemiddeling in de CAO - onderhandelingen tussen de PWFC en de Shell - bedrijven opschortte. Op dat moment verviel ook de automatische afkoelings - periode voor de Shell - bedrijven.

ULTIMATUM

Onder aanvoering van PWFC - voorzitter Roque Koeijers liet vanmorgen een vakbondsdelegatie de general - manager van Shell Curaçao NV, Jim Wilson, weten nog met een ultimatum te zullen komen. Tegelijkertijd overhandigde Koeijers Wilson een doos waarin door de werknemers de brieven van de maatschappij aangaande stopzetting van de vakantie - toelage - accumulatie en de indexering waren verzameld. De doos met inhoud, zo liet de PWFC - leider bij deze gelegenheid weten, moest worden gezien als het antwoord van de bondsleden op een voorstel van de Shell. Koeijers doelde hiermee op het feit dat de Shell het bestuur van de PWFC had voorgesteld bij haar leden een mandaag te halen opdat het bondsbestuur over een gereduceerd CAO - pakket kon onderhandelen. De onderhandelingsdelegatie van de PWFC liet namelijk telkenmale weten slechts een mandaat te hebben gekregen voor onderhandelingen over verbeteringen in het CAO - pakket. Ondanks een rapport van een neutrale commissie, waarin de financiële situatie van de Shell - bedrijven als niet bijster rooskleurig werd omschreven, verklaarde de PWFC zich niet bereid over inlevering op de arbeids - voorwaarden te praten. Haar laatste tegenvoorstel behelsde evenwel handhaving van de oude CAO voor de komende twee jaar.

ONVERANTWOORDELIJK

De actie werd door Wilson als bijzonder onverantwoordelijkheid betiteld. Hij wees de vakbonds - delegatie op het gevaar waaraan zij de maatschappij en de gemeenschap blootgesteld op het moment dat de werknemers en operators hun posten verlieten voordat hun aflossingen op het werk verschenen. Dit ontlokte aan Koei ers de opmerking dat de Shell de CAO terzijde had geschoven door de vakantie - toelage - accumulatie en de indexerings - uitkeringen stop te zetten. De vakbond hoefde zich dan ook niet aan de CAO te houden, vond Koeijers.

Wilson zette het verbale steekspel door, door direct daarop te stellen uit de uitspraak van de vakbonds - man te concluderen dat deze het ontbreken van een CAO erkende, hetgeen Koeijers weer tot een snelle rechtzetting van zijn woorden dwong. De CAO bestond wel degelijk. Wat hij bedoelde was dat de Shell - bedrijven met vuile spelletjes waren begonnen en de vakbond deze had overgenomen, pareerde hij. Na het voornemen voor een ultimatum te hebben aangekondigd, verzocht Koeijers tenslotte de aanwezige leden het werk te hervatten.

PANIEKREACTIE

Evenals enkele jaren geleden het geval was, veroorzaakte de arbeidsonrust bij de Shell binnen de gemeenschap een paniek - reactie. In de loop van de morgen, nadat berichten omtrent de actie bekend werden, vormden zich lange files bij de benzine - pompstations. Met het weekeinde in het vooruitzicht en ontbreken van enige informatie over de duur van de actie, wenste het merendeel van de automobilisten niet het risico te lopen zonder brandstof te komen te zitten.

Het was vanmorgen de brandstof - leverancier Shell Nederlandse Antillen Verkoop maatschappij (SNAV) inderdaad niet mogelijk haar normale bevoorradings - schema van de pompstations uit te voeren. Voorlichtings - functionaris van de SNAV, Koki van Eps, liet desgevraagd weten dat geen van de tankwagen - chauffeurs op het werk verschenen was. Indien er aan de file - vorming bij de pompstations niet snel een einde kwam of de chauffeurs het werk hervatten, voorzag hij dat in de loop van de dag een aantal stations zonder benzine zouden komen te zitten.

DISCIPLINAIR

Van Shell - zijde werd na de actie vernomen dat de directie zich intern gaat beraden over de geëigende disciplinaire maatregelen die mogelijk genomen zullen worden tegen de werknemers die aan de actie hebben deelgenomen in het algemeen en in het bijzonder tegen de operators die hun posten verlieten zonder hun aflossing af te wachten. De niet - gewerkte uren zullen uiteraard niet worden uitbetaald, zei personeelsmanager van SCNV, Ruben Flores, desgevraagd. Teneinde deze uren terdege vast te leggen, werd direct na bekend worden van de actie een telex naar de supervisors verzonden waarin deze werden verzocht de door elk der actievoerende PWFC - leden niet gewerkte arbeidsuren te registreren.

WILLEMSTAD — Terwijl in het vakbondsgebouw SSK de PWFC-leden werkzaam bij de Shell-bedrijven samendromden, "dromden" de automobilisten samen bij de benzinepompstations. Deze paniekreactie was het gevolg van bekend worden van een door de PWFC vooraf onaangekondigde actie. Vanmorgen vormden zich dan ook ellenlange files die, evenals enige tijd geleden bij een loos alarm over stakingen bij de Shell, de verkeersdoorstroming op gevaarlijke wijze hinderden.

Zakenvaria

IN NEW YORK NEW TORK (Curacao Plaza hotel) wordt zondag om elf uur 's ochtends een «Musical Fashion Show» gehouden. De toegang is gratis en er wordt verse koffie geserveerd. Dit wordt dan de achtste modeshow van deze orde van dit jaar.

Grote kraak in fruteria

WILLEMSTAD— Vanuit een toko aan de F.D. Rooseveltweg is bij een inbraak een grote hoeveelheid kratten bier gestolen, kratten frisdrank, dozen wijn, pakjes vloeitjes, pakjes kauwgom, kistjes sigaren, pakjes snoepgoed, dozen champagne en een bedrag van 100 gulden aan kleingeld. Bovendien hebben de dieven vanonder de motorkap van een aldaar geparkeerde wagen een accu en een hoeveelheid gasoline ter waarde van ongeveer 25 gulden gestolen.

Jaloerse man steekt huis in de fik

WILLEMSTAD— Een woning te Souax is gisteravond in brand gestoken. Een slaapkamer in het huis brandde volledig af. Na onderzoek bleek dat de brand was aangestoken door de ex-vriend van de bewoonster. Die was gisteravond naar haar huis gekomen en trof daar een man aan die bij haar op bezoek was. Nadat de ex-vriend het huis in brand had gestoken is hij er met zijn auto vandoor gegaan. Een onderzoek naar de 28-jarige dader A.W. leverde tot nu toe nog geen gunstig resultaat op.

Varken zorgt voor botsing

WILLEMSTAD— Een bestuurder van een vrachtauto werd door zijn varken, dat hij in de laadbak vervoerde, in zijn rug geduwd. Hierdoor verloor de man zijn macht over het stuur en botste frontaal tegen een personenauto op die hem als tegemoetkomend verkeer naderde. Vier mensen raakten bij dit ongeluk gewond en moesten voor behandeling naar het ziekenhuis. Na behandeling konden allen naar huis toe gaan. De politie maakt geen melding van de toestand van «porky pig». De materiele schade bedraagt ongeveer 9800 gulden.

Het totaal aantal aanrijdingen in de afgelopen vierentwintig uur bedroeg tien, hierbij vielen vijf gewonden. De materiele schade van de aanrijdingen bedroeg ruim 20.000 gulden.

Diefstal uit auto voorkomen

WILLEMSTAD— Vanuit een geparkeerde auto op het terrein van een plaatselijk hotel is een dameshandtas gestolen met een rijbewijs, een paspoort, een indentiteitsbewijs, een sleutelbos en een schrijfblok. De auto was niet op slot. Het is een bekend feit dat er uit auto's gestolen wordt, bestuurders worden er dan ook op gewezen geen handtassen, fototoestellen of soortgelijke zaken in de auto achter te laten. Het komt vaak voor, aldus de politie, dat de windraampjes of ruiten worden vernield om de auto open te maken daarom is het ook niet aan te bevelen om de auto, hoewel afgesloten, op afgelegen plekjes achter te laten zonder toezicht.

SUIKERRIET ROSIE KRIJGT ERE-PLAATS

LEUSDEN — Het Nederlandse dagblad Trouw rekent het jongste werk van Diana Lebacs, Suikerriet Rosie, tot de vijftig beste kinder- en jeugdboeken die het afgelopen jaar verschenen zijn. Trouw stelt de lijst jaarlijks op uit een groot boeken - aanbod. Oorspronkelijk Nederlandstalige werken en vertaalde buitenlandse werken. En niet alleen verhalen, maar ook informatieve werken.

Over Suikerriet Rosie van Diana Lebacs schreef het blad: "Na een orkaan, die alles op het eilandje Irbiska heeft verwoest, kreeg Rosie de zo vurig verlangde kans om op Curaçao te gaan werken, geld te verdienen voor haar familie en een heel ander leven te beginnen. Het valt allemaal bitter tegen: Rosie, schuw en verlegen, die nooit heeft geleerd voor zichzelf op te komen, is eenzaam en bang. Als zij na drie jaar met vakantie naar Irbiska terugkeert, ontdekt ze, dat ze het leven daar is ontgroeid, dat ze zelfstandig is geworden en over haar eigen toekomst durft te beslissen. Een uitstekend verhaal over mensen in een veranderende wereld".

Rechter Briët in vonnis:

Martis onschendbaar bij uiten verwijten

WILLEMSTAD- Rechter mr Briët heeft vanmorgen in kort geding besloten dat de Eilandsraadvergadering van vorige week maandag juridisch niet goed geschorst is door gezaghebber Ronnie Casseres. Het raadslid Harold Martis was daardoor wel beschermd door de parlementaire immuniteit, ook toen hij MAN-leider Don Martina en gedeputeerde Jules Eisden voor corrupt uitmaakte.

Het gaat er om of Martis een onrechtmatige daad gepleegd heeft of niet, zei rechter Briët vanmorgen in een korte uitleg van het vonnis.

Om dit te kunnen bepalen heeft hij moeten nagaan: of Martis, op het moment dat hij zijn beschuldigingen uite, beschermd was door de immuniteit die in de ERNA is vastgelegd en of die immuniteit voor strafrechtelijke vervolging, civielrechtelijke vervolging of voor allebei geldt.

De ERNA bepaalt "dat leden van de Eilandsraad terzake van hetgeen zij in de vergadering hebben gezegd niet gerechtelijk vervolgbaar zijn." Dit betekent, aldus de rechter, dat de wetgever de volksvertegenwoordiger heeft willen vrijwaren van processen tegen wat deze in de vergaderingen zegt. Of dit nu strafprocessen of civiele gedingen betreft, doet er niet toe. Er moet dus worden aangenomen dat de immuniteit zowel strafrechtelijke als civielrechtelijke acties omvat.

Daar de immuniteit alleen geldig is tijdens vergaderingen van de Eilandsraad, moest worden nagegaan of Martis zijn woorden wel tijdens de vergadering had gezegd. Om dit te kunnen weten moest de vraag worden gesteld of de vergadering op rechtsgeldige wijze was geschorst of niet. Conform de ERNA was dit vorige week maandag niet het geval. De schorsing van een vergadering van de Eilandsraad wordt geregeld in artikel 22 van het Reglement van Orde van de Eilandsraad van Curaçao. Hoewel artikel 22 voorschrijft dat de voorzitter de vergadering in bijzondere gevallen kan schorsen, bepaalt het tevens dat de voorzitter dit alleen kan door voor een door hem te bepalen tijd. Voor onbepaalde tijd mag alleen geschorst worden met goedkeuring van tweederde meerderheid van de Eilandsraad. Tijdens de behandeling van de zaak is niet gebleken dat de voorzitter de vergadering conform artikel 22 heeft geschorst.

De conclusie is volgens rechter Briët dan ook dat Martis zijn "gewraakte woorden" heeft geuit tijdens een niet geschorste vergadering van de Eilandsraad en zich daarom "terecht beroept op de immuniteit neergelegd in artikel 39 lid 1 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen."

Het bovenstaande betekent dat de heren Eisden en Martina niet-ontvankelijk zijn in hun eis en, als in het ongelijk gestelde partij, de kosten van het kort geding moeten dragen, aldus het vonnis van mr Briët.

Afbetalingsplicht over hoofd gezien

Voortbestaan ALBO is in handen ABN

WILLEMSTAD— Indien de ABN op haar standpunt blijft staan dat zij geen financiele steun aan het bouwbedrijf ALBO wil verstrekken, dan zal dit bedrijf failliet gaan. Tijdens een gistermiddag gehouden spoedvergadering met de directie van ALBO, de ABN en het Bestuurscollege had de bank reeds kenbaar gemaakt niet opnieuw hulp te willen geven. Na de vergadering is er van het Bestuurscollege nog een telex naar de bank gegaan waarin gesteld wordt dat het BC de beslissing van de bank ten zeerste betreurt, omdat de bank zich ervan bewust is dat indien zij geen steun geeft het bedrijf failliet gaat. Hierop was vanmorgen nog geen antwoord binnen gekomen.

Naar gedeputeerde Eisden van economische ontwikkeling kenbaar maakte zullen er geen verdere stappen ondernomen worden als het antwoord van de bank negatief is. Het bedrijf zal dan failliet verklaard worden, hetgeen betekent dat er bijna 200 mensen op straat staan. De projecten van het eilandgebied die momenteel nog in handen zijn van ALBO, zullen dan in andere aannemershanden overgaan. Wat het eilandgebied dan wel wil bewerkstelligen is het overnemen van het werkeloze personeel van ALBO door de andere bedrijven. Dit zou eventueel wel mogelijk zijn, aldus Jules Eisden, aangezien een bouwbedrijf extra werk krijgt door onze projecten en dan waarschijnlijk extra personeel nodig heeft.

Zoals bekend kampte ALBO een paar maanden geleden met liquiditeitsproblemen. Hierop had de overheid besloten 1 miljoen gulden steun te geven en de ABN heeft 600.000 gulden steun verleend aan het bouwbedrijf. De nekslag voor het bedrijf is echter geweest dat de bank, behalve de normale inhoudingen, in deze maanden nog eens 580.000 gulden van ALBO heeft geïnd. Volgens ALBO is dit niet volgens de afspraak, maar het bleek wel in het contract te staan dat de bank met ALBO had afgesloten. In de haast echter waarmee toendertijd alles getekend moest worden heeft ALBO dit over het hoofd gezien. Wat het bedrijf nu wil is dat zowel de bank als de overheid aan de hand van de oude steun ALBO enige ruimte geeft. Naar Jules Eisden uitlegde was de steun van de overheid ook verminderd van 1 miljoen naar 775.000 gulden. Het bestuurscollege toonde zich gistermiddag bereid om de resterende 225.000 gulden alsnog te geven, en met de ingehouden 580.000 gulden van de bank zou dit volgens ALBO voorlopig genoeg zijn om het bedrijf een redelijke kans te geven om draaiende te blijven. De ABN hield gistermiddag echter voet bij stuk.

Naar Jules Eisden verder verklaarde heeft Albo momenteel nog voor ongeveer drie maanden genoeg werk. Hierna moeten zij nieuwe projecten aantrekken, hetgeen zeker in haar situatie zeer moeilijk is. Men zal niet zo snel een order geven aan een bedrijf dat in financiele moeilijkheden verkeert, aldus de gedeputeerde van economische ontwikkeling. Jules Eisden zei dat het Bestuurscollege zich dan ook volledig bewust is dat het bedrijf, zelfs al zou zij nu steun krijgen, over drie maanden toch failliet kan gaan. Maar, zo stelde de gedeputeerde, de werknemers hebben dan tenminste drie maanden langer werk, de projecten voor het eilandgebied zijn drie maanden verder en wij kunnen er niets door verliezen. Het is namelijk zo dat indien het bedrijf failliet gaat zowel de bank als de overheid hun geld terug kunnen vorderen. We kunnen er dus niet op achteruit gaan en de werknemers zo juist wel vooruit helpen, aldus gedeputeerde Eisden.

De Algemene Bank Nerderland was vanmorgen niet voor commentaar bereikbaar en ALBO wenste in dit stadium nog niets te zeggen.

WILLEMSTAD — Boven een aankondiging voor de fakkeloptocht van vandaag is een storende fout geslopen in de kop. Er stond «fakkeloptocht tegen vrouwen contra geweld»; dat had moeten zijn «fakkeloptocht contra geweld tegen vrouwen».

ARUBA AGENDA

ENUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

JESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Fountain en Refresquería Ingrid.

RD: Panaderia Tunbana.

NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Sto- Sheraton hotel; Van Dorp in America- oliday Inn Drugstore en Van den Berg op in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

TOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00- uur; zaterdag gesloten.

oon: 24333 (drie lijnen).

spoedgevallen na kantoortijd: 22950, en 22316.

boy: 027-774.

nk. nr.: 248-1 Barclays Bank.

ntrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of

IE: 110

CENTRALE: 115.

COPEN
JESTAD
vard Theater: 20.30 uur *Tough* (18 jr.); 24.00 uur *Jill* (18 jr.).
20.00 uur *Rollover* (18 jr.); 22.30 uur *Mie* (18 jr.).
HI
: 20.30 en 24.00 uur *The Fifth Floor*

NICOLAS
al: 20.30 uur *Dr. Detroit* (18 jr.); 24.00 *tterflies* (18 jr.).

•••

ELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: 288 / 25543; Savaneta en Brazil: tel.: / 48301; San Nicolas: tel.: 45906; Da- l.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kan- liastraat 27; openingstijden 07.30- 13.30-17.00 uur.

•••

'S: Oranjestad: Sta. Anna, tel.: San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

•••

INDEDIENST (tandarts) van zater- 0 uur t/m maandag om 08.00 uur telefoniste Dr. Horacio Oduber zie- op te bellen, tel.: 24300.

NTREGELING DOKTOREN
stad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: E.E. Laclé, tel.: 23379.
Nicolas en Savaneta: dokter M. g, tel.: 48833.

brandgevallen, ongelukken of of ander ongeluk gelieve centrale op te bellen, tel.: 115).

•••

SEN

T INFORMATION CENTRE: dage- geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 rmaties via verkeerstoren.

SERVICE CENTRE (Oranjestad): uur per dag geopend (alleen geslo- zondag 20.00 uur tot maandagmor- .00 uur).

ER HORACIO ODUBER HOSPI- (tel.: 24300): bezoekuren 15.00- 18.30-19.30 uur.

NCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere g van 19.30-20.30 uur cursus voor rden; dinsdag van 19.30-20.30 uur atielessen; woensdag van 19.00- uur cursus voor beginners - Colegio o.

RDAG
SEN
WEDSTRIJD: 18.30-19.30 uur kin- nwedstrijd - TeleAruba.

SITIE: 18.00-21.00 uur expositie van - Instituto di Cultura.

NIERS - KAZERNE SAVANETA: uur rk dienst o.l.v. pater F.H. Kutt- r - kapel.

OTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: twee weken op maandag geopend 00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.

ARE BILBIOTHEEK (Oranjestad): ngstijden maandag, woensdag en vrij- n 09.00-12.00 / 13.30-20.00 uur; van 09.00-12.00 / 13.30-17.00 uur; dagavond gesloten en 's middags an 13.30-17.00 uur.

L SAN NICOLAS: openingstijden g, woensdag en vrijdag van 09.00- / 13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30- uur; donderdagavond de hele dag ge-

OTHEEK CENTRO DI BARIO DAKO- dag en vrijdag van 16.00-20.00 uur nd.

TING TOT BEVORDERING VER- OORD OUDERSCHAP (Famia Pla- dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00- uur - Medical Centre, Bernhardstraat an Nicolas, tel.: 48833, toestel 25.

praktijken in het Wit Gele Kruis- : dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord : 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjes- ningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; dag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 Pampoenastraat 15, Dakota. o di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, 822; donderdag: 08.00-10.00 uur. quetío, Paradera 47A, tel.: 24280; : 08.00-10.00 uur.

Stroomlevering is weer normaal

BALASHI — Nadat het WEB gistermiddag ketel nummer 2 in gebruik kon nemen, kon korte tijd later de stroom - distributie op Aruba ook opgeheven worden. De stroom - levering is weer normaal en het uitschakelings - programma van Elmar is hierdoor komen te vervallen.

De situatie bij het WEB — ketel 2 draait op 90 procent capaciteit — is weer normaal. Ook Lago helpt nog steeds door maar vijf Megawatt af te nemen.

Verwacht wordt dat ketel nummer 5 maandag ook weer in gebruik kan worden genomen. Dit houdt dan in dat ketel 3 uit productie kan worden genomen zonder dat de stroom - voorziening in gevaar komt.

Intussen zijn door het hoofd van het WEB, ing. Chenco Yarzagaray, de nodige contacten gelegd, waardoor volgende week reeds offerten kunnen worden ingewacht voor de nieuwe ketel, die het Bestuurscollege besloten heeft te kopen. Na evaluatie van die offerten zal een delegatie naar betrokken fabriek reizen om de koop af te ronden.

Man bekogeld met stenen

SERO BIENTO — Een inwoner van Sero Biento meldde bij de recherche dat hij achter zijn woning een kruiwagen en vier blikken verf aangetroffen had. Voorts zag hij vier jongens met twee houten deuren in de buurt van zijn woning. Hij trachtte de jongens te benaderen, maar hij werd met stenen bekogeld. Hierna renden de jongens met de deuren weg. De politie zal een onderzoek instellen.

...de eerste studie - bijeenkomst van de APA - docenten...

Intern scholingsproces APA

ORANJESTAD — Aan de Arubaanse Pedagogische Academie (APA) is een aanvang gemaakt met het organiseren van continue studie - bijeenkomsten van de APA - studenten. Deze bijeenkomsten hebben als doel te komen tot een instituuts - werkplan van de APA. Hiervoor zullen er ingrijpende veranderingen op de academie moeten komen.

Door middel van deze studie - bijeenkomsten wordt dit veranderings - proces in kaart gebracht, zodat de veranderingen op een efficiënte wijze kunnen verlopen. Het gaat hier om een vorm van zelfscholing en zelf - vernieuwing van het onderwijs op de academie, daar het een en ander door de docenten zelf ter hand wordt genomen. De vak - sectie onderwijskunde van de APA is belast met de organisatie en uitwerking daarvan. Door middel van dit uitwerkings - plan tracht de APA tevens in te spelen op externe ontwikkelingen die van invloed zijn op het academie - gebeuren. Dat zijn onder andere: de plannen van de herstructurerings - commissie PA, decentralisatie van het onderwijs in 1986 en het probleem van daling van de leerling - aantallen. Het instituut - werkplan dient ook een duidelijke relatie te hebben met toekomstige nascholings - plannen van het eilandgebied Aruba.

Ranchera-festival met 20 zangers

BRASIL — Op zondag 27 november om vijf uur 's middags is het eerste commerciële mariachi festival in het Buurtcentrum Brasil met deelneming van 20 zangers, die begeleid worden door Mariachi Nacional en Mariachi Orgullo di Aruba.

Van het organiserend comité werd vernomen dat het festival met of zonder stroomvoorziening door gaat, want het Buurtcentrum heeft al de nodige maatregelen genomen in geval er geen stroom is. Doel van het commerciële mariachi festival is om de werknemers van diverse bedrijven samen te brengen. De opbrengst van dit festival zal aan een charitatieve instantie gegeven worden. Tijdens het festival zullen de mariachi's Perla di Aruba, Lirios del Campo en Aguinaldo Amistad van Brasil een zangshow geven.

De deelnemers aan het festival zijn: Mariachi Nacional: Carlos Ras, Thomas Geerman, Dora Everon, Danilo Croes, Sonia Rozenberg, Juliette de Cuba, Julliene Schwengle, Clara del Dia, Lidia Kwidama en Rudy Herrera. Mariachi Orgullo di Aruba: Roland Carrion, Elvira Vrolijk - Eckmeijer, Dino Verschoor, Robert Thiel, Paulus Irausquin, Ricardo Croes, Marcelino Paesch, Edith Tromp, Chico Maduro en Paula Geerman.

Bij voortgezet onderwijs-softbal

Colegio Playa wint met grote cijfers van La Salle

ORANJESTAD — In het voortgezette softbal - toernooi, georganiseerd door IDEFRE in het Little League- en Victoria Ballpark, tussen de diverse scholen van het voortgezet onderwijs waren de uitslagen als volgt:

La Salle College - Colegio Arubano Oranjestad 14-7; de spelers van La Salle sloegen 14 hits, maakten 2 fouten, winnende gooier werd Franklin Danies en beste slagspeler was Aldrick Farro met 4-4. Voor Colegio sloegen de spelers 9 hits, maakten 5 fouten en de beste slagspeler was Nilky Kock met 2-2.

In de wedstrijd MAO - Filomena College (dames - categorie) won MAO met het verschil van 1 run: 17 tegen 16. Voor MAO: 17 runs, 11 hits en 6 fouten en voor Filomena: 16 runs, 7 hits en 10 fouten; winnende gooister Raquel Croes die ook het beste aan slag was voor MAO school en Alice Booy (3-2) was het beste aan slag voor Filomena.

In de wedstrijd Augustinus College - Abraham de Veerschool won Augustinus met 9-7; voor Augustinus 9 runs, 8 hits en 2 fouten en voor De Veer 7 runs, 9 hits en 6 fouten; winnende gooier werd Roly Pieters en beste slagspelers waren Rudolf Amaya en Lucio Maduro (3-2).

Vanmiddag gaan de wedstrijden door zowel op het Victoria - veld als in het Little League Ballpark.

ORANJESTAD — In de vergaderzaal van de RVD werd voor de eerste maal een vergadering van de Staten - commissie voor Statenkundige Structuur gehouden onder voorzitterschap van Benny Nisbet. Op de vergadering waren aanwezig (zie foto) Humphrey Wout, mr. Mito Croes, drs. Rufo MacWilliam, mevrouw Beatrix Scoop, dr. Claude Wathey en griffier van de Staten Van Breet. De heer Betico Croes is ook lid van deze commissie doch is zoals bekend uitlandig. Hij verblijft thans in Atlanta. MEP - Statenlid Guillermo Trinidad was aanwezig als vervanger van Betico Croes.

Ged Zaandam: waardering voor de inzet personeel Telefoondienst

ORANJESTAD — Gedeputeerde Remy Zaandam bracht gisteren een bezoek aan de Telefoondienst om officieel kennis te maken met staf en personeel van deze dienst.

De gedeputeerde uitte zijn waardering voor de inzet en liet reeds weten dat wat onderhoud en aankoop van materialen betreft alles gewoon doorgaat, zodat het bedrijf goed kan blijven functioneren. De overheid heeft plannen om in de toekomst het personeel dat daarvoor in aanmerking komt naar het buitenland te sturen om zich op de hoogte te stellen van de laatste ontwikkelingen.

Volgend jaar houdt de Amerikaanse Tele - communicatie in Atlanta voor het eerst een bijeenkomst waarbij ook een cursus wordt gegeven. Het Bestuurscollege heeft reeds besloten dat het hoofd van de Telefoondienst, ing. Edwin Croes, die zelf het initiatief nam om de nodige gegevens hierover te verzamelen, deze bijeenkomst die een maand duurt zal gaan bijwonen.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

LIGA DI MARIA (San Nicolas): iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social opgehaald worden - Milagrosa Center, Theresiaplein 6.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00 / 13.00-16.30 uur.

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.00 Stuif es In; 17.45 Three Stooges; 18 00 Cartoons; 18.30 News in Dutch; 18.45 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 21.00 Wrestling; 22.00 Movie of the Week; 23.30 Resumen di Noticias; 23.35 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 The Muppet Show; 17.30 Arubaanse Dans- en balletschool; 18.00 Panoramiek; 18.30 Sinterklaas; 19.00 RVD; 19.30 National Geographics; 20.30 You asked for It; 21.00 America remembers Kennedy; 22.40 Estreno; 24.00 Sluiting.

Onderduiker opgepakt

ORANJESTAD — Na een diepgaand onderzoek wist de recherche de buitenlander C.G. (42) — die al een jaar geleden opzettelijk achtergebleven was op Aruba — aan te houden. Voor de verzekering van zijn verwijdering van het eiland werd hij ingesloten. C.G. was vorig jaar december als toerist op Aruba gekomen, maar was daarna ondergedoken. Hij had geen verblijfsvergunning maar werkte in het geheim bij een groot bedrijf in Oranjestad. Bij een woning aan de Lucerostraat werd hij gearresteerd en aan de Vreemdelingen - dienst overgedragen, die opdracht gaf hem in te sluiten.

Kennedy-programma bij Tele-Aruba

ORANJESTAD — Zaterdagavond negen uur zendt TeleAruba een speciaal Kennedy - programma uit dat geheel gewijd is aan het leven en werken van de 35ste Amerikaanse president die twintig jaar geleden in Dallas werd doodgeschoten. In deze film — zwart/wit — komt ook een gedeelte voor in kleuren, waarin men de familie Kennedy kan zien, alsmede de verkiezings - campagne 1960 met als onderdeel koffie met de Kennedy's met als gastvrouw Jackey.

Meer kunstenaars op Cava-expositie

ORANJESTAD — Van de Comision di Amistad Arubano - Venezolano (CAVA) wordt vernomen dat aan de tentoonstelling, die volgende week vrijdag geopend wordt en welke tot 9 december duurt en dagelijks van zeven tot negen uur geopend is, ook nog zullen deelnemen Gustavo Nouel en Olga Yolanda Pietersz. Zoals bekend is Gusavo Nouel een afgestudeerde van een Nederlandse academie en heeft kortgeleden op Aruba en Curaçao met veel succes een tentoonstelling van zijn werken gehouden.

Kerstshow in Noord

NOORD — De jeugd - commissie van het Buurtcentrum Noord organiseert op vrijdag 16 december een Kerstshow in het Buurtcentrum - gebouw. Er zal worden opgetreden door Liros del Campo, Tipico Los Canarios, The Young Voices en Aguinaldo Campanitas, terwijl ook een cahadi orgel aanwezig is. Boutique Giselle verzorgt op deze avond een modeshow.

Verrassingen bij schieten verwacht

ORANJESTAD — Dit weekeinde wordt de schietcompetitie van de Aruba Schietbond voortgezet. In het afgelopen weekeinde werd de competitie met veel succes ingezet, met de volgende uitslagen: geweer: Carlos Maduro 553 punten, Tyronne de Kort 547 en Emiliano de Cuba 529. Standard pistool: Wiwi Marchena 510 punten, Piet Berkley 486 en Mocky Arends 439. Uit de uitlatingen van de verschillende schutters blijkt wel dat bij de komende wedstrijden niet alleen de nodige spanningen zullen heersen maar dat er ook verrassingen mogelijk zijn. Aan de competitie wordt door de schietclubs aangesloten bij de Aruba Schietbond deelgenomen.

Zakenvaria

DE LOKALE MUZIEK - GROEP "The Golden Notes", bestaande uit Rudy Bislick (drummer), Howard Tromp (bas), Tico Quilotte (zanger), Frank Sneek (piano), Donny Geerman (trompettist) en Joy Kock (saxofoon), treedt tot en met april 1984 iedere vrijdag en zaterdag op in Galactica Lounge van het Aruba Palmbeach hotel.

Splinternieuwe fiets dertienjarige gestolen

TANKI LEENDERT — De 13-jarige jongen E.G., wonende te Tanki Leendert, deed aangifte van diefstal van een splinternieuwe fiets ter waarde van 410 gulden. het gaat om een zilver - kleurige fiets, die bij een school stond.

Uit een woning te Bubali gingen onbekenden met een gouden / diamanten - ring en een klein bedrag er vandoor. Er was niemand thuis. Men klom via de badkamerraam naar binnen.

De directeur van een bedrijf aan de Koningstraat deed aangifte van diefstal waarbij de schuifdeur geforceerd werd en alle bureau - laden en kasten overhoop werden gehaald. Men nam een geldkist mee met daarin een onbekend bedrag.

FCCA wil 200 huizen in 1984 bouwen

ORANJESTAD — De FCCA heeft plannen volgend jaar 200 woningen te bouwen waaronder ook weer de zogenaamde zelfbouw - woningen. Voorts worden plannen uitgewerkt om te Brasil 62 woningen neer te zetten.

Zoals bekend wordt begonnen aan de bouw van 100 woningen te Madiki, terwijl op Esso Heights achttien van de zogenaamde casco - woningen worden gebouwd. Op een terrein aan de Sint Maartenstraat worden vijf woningen gebouwd, waarvan een verkocht zal worden en de rest verhuurd.

Ook zijn plannen klaar om de oude volkswoningen van Dakota en San Nicolas te verkopen, terwijl geëxperimenteerd zal worden met een project waarbij de FCCA de helpende financiële hand biedt om eigen woningen — tegen FCCA - voorwaarden — op te knappen.

ORANJESTAD — Ten kantore van notaris mr. J.R. Croes vond het verlijden van de akte plaats voor de oprichting van Cocarni Aruba nv. Vanaf mei 1982 vervaardigt deze fabriek worst, in het kader van het eilandelijk programma "Ontwikkeling varkenshouderij Aruba". Er bestaat veel belangstelling voor het kopen van Cocarni - producten. Gedeputeerde Daniel Leo en eilandssecretaris John Booi (zie foto) tekenden de oprichtings - akte namens het eilandgebied in tegenwoordigheid van ing. S. Vrolijk, hoofd van het Departement van Landbouw en Veeteelt, alsmede G.B. Dirksz, die belast is met de leiding van het bedrijf.

Ontslagen dreigen

Electronica en huishoudelijke artikelen handel organiseert zich

ORANJESTAD — Tijdens een vergadering van verontruste handelaren in electronische en huishoudelijke artikelen werd besloten de Aruba Appliance and Electronics Dealers Association (APEDA) op te richten. De vereniging heeft tot doel de belangen van zijn leden en werknemers — ruim tweehonderd en vijftig man — in alle opzichten te behartigen.

De oprichtingsleden zijn: All Electric Sales, Anthony Sales, Aruba Video Center, Aruba Freeport, Boolchands, Cosmos, Homac, Hagemeijer Aruba, Marathon Electronics, Photokina, Plaza Shopping Center, Radio Shack, Saade Store, Unicon en Wimco.

Daar het voortbestaan van enkele van deze ondernemingen en daar uit voortvloeiend de werkgelegenheid door een belangrijk aantal mensen, in gevaar zijn gekomen als gevolg van de onlangs genomen economische maatregelen door de Centrale regering, is een werkgroep gevormd, teneinde met de nodige voortvarendheid een actieplan te ontwerpen. Nadere bijzonderheden zullen hierover spoedig verstrekt worden.

Diefstal snel opgehelderd

ORANJESTAD — De manager van een bedrijf aan de Fergusonstraat deed aangifte van diefstal van bedragen van 2837 gulden en 1000 dollars. De schuifdeur van het kantoor werd opengemaakt en alles werd overhoop gehaald. In verband hiermee hield de recherche de sale - manager van het bedrijf zelf aan, A.P. (31), die tijdens verhoor het feit bekende. Hij werd op zijn werk aangehouden en voor verder onderzoek ingesloten.

Kerstviering Favi handenarbeidgroep op Statuutdag

ORANJESTAD — Op Statuutdag 15 december is er een speciale Kerst - bijeenkomst georganiseerd door de deelnemers van de FAVI - handen arbeid - sociëteit en hun leidsters.

De deelnemers zelf zullen de avond vullen met declamatie en muziek terwijl een groep vrouwelijke Jaycees met een koortje Kerstliederen zal komen zingen. Op verzoek van de deelnemers zelf zal de viering in een kerk plaatsvinden en omdat de groep niet al te groot is, is gekozen voor de Protestantse kerk van Piedra Plat. De viering heeft plaats van zeven tot negen uur. Een beroep wordt gedaan op degenen die steeds weer hun auto en tijd beschikbaar stellen om de mensen te vervoeren, dit ook op deze avond te willen doen.

Favi om steun gevraagd uit Venezuela, Guyana

ORANJESTAD — Dat het werk van de FAVI ook buiten Aruba de aandacht trekt bleek uit enige bezoeken die de FAVI een paar dagen geleden kreeg. Uit Valencia in Venezuela kwam mevrouw Esperanza de Spindola en uit Georgetown de dominee Schase. Beiden zijn visueel - gehandicapt, de eerste volslagen blind, de tweede zeer slechtziende. Beiden hebben in hun woonplaats een revalidatie - centrum opgericht voor visueel - gehandicapten. Zij werken onder zeer moeilijke omstandigheden en zochten bij de FAVI advies en hulp. Het FAVI - bestuur merkte naar aanleiding van deze bezoeken op dat het wel heel duidelijk werd, dat wij op Aruba ondanks alles nog in een bevoorrechte positie verkeren.

FAVI-bestuur uitgebreid

ORANJESTAD — Het bestuur van de FAVI is uitgebreid met twee nieuwe leden, te weten Ido Yanez, hoofd van de Mediadienst van de Openbare Bibliotheek en Nina Schwengle, onderwijzeres, die vele jaren hoofd van de Heilig Hartschool te Savaneta was. Geleidelijk aan gaat mejuffrouw Schwengle de coördinatie overnemen van het werksters - team van de FAVI dat tot nu toe onder coördinatie stond van drs. Roly Sint Jago. De andere leden van het bestuur blijven: dr. Roly Sint Jago voorzitter, Willemien Thiel vice - voorzitster, Tiny Pronk penningmeester, Henk de Beijer secretaris en Crispin Bruce.

Het heeft bij het FAVI - bestuur wel enige bevreemding gewekt dat de FAVI niet werd uitgenodigd voor enige activiteit verband houdende met het bezoek van prinses Juliana, terwijl het toch duidelijk moet zijn dat prinses Juliana voor de visueel - gehandicapten grote belangstelling moet hebben. De FAVI houdt het er maar op dat dit er bij de grote drukte bij ingeschoten is.

ORANJESTAD — Verwacht wordt dat de algemene adviseur van het Bestuurscollege Betico Croes, die een maand geleden naar Miami vertrok om een laatste operatie te ondergaan, midden volgende week op Aruba zal terugkeren. De heer Croes is thans zodanig hersteld dat hij zijn werkzaamheden kan hervatten.

...weemaal toe ...vijs afgepakt

...JESTAD — In de mor... hield de politie een auto aan, die bestuurd werd door L.B. ... op onverantwoordelijke wijze ... De politie nam de sleutels van zijn wagen af ... kreeg een proces-verbaal aangezegd. Hij had ... rijbewijs. Twee uur later zag de patrouille de man in ... auto rijden. Opnieuw ... hem en ditmaal ... een Dominikaans ... bewijs. Opnieuw werd de wagen van de man afgenomen en bij ... te Santa Cruz gelaten. Nadat weer een proces-verbaal was opgemaakt, werd ... met de Immigratie. Het bleek dat de man ... jaar op Aruba was en ... nog steeds niet zijn rijbewijs had veranderd voor een ... dat op Aruba geldig is.

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba maakt ondergetekende bekend dat op:

Vrijdag 2 december 1983 om 11 uur 's morgens een openbare aanbesteding wordt gehouden op het kantoor van het hoofd Telefoondienst Aruba voor het doen van:

Graafwerkzaamheden ten behoeve van de Telefoondienst voor het jaar 1984.

Leveringsbestek en specificatie zijn tegen betaling van f.25,-- verkrijgbaar bij de Administratie van de Telefoondienst, Hendrikstraat 22.

Het Hoofd Telefoondienst

Marcos Perez Jimenez:

Verkiezing in Venezuela is zaak verwarring stichting

MADRID — Ik bezie Uw kandidatuur met sympathie, maar U hebt in het huidige systeem geen enkele kans. U zult Uw doel uiterst moeilijk kunnen bereiken. Dit verkiezingssysteem zit zo in elkaar dat alleen de kandidaten van de twee grootste partijen, Accion Democratica (AD) en de Christen democratische partij Copei kans maken om gekozen te worden als president.

Dit niet zo opwekkende briefje kreeg generaal Luis Rangel Bourgoin, die tot twee jaar geleden minister van Defensie was van Venezuela en die nu een gooi doet naar het presidentschap. Als kandidaat van een partij met de wervende naam Rescate Nacional (Nationale redding). De ex-minister die niet op zijn lauweren wil rusten ook al is hij met pensioen gegaan kreeg de brief uit Madrid toegestuurd van een man die meent het te weten: Marcos Perez Jimenez (MPJ): Toen generaals als Pinochet en Videla nog in hun militaire kinderschoenen stonden en een veteraan als generaal Alfredo Stroessner pas enige dictatoriale ervaring had opgedaan was Perez Jimenez aan de macht in Venezuela, hetgeen hij deed met harde en vaak falterende hand. Van democratie had hij weinig kaas gegeten want als het aan hem had gelegen was hij nog steeds aan de macht geweest.

Met deze brief aan de generaal in wie hij blijkbaar iets van zichzelf herkent heeft Perez Jimenez het stilzwijgen doorbroken waarin hij zich doorgaans hult als het gaat om Venezolaanse zaken. De oud-minister had gevraagd of MPJ zo goed wilde zijn hem een steuntje in de verkiezingsrug te geven in de vorm van een aanmoediging en adhesiebetuiging. Behoudens de vriendelijke opmerking over de sympathie voor Rangel Bourgoin's kandidatuur heeft de oud-dictator weinig positiefs te vertellen aan de presidentskandidaat.

In 1973 deed er bij de verkiezingen een partij mee welke gesteund werd door Perez Jimenez. Deze behaalde toen een half miljoen stemmen. De oud-dictator kreeg voldoende stemmen om senator te worden. Maar hij kon deze taak niet op zich nemen. Hij is volgens de wet namelijk niet verkiesbaar wegens zijn gruwelijke verleden. Voor de rest heeft hij steeds volgehouden geen politieke vertegenwoordigers te hebben in Venezuela, hoewel meer dan een partij wel eens om zijn steun heeft gevraagd.

Hoe dan ook: volgens Perez Jimenez speelt het huidige verkiezingsreglement van Venezuela de twee grootste partijen in de kaart en hebben andere partijen in feite geen kans om ooit een president aan de natie te leveren. In zoverre heeft MPJ gelijk: sinds hij aan de kant is gezet is Venezuela steeds geregeerd door een president van een van deze twee partijen.

Nee, hij heeft het wel beken. AD en Copei doen er alles aan om de bevolking in verwarring te brengen met hun propaganda- geweld en wel zo dat niemand kennelijk in de gaten krijgt dat het land er allerslechtst voorstaat, zo stelt Perez Jimenez nog vast. Zo bezien, zou een partij voor Nationale redding dus toch wel op zijn plaats zijn. Desondanks als MPJ gelijk krijgt en dat zal wel het geval zijn, heeft Luis Rangel Bourgoin geen schijn van kans in het presidentiele paleis te gaan wonen voor vijf jaar.

LYON — Een Algerijn heeft in een vooral door buitenlandse werknemers bewoonde wijk van de Zuidfranse stad Lyon een bloedbad aangericht onder voorbijgangers. Volgens de politie werden vijf mensen gedood en drie deels zwaar gewond.

De 46-jarige man verschanste zich 's middags in een pension voor buitenlandse werknemers en schoot om nog onbekende redenen met een geweer in het wilde weg op voorbijgangers. Drie landgenoten van de schutter kwamen om, een vierde slachtoffer kwam uit Marokko en de vijfde kon alleen nog maar geindentificeerd worden als een Noordafrikaan. Nadat de politie het gebouw had omsingeld heeft de man zich uiteindelijk overgegeven.

AMERICA LATINA

RIO DE JANEIRO — De uitspraak van president Joao Figueiredo van Brazilië dat de tijd rijp is voor directe presidentsverkiezingen in Brazilië heeft een discussie binnen zijn regeringspartij PDS veroorzaakt, waarvan hij erevoorzitter is. Na terugkeer van zijn Afrikaanse toernee toonde de president zich voorstander van deze drastische wijziging. Sinds het leger aan de macht is was de presidentskeuze een onderonsje, waarbij de aftredende president min of meer kon bepalen wie zijn opvolger zou worden.

***

CARACAS — De miljoenenaankoop van de moderne F-16 gevechtsvliegtuigen van de VS door Venezuela is nodig met het oog op de toenemende spanningen in de regio. Zo stelt de minister van Defensie, generaal Humberto Alcalde, verklaard. De eerste serie van zes toestellen is onlangs geleverd. Het gaat om in totaal 24 vliegtuigen. De Venezolaanse luchtmacht [illegible] F-16 [illegible]. De Venezolaanse Defensie-minister beklemtoonde dat zijn land het principe van non-interventie blijft aanhangen en het zelfbeschikkingsrecht van andere volkeren erkent. Op deze aankoop is nogal veel kritiek gekomen, ook al omdat daardoor de afhankelijkheid van de VS groter zou zijn geworden.

***

SANTO DOMINGO — President Salvador Jorge Blanco van de Dominicaanse Republiek heeft bij decreet de handel in dollars verboden, ook door de banken, in een poging om de kapitaalsvlucht een halt toe te roepen. Er werden politie-agenten en militairen ingezet om dit gedaan te krijgen buiten de hoofdstad. De verkoop en aankoop van dollars kunnen slechts gebeuren bij vijf wisselkantoren, welke door de overheid als zodanig zijn erkend. Er kunnen slechts dollars verhandeld worden in verband met de import van goederen en diensten maar niet voor plezierreizen en soortgelijke zaken. Het verbod voor de import van auto's is weliswaar opgeheven, maar er zijn wel bepaalde restricties afgekondigd. Zo moet men de inveerrechten een maand voor de aankoop al hebben voldaan.

***

LIMA — Bij de onlangs gehouden gemeenteraadsverkiezingen in Peru hebben tegen alle verwachting in miljoenen mensen gebruik gemaakt van hun stemrecht. President Fernando Belaunde Terry noemde het een grote burgerlijke kruistocht voor de democratie. De regering deed er vooral in de stedelijke gebieden alles aan om de stemgerechtigden [illegible] regelmatig beelden uit van een rustig Lima by waar de politie met tankwagens patrouilleerde en waarbij men militairen bij mitrailleurposten zag zitten. Kennelijk was dit in Lima overtuigend, want veel mensen vergaten het geweld en gingen stemmen of gingen juist stemmen om het geweld het zwijgen op te leggen.

***

MEXICOSTAD — In Mexico is een grootscheepse militaire oefening gehouden waaraan niet minder dan 34.000 militairen deelnamen. De manoeuvres verplaatsten zich over het hele land. Er namen eenheden aan deel van de infanterie, artillerie, cavallerie en de [illegible] evenals van de [illegible] dienst.

Twee kanten van Curaçao

WILLEMSTAD — Er is weer een toerist die ontevreden is over Curaçao. Toch heeft de betrokkene ook positieve ervaringen van het eiland.

In de Los Angeles Times heeft Patricia J. Sherman zich via een ingezonden stuk beklaagd over de verkeerde informatie die [illegible] was verstrekt [illegible] Princess Beach. Zij had een luxe-kamer gereserveerd van [illegible] dollar per nacht met inbegrip van een extra groot tweepersoonsbed. De kamer die zij kreeg toegewezen had twee kleine bedden. Van de kant van het management werd echter gesteld dat er geen kamers zijn met bedden zoals aangeduid met «queensize»; die waren er niet meer sedert een brand het casino en een deel van die luxe kamers in de as had gelegd (? - RED).

Ze klaagt voorts over de hoge kosten voor het eten in restaurants en dat het eten dat daarvoor geboden wordt vaak niet van hoge kwaliteit is. Het winkelen was haar tegengevallen. Het klimaat was haar ook niet bevallen. De prijzen voor het huren van een auto noemt zij "astronomisch".

Aan de andere kant vindt zij de inwoners [illegible] ontbreken [illegible] dronkenschap of andere hulpbehoevenden op straat zoals in Amerikaanse steden wel een vertrouwd straatbeeld is. Zij is ervan overtuigd dat Curaçao een prachtig oord is voor toeristen op cruiseschepen die voor een korte periode op het eiland rondtrekken; maar niet voor een uitgebreide vakantie.

In eerste klasse badminton-competitie

Cadushi-3 neemt wat afstand van Asiento-3

WILLEMSTAD — In de eerste klasse van de badminton - competitie vonden, na de wedstrijden van afgelopen dinsdag, enkele belangrijke veranderingen op de standenlijst plaats. Cadushi - 3 en Asiento - 3, die samen de lijst aanvoerden, speelden tegen elkaar en probeerden natuurlijk hun concurrent terug te dringen. Uiteindelijk slaagde Cadushi - 3 erin alle partijen te winnen en zo twee punten uit te lopen. In diezelfde klasse speelde Cadushi - 4 tegen Animo - 2. Was Animo beter in het enkelspel, de Cadushi - spelers legden beslag op de dubbelspelen. Zodoende werd de stand gelijk en kreeg elk team één punt, wat voor Cadushi - 4 het eerste was, maar hen nu boven Flying Shuttle - 2 brengt, dat met 6-0 van Cadushi - 2 verloor.

In de hoofdklasse speelden de traditionele rivalen Asiento - 1 en Cadushi - 1 tegen elkaar. Asiento - 1 verloor deze wedstrijd met 4-1 terwijl Asiento - 2 makkelijk twee punten verdiende doordat tegenstander Flying Shuttle - 1 niet kwam opdagen.

Ook in de tweede klasse won een team per default; hier was Zeemacht afwezig en bezorgde Cadushi - 6 zo de overwinning. De laatste wedstrijd van die avond werd een makkelijke overwinning voor Asiento - 4, dat in de meeste speltypes duidelijk sterker was dan Animo - 3.

De volledige uitslagen:

Hoofdklasse
Asiento 1 - Cadushi 1: 1-4; Fl. Shuttle 1 - Asiento 2: 0-5.
1e klasse
Cadushi 2 - Fl. Shuttle 2: 6-0; Cadushi 3 - Asiento 3: 6-0; Animo 2 - Cadushi 4: 3-3.
2e klasse
Asiento 4 - Animo 3: 5-1; Zeemacht - Cadushi 6: 0-6.

De stand:

HOOFDKLASSE						
Animo-1	2	2	0	0	4	6- 4
Asiento-2	3	2	0	1	4	12- 3
Cadushi-1	2	1	0	1	2	6- 4
Asiento-1	3	1	0	2	2	6- 9
Flying Shuttle-1	2	0	0	2	0	0-10
1E KLASSE						
Cadushi-3	3	3	0	0	6	16- 2
Cadushi-2	3	2	0	1	4	13- 5
Asiento-3	3	2	0	1	4	10- 8
Animo-2	3	0	2	1	2	7-11
Cadushi-4	3	0	1	2	1	5-13
Flying Shuttle-2	3	0	1	2	1	3-15
2E KLASSE						
Asiento-4	2	2	0	0	4	11- 1
Cadushi-6	3	2	0	1	4	12- 6
Cadushi-5	2	1	0	1	2	5- 7
Animo-3	3	1	0	2	2	8-10
Zeemacht	2	0	0	2	0	0-12

ORANJESTAD — Bij IDEFRE werd woensdagmorgen een commissie geïnstalleerd die zich bezig houdt met de organisatie van fiets - activiteiten. De commissie bestaat uit — zie foto — Richard Sweetnam, Peter van der Sloot, Willem Nicolaas, Gilbert Antonette en Herman Richardson. Tijdens de installatie gaf IDEFRE - directeur, Roy van Putten, een uiteenzetting van wat van deze commissie wordt verwacht.

Jets naar de finale volleybalcompetitie

WILLEMSTAD — Met een duidelijke 3-0 overwinning op de Birds-ploeg is het Jets-team naar de volleybal-finale in de hoofdklasse verhuisd. Maandagavond komt men daartoe in actie tegen Stakamahakchi. Bij de dames eindigde de Xaverianen-ploeg als derde na, ook met 3-0, te hebben gewonnen van Flying Six.

Jets won zijn set gisteravond met 15-8, 15-11 en 15-6. Met Stakamahakchi zal men nu vanaf maandag de strijd aanbinden om te bepalen wie de kampioen wordt van de heren-hoofdklasse. In dezelfde afdeling bij de dames legde Xaverianen met 15-4, 15-9 en 15-9 zijn wil op aan de Fly ploeg, waarmee men beslag l de op de derde plaats in de com titie.

Vandaag en morgen kun de volleybal(st)ers uitrust Zondagmiddag om zes uur men in de dames-hoofdkla voor de eerste finalewedstrijd gen elkaar uit Hurricane Green Socks. Van de her hoofdklasse betwisten elk dan de eer van de derde pla Xaverianen en Birds. Maan gavond wordt de finale-se voortgezet met de tweede w strijd tussen de dames-finalist Hurricane en Green Sox en eerste wedstrijd tussen Jets Stakamahakchi.

Steeds vaker mikpunt van geweld

Voetbalscheidsrechters Argentinië willen staken

BUENOS AIRES — De Argentijnse organisatie van voetbal-scheidsrechters (AAA) besluit vrijdag of de fluitisten tot staking overgaan. Dit omdat steeds meer scheidsrechters het mikpunt worden van agressiviteit van spelers en supporters, voor welke eer men bedankt.

Een besluit van de referees om in actie te gaan door zaterdag en zondag thuis te blijven en eventueel met hun gezin en kennissen uit te gaan betekent dat de voetbalbond in de problemen komt met zijn programma. Met grote belangstelling wordt daarom uitgezien naar de beslissing van de scheidsrechters.

Het geweld op het Argentijnse voetbalveld is de laatste tijd een thema dat steeds weer terugkeert. Dit jaar zijn er niet minder dan vier doden gevallen bij geweldpleging in en rond de groene grasmat. In het afgelopen weekeinde werden twee scheidsrechters gemolesteerd, waarbij een van hen bijna in elkaar werd geslagen.

Gekozen president Raul Alfonsin heeft zich bezorgd uitgelaten over de situatie. Het gaat er steeds meer op lijken dat er een oorlogsklimaat ontstaat tussen de supporters van de clubs welke tegen elkaar uitkomen, maar ook vaak tussen publiek en scheidsrechters, die soms voor hun leven moeten rennen om ongehavend uit een stadion te komen.

In sportkringen bezint men zich op de vraag of er mogelijkheden bestaan hier iets aan te doen. Uiteindelijk jaagt men op deze manier veel mensen van de tribunes zodat het aantal toeschouwers gaat dalen en daarmee ook de inkomsten van de clubs en de bonden.

Asiento-Kerst-bridge-toernooien

WILLEMSTAD — De strijd in de Kersttoernooien van de Asiento - bridgeclub is deze week enthousiast voortgezet. Het resultaat was als volgt met 's morgens 25 deelnemende paren en 's avonds waren het er 16:

's morgens, 4e ronde
1.de dames Siemens / Bongers 69.26%; 2.Serphos / Ophey 66.02%; 3.Winkel / Van Beek 60.61%; 4.Plantz / Valkenberg 59.74%; 5.Bos/Schouten 57.57%; 6.Brandt / Witteman 55.81%; 7.Kooy / Wansink 55.41%; 8. Kusters / Van Hemert, Senior / V.d. Plank 54.54%; 10.Borsje / Williams 52.81%; 11.Mous / Leerentveld 52.27%; 12.Craane/ V.d. Jagt 50.86% en 13. Moorrees /Unk 50.65%.

10's avonds, 2e ronde
1.dames Van Krimpen Van de Ende 61.22%; 2. mevr. Bongers/ heer Berend 58.67%; 3.heren Groot / Roerhorst 57.91%; 4.heren Beerman / Vos 55.61%; 5.mevr. Plantz/heer Brok, heren Serphos / Van de Pol 51.28%; 7.heren Van de Ende / Moenir Alam 51.02%; 8.heren Brown / Sewrajsingh 50.76%; 9.dames Schouten / Henriques, Roos / Knuistingh Neven 50.00%; de overige paren scoorden minder dan 50%.

Op dinsdag 29 november worden de wedstrijden voortgezet; alle belangstellenden ongeacht of zij lid van Bridgeclub Asiento zijn of niet, zijn welkom.

In het weekeinde van 26 en 27 november zal op Aruba gespeeld worden om het Antilliaanse viertallen - kampioenschap 1983. De winnaar van dit kampioenschap zal zich niet alleen kampioen van de Nederlandse Antillen kunnen noemen doch tevens aanspraak kunnen doen maken op uitzending naar de bridge Olympiade 1984 in Seattle.

Diadomingo na ballpark di Sta Maria

Apertura kampeonato di Liga Vruminga

WILLEMSTAD — E di seis Kampeonato di beisbòl Liga Vruminga den e Flamante Ballpark na Sta. Maria ta kuminsa majan (diasabra) ku 12 ekipo. E ekiponan ku ta partisipa ta: A.B.N — Sta. Rosa, A.G.T. — Rancho, Bramendi — Bramendi, Fatum — St. Joris, Holiday Beach — Otrabanda, Marchena Hardware — Marchena, Pepsi Cola — Groot Kwartier, Radio Shack — Koraal Specht, Ricoh — Barbouquet, Shelltox — Suffisant, Super Sport Shop — Sta. Maria, Xerox — Mon Repos.

E desfile ta kuminsa pa 1'or di merdia saliendo pabou di ballpark Sta. Maria. E ekiponan mester ta 12'or na tereno pa e aperturas.

Durante e kampeonato e ekiponan mester ta un ora promé ku e wega ta stipulá na tereno. E promé partido ta kuminsa 2'or di merdia i lo bai entre e Kampeon- y e Subkampeonan di aña pasá, Marchena Hardware y Pepsi Cola respectivamente. E segunda partido di e diasabra aki, ta pa 4'or di atardi kaminda e ekipo di A.B.N. lo bai enfrenta e ekipo di Ricoh.

Pa diadomingo e partidonan ta siguiente: 10'or Shelltox — Super Sport Shop, 11'or Bramendi — Radio Shack, 13'or Xerox — Holiday Beach, 15'or A.G.T. — Fatum.

Old Parr en Sporting ongeslagen dominokampioen

ORANJESTAD — Opnieuw is het domino - team Old Parr, dat nog steeds Antilliaans kampioen is, kampioen van Aruba geworden. Van de tien gespeelde wedstrijden werd geen verloren. NWIWA eindigde als sub - kampioen en verloor drie van de tien wedstrijden.

Bij de dames behaalde Sporting — eveneens ongeslagen — met vijf gewonnen wedstrijden het kampioenschap, terwijl Buurtcentrum Lago Heights sub - kampioen werd. In de Trapperclub worden zondagmiddag om twee uur de kampioens - bekers door Aruba Domino - bond uitgereikt.

Inschrijving deelname Sportsterrendag in SDK

WILLEMSTAD — Vandaag sluit de inschrijvingstermijn voor deelname aan de Sportsterrendag welke op Statuutdag, 15 december, wordt gehouden in Sentro Deportivo Korsou (SDK). Iedere sportbond of federatie van Curacao kan zijn ster daarvoor afvaardigen. De voorbereidingen voor deze dag zijn in volle gang.

De sportsterrendag wordt georganiseerd door de Curacaose Sport Federatie (CSF), hetgeen gebeurt in samenwerking met het Sportzaken van de eilandelijke overheid, het SDK-bestuur en de vakgroep leerkrachten lichamelijke opvoeding. Een commissie werkt een en ander nader uit.

Wat de deelname betreft is het zo, dat voor de individueel beoefende sporten, iemand moet w den afgevaardigd die kampio is. Bij de groepssporten moet b trokkene in de selectie van Cu cao voorkomen. Vandaag n kunnen de namen worden in schreven. En wel bij Isolda An tagasti (SDK tel.: 76626) of Eddy Martina (CSF, tel.: 2592

Verleden jaar won bij de her de Sportstertitel Tyron Mingu van de Atletiekbond, die ove gens felle strijd moest lever met Lonte Balentin van het b sebal. Bij de dames ging deze e naar Mirelva Martis van de v leybalbond.

De voorbereidingscommiss bestaat uit voorzitter G. Goe secretaresse I.A. Anastagas vice voorzitter T. Heerenveen de leden H. Samson, E. Salomo E. Martis, E. Martina en Meursing.

Geleend reisgeld terugverdiend

Portoricaanse debuteert goed in top-damestennis

SYDNEY — Ook woensdag zijn tijdens het internationale dames - tennistoernooi in Sydney opnieuw twee geplaatste speelsters uitgeschakeld. Ditmaal vielen de Canadese Carling Bassett (nummer vijf) en de Westduitse Claudia Kohde (negende) ten offer aan de dadendrang van de niet gekwalificeerden. Carling Bassett verloor in de derde ronde in drie sets van de 19 - jarige Gigi Fernandez: 4-6, 6-4, 6-4. Deze Portoricaanse is pas tien dagen professional en kon dankzij van haar vader geleend geld de trip naar Australië maken. Nu heeft ze al 4.000 dollar verdiend, zodat het er naar uitziet dat haar vader niet al te lang op teruggave van het geïnvesteerde geld zal hoeven te wachten. In de kwartfinales komt Gigi Fernandez, 154e op de wereldranglijst, tegenover de Australische Elizabeth Sayers te staan. Sayers won in de derde ronde van de Amerikaanse Shelly Acker (6-4, 6-4).

Claudia Kohde stuitte in de tweede ronde op de onverzettelijke Britse Anne Hobbs en verloor met 4-6, 5-7. Dinsdag werden de als eerste geplaatste Hana Mandlikova en Barbara Potter (zevende) uitgeschakeld.

Op Statuutdag wielerrace Barber-Otrobanda vv

WILLEMSTAD — De laatste activiteit op de wieleragenda van Saddle Boys cycling club op Curacao is de Barber-race welke op Statuutdag 15 december wordt verreden. Deze wegwedstrijd gaat van Barber naar het Brionplein en eindigt uiteindelijk weer in Barber.

Saddle Boys is blij te kunnen constateren dat de wielersport ook buiten de stad steeds populairder wordt. Dit is trouwens toch een algemene tendens, zo meent men. In dit verband wordt gewezen op het feit dat bij het voetballen bij de vier finalisten twee clubs waren uit respectievelijk Banda Abou met Undeba en Bandariba met Victory Boys, terwijl laatstgenoemde club is doorgedrongen in de finale. Bij het basebal is deze ontwikkeling zonneklaar. Maar ook bij het wielrennen ziet men nu hetzelfde beeld. Daar is bv wielrenner Sandy Fluon Maar het is volgens Saddle B zo goed als zeker dat Eddy Lanz en Wawoe hem naar kroon willen steken. Dit s onderlinge strijd is een gezo zaak, aldus de wielerclub.

De bevolking van Bar krijgt op Statuutdag alle k zijn Sandy van harte aan te digen. De Barber-race be namelijk in Bou di Barber en digt ook in Barber. Zeker is dat andere clubs zullen probe Saddle Boys af te troeven. start is om negen uur 's morg de finish verwacht men rond elf. Het parcours is als volgt: Bou di Barber naar Santa C Soto, Pannekoek, Fonte richting San Willibrordo, Kock, Daniel, richting Otrob da, Brionplein-rotonde en Pater Euwenswegr richt Banda Abou met als eindp Barber. Met deze race wo 1983 wat Saddle Boys betref gesloten. Men heeft al de no plannen in petto voor de bevo ring van de wielersport in 1 Maar daarover zal men later een en ander loslaten.

*****

WENEN — Een VN-semina Wenen heeft opgeroepen tot tegen het geweld in het gezin. geweld wordt doorgaans in de do gestopt, maar moet vervolgd wo als een ernstige misdaad. Men dit type geweld niet als een pa liere aangelegenheid beschou stelde men vast.

****

Amstel a blankeá Boca Stars: 6-0

WILLEMSTAD — Den e ultimo inning di e partido Amstel a aleha su mes kompletamente foi Boca Stars den play off di beisbòl di klase A. E resultado final tabata seis pa nada.

E wega a keda empatá na sero te na e di sinku inning ora Amstel a logra laga un di nan pasa homeplate. Den di nuebe inning sinku mas a drenta safe pa hasi e skor 6—0. Boca Stars no a nota ningun kareda. E miho bateador di ayera tabata Remi Faneyte di Amstel ku 5/3 i di Boca Stars tabata Orlando Nicolina ku 4/2.

Pitcher ganado tabata Nelson Beaumont di Amstel, ku a nota seis kareda, diesdos hit i un eror. Pitcher perdedo tabata Frances Petronilla di Boca Stars; anke no tabatin kareda notá e klup aki tabatin si sinku hit pero tambe sinku eror.

Ganado di e play off aki dia sinku di desember mester enfrenta pa promé biaha Sta Maria Piratas / Miller High Life pa promoshon i degradashon pa beisbòl klase AA. E weganan di promoshon ei ta programa pa dianan 5, 6 i 9 di desember i si ta nesesario tambe dianan 10 i 11 di desember.

Voetbaltoernooi van RC Savaneta

SAVANETA — Racing Club Savaneta (RCS) organiseert zondag een voetbal - toernooi, waaraan acht teams zullen deelnemen.

Om half tien zondagmorgen gaat het toernooi van start met een defilé van de deelnemende teams. Om tien uur wordt de eerste wedstrijd gespeeld Skol Beer tegen Jong Ajax, daarna 11.00 uur: Torpedo - Georgie Strikers, 12.00 uur: Camar - Astros en de laatste wedstrijd VAD - Lebele VCCC Boys. In de middag zijn de semi - finale, waarna om vijf uur de grote finale gespeeld wordt. Als voorwedstrijd van de finale spelen de dames van SS Angels en Seroe Blanco Angels.

Finale begint dames volleybal

SANTA CRUZ — In de sporthal te Santa Cruz spelen Savaneta Six Stars en Buurtcentrum Noord de eerste wedstrijd in de finale van de dames - volleybal - competitie. Tijdens de gewone competitie ontmoetten deze teams elkaar driemaal waarvan Buurtcentrum Noord tweemaal de overwinning behaalde. Savaneta plaatste zich in de finale door in de semi - finale Topcar Datsun te verslaan, terwijl Buurtcentrum Noord won van Caiquetío.

Bokseo na Hubentut 70

WILLEMSTAD — Komishon di deporte di Hubentut 70 ta organisa awe nochi kuminsando och'or en punto un programa di bokseo bou di guia di entrenador Papi de Palm. E ta tuma luga na sede di Hubentut 70 na Penstraat number 55. Tur hende ta bonbini na e presentashon i tin posibilidat pa inskribi pa bira miembro di klup di boksdo amatûr di Hubentut 70.

Kareda habrí di karting

WILLEMSTAD — Curaçao Karting Club na Shoot tin diadomingo karedanan habrí. Riba e dia ey tei tur koredor manera R. Veth, Ch. Leyba, F. de Freitas, M. Prince y otronan.

Despues di e karedanan ta hasi entrega di e trofeonan di e kampeonato ku a kaba di termina i tambe tin un barbecuedansant pa e miembronan y introdusido. Introdusido mester paga 5 florin.

Vanavond Coca Cola-AVC

SAN NICOLAS — In het Lago Sportpark wordt vanavond de derde wedstrijd gespeeld in de basebal AA - finale tussen Coca Cola Rangers en Aruba Video Center. Deze wedstrijd had woensdag gespeeld moeten worden doch aangezien niet voldoende stroom - levering mogelijk was, werd de wedstrijd uitgesteld. De stand in de play-off (best of five) is nu 1-1.

D. Curiel eindigt op 1e plaats

Semi-finale "Curacao" schaken zit er al op

WILLEMSTAD — De laatste ronde van de halve finale van het toernooi ter viering van het vijftig jarig bestaan van de schaakvereniging "Curacao" zit er al weer op. Dit zijn de uitslagen: Chin A Lien — De Jong 0-1, Heytel — Versteeg 0-1, Curiel — Van Hemert 1-0, Blanken — Jong 1-0, Klok — Barkmeyer 0-1, Sipkema — Maharaj 0-1, Meriën — De Vos 0-1, Leito — Van Weert 0-1.

Uiteindelijk eindigde in deze semifinale D. Curiel bovenaan met vier punten gevolgd door S. de Jong met vier punten maar over het geheel iets achter, op de derde plaats G. Chin A Lien met 3,5 punten. Vervolgens gaat de lijst achtereenvolgens door met de volgende namen: A Versteeg, H. van Hemert, J. Blanken, E. Barkmeyer, F. Heytel, P. Maharaj, J. de Vos, A. Jong, E. Klok, O. Mariën, D. van Weert, A. Leito en R. Sipkema. De echte finalerondes worden overigens pas in januari afgewerkt. De prijsuitreiking van de finale is maandag.

Dan wordt ook een torentoernooi gehouden waar iedereen aan mee kan doen. De bedoeling is dat daarvoor minimaal vijf partijen worden gespeeld. Op de verjaardag van de Sint, 5 december, worden voorwedstrijden gehouden voor snelschaken. Op 12 december meldt de schaakkalender de finale van dat snelschaken. Op 19 december tenslotte de zogeheten kerstboutenwedstrijden.

Jeugdbasketbal

SAN NICOLAS — Als voortzetting van het jeugdbasketbal - toernooi, georganiseerd door IDEFRE in het San Nicolas Sportcentrum, won de ploeg van Wongco met 58 van Warriors met 36. Topscorers in deze wedstrijd waren Oscar Johnstone voor Wongco met 19 punten en voor Warriors Leroy Bryson met 12 punten. Morgenmiddag om vier uur gaat het toernooi verder met de wedstrijd tussen The Young Stars - The Warriors.

Burgerlijke stand

WILLEMSTAD — OVERLEDEN: Daniel Blindeling (54 jr.); Jacobo Leonora (75 jr.); Dorothea Bolijn geb. Roch (78 jr.); Inocento de Windt (77 jr.); Alvah Kroon (62 jr.); Wilfred Dalnoot (41 jr.); Remigio Passial (70 jr.); Erlin Boekhouder (2 mnd.); Pablo Hous (76 jr.); José Jandrup (70 jr.); Johannes Delphina (90 jr.); Elodie wed. Paulina geb. Kirindongo (93 jr.); Lucina wed. Nersicio geb. Bernadina (73 jr.); Johannes Leolina (77 jr.); Violeta Hart (64 jr.); Karel Reina (87 jr.); Juan Nisia (52 jr.); Ermina Richardson (18 jr.); Willem Marugg (52 jr.); Godfried Bishop (47 jr.); Sijtze ten Cate (78 jr.); Erdulfo Rosalia (65 jr.); Juan Martis (70 jr.).

GEBOREN: 25 sept.: Amoury Mathew - Maria; 1 okt.: Kimberly - Belle Jimenez; 2 okt.: Michel - Angelo Stein, Jeunuviere Haddocks - Martis; 3 okt.: Chantienne Sambo - Coffie; 30 sept.: Shoudelly Rosa, Genaiska Offerman, Stevenmar Martina; 30 sept.: Anelski Marlin - Holaman; 4 okt.: Mickael en Tamara Mesker - Jongbloed; 3 okt.: Wilmar Raphaela - Davelaar; 4 okt.: Kedy Bowen, Roald Libier - Faulborn; 3 okt.: Nehomar Sambo; 4 okt.: Ermelino Saturnino - Lucia, ona Anastatia - Martina; 3 Angelique Elisabeth - Pauli okt.: Danita de Haseth - rencron; 24 sept.: Judiseth fas; 3 okt.: Chemayli Elizab okt.: Rina en Rona Lodowi okt.: Ayoany Macaay - Cij okt.: Sullivienne Rica Constancia; 1 okt.: Darcy S rán - Domacassé, Arión Mi Fenny 2 okt.: Darlycent Fr 26 sept.: Charllone Garic sept.: Leyroy Marcos - Coff sept.: Tusayna Rosa - Sill sept.: Marviëlla Hansen; 1 Faisley Hosé; 30 sept.: Is Rosini - Kelie, Brian Eve Paulina, Jordan Felicia - A 27 sept.: Jashin Baroud - O sept.: Richinel Palacios - H hue; 30 sept.: Shunella Pau 29 sept.: Herbeth de Jesus - na; 2 okt.: Dharini Sprot

sept.: Ludrona Koeiman - Ig o; 3 okt.: Djurick Comene Tokaay; 21 sept.: Michelle 3 okt.: Zjunalys Petronilia - delaria; 2 okt.: Alyomar Go 26 sept.: Rachel Quarton; 1 Viveka Balentien - Hernan Thorgal Chirino, Urban An - Rosario, Hermahien Ha okt.: Lisañdra Willem; 3 Dennis Lobato - Engelhard sept.: Raichell Bartholomeu sept.: Giuhainys van Ki naede; 3 okt.: Edward Wolt Young; 4 okt.: Marisela He Ulrich Jansen; 1 okt.: Jordan ring - Van Delden.

Rossi en Zico no 1 bij topscorers Italië

ROME — Paolo Rossi heeft zich naast de Braziliaanse ster-voetballer Zico genesteld op de eerste plaats bij de topscorers in het Italiaanse voetbal. Zij hebben beiden acht doelpunten op hun conto staan.

Rossi, die bij de laatste Wereldkampioenschappen de ogen van de hele wereld op zich vestigde, leverde met een doelpunt een bijdrage aan de overwinning van Juventus met 2-0 op Catania. De Braziliaan Zico kwam niet tot scoren voor Udinese, dat met 1-1 gelijkspeelde tegen Pisa.

Het duel om de leiding van de topscorerslijst prikkelt mij, aldus Rossi. Hij gelooft dat hij zijn vorm van verleden jaar voor en tijdens het WK teruggevonden heeft. Op dit WK in Spanje werd hij namelijk topscorer. Daarna was hij zijn vorm kwijt. Zijn club Juventus staat nu samen met Roma bovenaan de ranglijst met allebei 13 punten. In Roma, dat met 1-1 gelijkspeelde tegen Ascoli, spelen de Brazilianen Falcao en Cerezo. Voor het eerst in deze competitie kregen zij kritiek te verduren van de Italiaanse pers en van de supporters van Roma. De Fransman Michel Platini en de Pool Zbigniew Boniek van Juventus kregen een goede pers evenals de Braziliaan Juari van Ascoli en de Argentijn Patricio Hernandez, de auteur van twee van de vier doelpunten van Torino.

Zico, die met zoveel gejuich Italie werd binnengehaald echter en zijn landgenoot Edinho, ook bij Udinese, krijgt van de pers slechte rapportcijfers. Zico laat zijn capaciteiten niet zien, zo werd vastgesteld, maar zijn trainer Enzo Ferrari toonde zich voldaan over de vechtlust van de Braziliaan en zijn klasse. De Braziliaanse trainer van Pisa richtte een defensie-muur op tegen zijn landgenoot Zico, die voortdurend te maken had met twee man die hem dekten. Zico kon zich zo niet ontplooien. Hij krijgt nog genoeg mogelijkheid om te tonen dat zijn aankoop de moeite waard is geweest voor Udinese.

CURAÇAO AGENDA

[W]EEKEINDEDIENST eilands - geneeskun[dig]e:

[26] november 1983 vanaf 08.00 uur t/m 28 [no]vember 1983 om 06.00 uur:
[1ste]- en 2de distrikt Oost: dokter J. Tseng, [S]preekkamer Cassandraweg 72, tel.: [76]464; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-[18.]00 uur; **spoedgevallen:** tel.: 76464.
[Dit] geldt voor patiënten van de vol[gen]de artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy -[Ts]eng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, [Br]aakman, Doran en Pattinaja)

[26] november 1983 vanaf 18.00 uur t/m 28 [no]vember 1983 om 06.00 uur:
[1ste]- en 2de distrikt West: dokter I.O.P. Ni[vilta]c, Spreekkamer Bethancourtstraat z/n, [tel.]: 76280 - 76281; spreekuren: 11.00-[12].00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen:** [te]l.: 615628.
[Dit] geldt voor patiënten van de vol[gen]de artsen: Swart, Roose, mevr. Goi[...], mevr. Van der Burgh, mevr. Braak[ma]n, King, mevr. Soliana, Durgaram, [He]erenveen, Nivillac, mevr. Rosales - [Con]cession)

[3]erde distrikt Bandabao: dokter R. Botero [D]uque, Spreekkamer Soto, tel.: 641790; [spr]eekuren: 10.00-12.00/16.00-18.00 uur; **[sp]oedgevallen:** tel.: 88090 - 641998 - [6]41845.
[Di]t geldt voor patiënten van de vol[g]ende artsen: Tweed, Vonhögen, [Sc]hellens, Botero Duque, Hernandez)
[NA]CHTDIENST eilandsgeneeskundige [...]b. het derde distrikt gelieve tel.: 641658 [te] bellen en dan het antwoordapparaat af te [lui]sten (dit geldt uitsluitend voor gouverne[men]tspatiënten van Bandabao).

***

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Magdalena, tel.: 672437 en zuster Van Velthoven, tel.: 76728.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (**nachtdienst**)
Otrobanda: del Pueblo, tel.: 25333; Punda: Wilhelmina, tel.: 612380.

***

VERLOF BEGRAFENIS
26 november: M.M. Celestina, Pampanostraat 10.
27 november: E.F. Canister, Schottegatweg Oost 25.

***

DIVERSEN

CURAÇAOSE KUNSTKRING EN CCC: 20.30-22.30 uur workshop voor pianisten o.l.v. Harold Martina - CCC, Emmastad.

zaterdag: 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.
zondag: 10.00-12.00 uur.

***

ZATERDAG
DIVERSEN
OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion):
Maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09,00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kindera[fd]eling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00/14.00-17.00 uur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SCHOOLADVIESDIENST: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m van 08.00-16.30 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: musuem open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m vrijdag van 09.30-12.30/15.00-18.00 uur en iedere laatste zondag van de maand van 10.00-18.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en Landhuis Brievengat).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

BIOSCOOP
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Bad timing* (actiefilm, Engels, 18 jr., *f*.5,-); 24.00 uur *Erotisch Vuur* (sexfilm, Engels, 18 jr., *f*.5,-).

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Little house on the Prairie; 17.30 Big blue Marble; 18.00 Century of the Surgeons; 18.30 Ajedrez na plaka Chikí; 18.45 Telenovela: Ronda de Piedra; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Ennia Challenge Cup; 21.00 Magnum P.I.; 22.00 Show di Job; 23.00 Tempu pa Dios; 23.05 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Star Blazers; 17.00 TeleFiesta; 18.00 CHIPS; 19.00 Muhé Informá; 19.30 Pink Panther; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Rikésa Universal; 21.30 Estreno; 23.30 Sluiting.

*****

MONROVIA — President Doe van Liberia zegt een complot te hebben ontdekt om zijn militaire regering ten val te brengen. Er zijn enige arrestaties verricht. Het is het 3e complot sedert Doe in april 80 aan de macht kwam na de val van de burgerregering van president Tolman. In het complot zaten hoge legerofficieren. Inmiddels is aan hoge diplomaten, onder wie ook een Rus, meegedeeld te vertrekken..

Statius denkt aan export vis

SINT EUSTATIUS — Plannen bestaan om de visserij op Sint Eustatius te stimuleren. Een project - dossier is hiervoor ingediend bij het departement van Ontwikkeling te Willemstad.

Uit een gesprek van de Amigoe met gedeputeerde N. Pompier van Statius blijkt dat de heren De Wind en Van Baren begin volgende week naar Statius komen om het project te bespreken.

Het project houdt onder meer in dat er een gebouw met koelcellen komt aan de baai naast het warehouse. Daar kan dan gevangen vis schoongemaakt en opgeslagen worden. Voorts zullen er twee nieuwe vissersboten komen met een "master" visser, die de vissers op Statius gaat opleiden. De beste visser van Statius zal zijn assistent worden en de leiding over de tweede boot krijgen. Als deze vissers een paar maanden in opleiding zijn, zullen jongens opgeleid worden, die nog niet eeder dit beroep beoefend hebben. De vissers worden in de laatste technieken van de visserij onderwezen.

Dit project, zo vertelde gedeputeerde Pompier de Amigoe, gaat ongeveer negen ton kosten; 450.000 gulden komt van de Ontwikkelingsbank, 350.000 gulden van de centrale regering en het restant komt voor rekening van Statius zelf. Een van de mogelijkheden met dit project is de vis - export naar Sint Maarten — en eventueel andere eilanden — op te voeren. Als een en ander goed verloopt, zullen meer boten worden gekocht, zodat er ook meer mensen aan het werk kunnen. Tevens kan dan de export worden vergroot.

*****

ROME — Bijna 700 miljoen bewoners van het platteland in de ontwikkelingslanden leeft in echte armoede, zo heeft de VN-organisatie voor de voeding en de landbouw berekend. Er is weinig reden om te geloven dat de situatie van de meeste armen wat verbeterd is, aldus de FAO. In 1980 woonden op het platteland van 68 ontwikkelingslanden zo'n 1.340 miljoen mensen.

Winifried Bergeik: enthousiaste medewerking

Peuterschool en Speel-o-theek op St Eustatius

...klas met kleuterleidsters en het hoofd van de school Winifried Bergeik...

SINT EUSTATIUS — **Tijdens het korte bezoek van prinses Juliana aan Sint Eustatius vond afgelopen maandag de officiële opening plaats van de peuterschool en speel-O-theek "Buzzy Bear" welke onder leiding staat van mevrouw Winifried Bergeik. Mevrouw Bergeik, die uit Curaçao naar Statius kwam om de school op te zetten, vertelde de Amigoe, dat zij tijdens haar verblijf op Statius twee meisjes van het eiland, die in het bezit zijn van een opleiding kinderverzorging, zal opleiden tot peuterleidster. Dit zal ongeveer twee jaar duren. Hierna kunnen zi dan de schoolleiding over nemen.**

In het gesprek met de Amigoe wijst mevrouw Bergeik erop dat bij die opleiding alle aandacht zal worden besteed aan de omgang met het kind: liefde en geduld tonen voor het kind en zoveel mogelijk samen te zijn en samen te werken met de kinderen. Zij mogen de kinderen niet alleen laten en mochten er problemen bij het onderwijs met de jeugd ontstaan, dan dienen hierbij de ouders ingeschakeld te worden. De dames L. Godett en P. Demin zijn erg enthousiast over hun werk en opleiding de komende twee jaar.

Er bezoeken nu dagelijks dertig kinderen de school. Zij leren liedjes zingen en versjes opzeggen, zij plakken, tekenen en spelen vooral met het ontwikkelings-materiaal dat door de actie "Verjaardag Geschenk Juliana" werd geschonken. Spelenderwijs leren de kinderen hun naam, kleuren en vormen te onderscheiden en zindelijk te worden en nog vele andere dingen. Bij een rondgang door de speelschool blijkt wel dat de kinderen het er naar hun zin hebben.

De ouders van de kinderen moeten in deze school zoveel mogelijk meedoen. Iedere week draaien een of twee ouders in de klas mee, zodat ze zien hoe de leidsters met hun kinderen werken en leren zodat zij hierop thuis kunnen inhaken.

De ouders zijn enthousiast en als ze naar de school komen, doen ze ook echt en gezellig mee; de vooruitgang van de kinderen verheugt hen. Mevrouw Bergeik is blij dat zij dit baanbrekend werk op Statius mag verrichten, vooral ook vanwege de positieve wijze waarop leidsters, kinderen en ouders reageren. Vooral het optreden van de leidsters zorgt er voor dat alles een vlot verloop heeft.

Kleine waterfabriek nodig, ook voor toerisme

Ged. Pompier: groot landbouwplan in pen voor St. Eustatius

SINT EUSTATIUS — **Tijdens het gesprek dat de Amigoe had met de Statiaanse gedeputeerde voor Landbouw, Veeteelt en Visserij, N.Pompier, kwam naar voren dat ook de landbouw alle aandacht krijgt. Het departement van Ontwikkeling op Curaçao is bezig met een groot landbouwplan voor Statius. Verwacht wordt dat wanneer binnenkort dit project afgerond is, er meer inlichtingen kunnen worden verstrekt.**

Om de lokale landbouwers te helpen met hun lokale afzet zal er — als daarom gevraagd wordt door de lokale landbouwers of bedrijven — een importverbod op bepaalde producten worden ingesteld. Het moet dan echter wel zeker zijn dat deze producten in voldoende mate op het eiland verbouwd worden en beschikbaar zijn voor de bevolking. Het Bestuurscollege heeft plannen om op Statius een experiment te beginnen met DOW-werkers die met behoud van loon op het land gaan werken. Dit voor een bepaald aantal uren. Dit land zal uitbesteed worden aan de overheid en de producten komen dan terecht in de proeftuin van de overheid. Dit experiment zal twee jaar duren.

Op het ogenblik zijn besprekingen gaande waarbij de gedeputeerde Pompier zal nagaan of de heer Blijden voor een dergelijk project te porren is. Hij is door het Land ter beschikking gesteld. Het Bestuurscollege van Statius vindt dat met dit experiment niet alleen nog eens getoond kan worden wat de mogelijkheden zijn, maar bijvoorbeeld kunnen de lokale landbouwers altijd naar de proeftuin komen voor adviezen en andere problemen. Er is op het ogenblik een redelijk aantal landbouwers op Statius, maar ze hebben allen één probleem: water. Het Statiaanse BC wil dit probleem zien op te lossen door speciaal een truck aan te schaffen om water af te leveren bij de landbouwers om de landbouw te stimuleren. In de Verenigde Staten wordt thans een studie gemaakt van de mogelijkheden om op Statius een kleine waterfabriek te bouwen. Dit is dan ook vooral bedoeld om buitenlandse investeerders naar Statius te trekken.

Wanneer men bijvoorbeeld op Statius een hotel wil bouwen, dan is een der eerste vereisten dat er voldoende water en stroom beschikbaar is. Een ander plan van het Statiaanse BC is om het vliegveld te vergroten. Dit houdt nauw verband met de plannen om meer mensen naar Statius te trekken, meer hotels - kamers enz. Getracht wordt in de VS investeerders te vinden.

Op de vraag hoe gedeputeerde Pompier meer bezoekers naar Statius wil trekken, vertelt hij de Amigoe dat een van de eerste stappen zal zijn een eigen Toeristenbureau op Sint Maarten te openen. Dit komt vermoedelijk — in samenwerking met Saba — in de Frontstreet. Men zou hiervoor een persoon voor ogen hebben die het eiland kent. In samenwerking met de Winair worden dan trips naar Statius georganiseerd.

De heer Pompier wijst erop dat de grote trekpleister van het eiland is: de historie van Statius. Zo zouden meer Amerikanen moeten weten dat Statius het eerste gebied was dat op 16 november 1776 een saluut aan de Amerikaanse vlag heeft gebracht. De heer Pompier besloot het gesprek met de Amigoe door zijn goede verwachtingen voor volgend jaar uit te spreken. Verschillende projecten zullen van start gaan voor de gouvernements - huizen en bouw van elecriciteits - centrale van de GEBE. Verder merkte de gedeputeerde nog op dat de bevolking blij moet zijn met de heer Sleeswijk als gezaghebber voor Statius. Hij is een "all rounder" en kan veel doen voor de ontwikkeling van Statius waarover hij de komende zes jaren de leiding zal hebben.

Aan slot bezoek Sint Maarten

Juliana bezoekt dagverblijf gehandicapten

PHILIPSBURG — **Woensdag 23 november, bracht prinses Juliana en haar gevolg in de namiddag een bezoek aan het in aanbouw - zijnde Wit Gele Kruis - gebouw, wat gebruikt zal gaan worden als dagverblijf voor gehandicapten en als consultatie - bureau. De ochtend werd privé doorgebracht.**

Bij aankomst van de prinses en haar gevolg bij het in aanbouw - zijnde gebouw werd ze begroet en welkom geheten door enthousiaste toeschouwers, gevolgd door een begroeting door waarnemend gezaghebber Van Delden, die haar begeleidde naar de plaats waar de bijna 3 jaar oude Iesheda Cascica de Weever de prinses bloemen aanbood. Vervolgens werd de prinses voorgesteld aan enkele van de wijk - verpleegsters en leden van het stichtings - bestuur Wit Gele Kruis, bestaande uit de heer Mulder, voorzitter mevr. Roelofsz - Dovale, secretaresse zr. Eugenie van Dongen, bestuurslid en overste zuster Dominicanessen van Voorschoten, mevr. E. Gumbs - Vlaun lid, de heer Peters lid, de heer Duncan lid, de heer Vlaun lid, de heer Lobach arts, zr. Basilia de Boer coördinatrice gehandicaptenzorg en mevr. Bell - Gulldi wijkverpleegster. Tevens werden voorgesteld zr. Michel hoofd naaikamer, zr. Bernarda hoofd St. Maarten Home en de heer Ferrier vertegenwoordiger Cede Antias. Na het voorstellen begaf de prinses zich in gezelschap van de heer Mulder naar de plaats waar de gedenkplaat werd onthuld. De heer Mulder hield een speech. Hij gaf een uiteenzetting van de totstandkoming van dit project. Hij dankte namens stichtingsbestuur en personeel van het Wit Gele Kruis voor de geschonken bijdrage ter waarde 90.000 gulden ter beschikking gesteld uit het Nationaal Geschenk. Vervolgens werd de gedenkplaat onthuld door de prinses waarbij ze geholpen werd door Franklin Hughes, een van de gehandicapten. De gedenkplaat geeft het volgen[de te] lezen: Op 23 november 198[3] [be]zocht HKH prinses Julian[a het] gebouw, welke mede tot sta[nd] gekomen uit het Nationaal [Ge]schenk Koningin Julian[a 19]... jaar. Na de onthulling we[rd de] tekst voorgelezen en vertaa[ld] de Nederlandse en Engelse ... door zr. H. Bell. Vervolgen[s] geleidden de heer Mulder e[n] Basilia de Boer de prinses ... alle ruimten van het gebouw ... le gehandicapten en hun ... leidsters hadden zich inmid[dels] van hun plaats buiten verpl[aatst] naar een grote tafel binnen... de rondleiding begaf de pr[inses] zich samen met zr. Basilia ... de tafel en namen daa[r] plaats. Onder het genot ... drankjes en hapjes verma[akte] zich de prinses met de geh[andi]capten, verpleegsters en ... ligsters. Cadeaux werden a[ange]boden, door gehandicapte ... trix een wandkleed, door ... een foto - album waarin ... van alle gehandicapten, h... geleidsters en de activiteite[n] zoal verricht worden. E... overhandigde een zakdoekj[es]kantwerk, terwijl Alfred ... liedje voor de prinses zon[g] ... prinses overhandigde ve... gens een aantal spelletjes e... duurwerken aan alle geh[andi]capten. Na een uur beëind[igde] de prinses en haar gevolg ... zoek.

Donderdag 24 november ... een afscheidslunch plaats ... Little Bay beach hotel, aan... den door de prinses. Aan... hierbij waren de prinses en ... gevolg, gouverneur Röm... echtgenote en gezaghebbe[rs] hun echtgenoten van St. ... ten, Saba, Eustatius en ... Donderdagmiddag rond ... voor vier kwam er een eind ... het bezoek van de prinses t[ot] ... uitgeleide gedaan door de a... teiten en de commissies ... Panam naar New York ve... Op het Juliana vliegveld ... een gewapende wacht aan... den van marine - persone[el] de Van Nes, terwijl de Po[lice] steelband het Antilliaan[se en] Nederlandse volkslied spe[elde].

Herinnering aan Dobru als ware nationalist

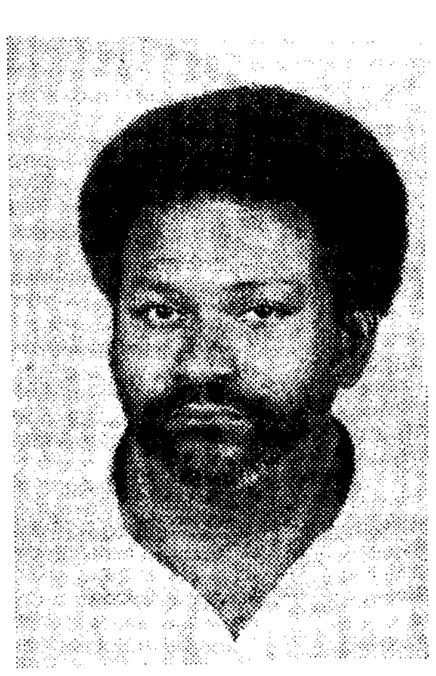
OP DONDERDAG 17 november overleed de Surinaamse schrijver ROBIN RAVALES, beter R. DOBRU. Hij was in Suriname één van de bekendste schrijvers. Ook op de Antillen was hij geen onbekende. Hij had er vrienden, onder wie Angel Salsbach en Yerba Seku (Richard Hooi).

Behalve schrijver was Dobru ook politicus. Op Curaçao bemoeide hij zich eens tijdens een bezoek met de politiek wat hem op een uitwijzing kwam te staan. In Suriname maakte de foto van een geboeide Dobru, die het vliegtuig ingebracht werd, grote indruk.

Tussen 1970 en 1973 maakte ik Dobru zelf in Suriname mee. Het was de tijd dat zijn partij, de Partij Nationalistische Republiek van Eddy Bruma, met zijn nationalisme veel aan de weg timmerde, maar geen Statenzetel in de wacht wist te slepen. Toch zat die er aan te komen. Ondermeer dankzij de geweldige inspanningen van Dobru, die alle scholen op zijn brommertje afreed om er voor te dragen. Hij wist de leerlingen tot ongekend enthousiasme op te zwepen met zijn gedicht Wan Bon, één boom, dat opriep: één volk, Wan Pipel. In die tijd was Dobru een hartelijk mens die begaan was met het lot van de armen. Een interviewster vroeg hem eens: "Wat zou je doen als je een miljoen had?" Zijn antwoord: "Ik zou het niet lang hebben, want ik zou het uitdelen tot ik niets meer had". Wie hem kende, wist dat dat toen geen grootspraak was.

Dobru noemde zich allereerst een nationalist. Hij speelde een leidende rol bij de grotere waardering die er kwam voor het sranang tongo. Hij haatte invloeden van buiten af. In zijn werken beschreef hij dan ook de toestanden zoals hij die om zich heen zag. De grote charme van zijn proza was de ongekunsteldheid ervan. Een grootste conceptie kon hij er niet aan geven, daarvoor schoten zijn capaciteiten tekort, maar het meeleven met de armen en de bezorgdheid om de raciale scheidingen echt. En dat proefde je.

Toen ik hem vorig jaar de bundel

"Boodschappen uit de zon" zag, waarin Meulenhoff zijn gedichten verzamelde, bleek me hoe sterk Dobru's gedichten het hebben moeten van zijn energieke voordracht. Ook daarin was Dobru een kind van het volk, dat de orale traditie nog springlevend houdt. Het is te vergelijken met de verhalen van Kompa Nanzi. Als je ze hoort vertellen, hebben ze een dimensie meer dan in de verdienstelijke schriftelijke weergave van Nilda Pinto.

Bij herlezing van zijn gedichten merkte ik ook hoe moeilijk het is voor een nationalistisch dichter om zijn beeldenwereld uit zijn eigen omgeving te halen, als er nog geen nationale literatuur is. Eén van zijn bekendste gedichten begint zo: "Ik wil geen strand zijn / waarop de golfslag streelt / en weer verdwijnt / maar een strand van rotsen / waarop de storm woedt / zonder eind". Maar wat Dobru wilde zijn — een strand van rotsen, en verderop in het gedicht, brand in een oliemijn, en een orkaan — dat zijn allemaal zaken die er in Suriname niet zijn. Zulke gedachten kwamen gewoonweg niet bij je op als je zijn gedichten hoorde voordragen, want er ging een hypotiserende bezwering van hem uit.

Op politiek gebied heeft Dobru het succes gehad om Statenlid te worden en onder - minister voor Cultuur. Zijn laatste bundels staan vol van de lofdichten op Cuba. Een trieste draai voor iemand die zich eerst zo fel tegen alle invloeden van buiten keerde. De toon van echtheid die zijn vroegere werk had, ontbrak aan die partij - politieke lintworm - verzen. Wat te denken van: "Mannen gaan dood / maar de partij is onsterfelijk".

Het laatste ontmoette ik Dobru in 1976 op Curaçao. Hij zat toen in de Staten, begeleide een groep marrons in het buitenland. Ik vond Dobru veranderd. Hij legde me uitgebreid uit, waarom hij compromissen sloot. Hij maakte een tevreden indruk. Hij zei: "We hebben vijftien jaar gezaaid en met twaalf man. Eén van de dingen die je nodig hebt, is het geduld om gewoon door te gaan. We waren een kleine groep, maar we haalden de pers. Om die te halen, moest e ruwer zijn, soms zelfs erg ruw. Bij drie achtereen - volgende verkiezingen haalden wij nul zetels. En plotseling bleken de dingen wortel te hebben geschoten, meer dan we dachten. Het breekpunt was de grote staking in 1973, toen er mensen zo maar gevangen werden gezet, er doden en gewonden vielen. Het volk wil vooruitgeholpen worden, beschermd worden tegen geweld. Dat is de gelukkigste tijd dat een revolutionair kan meemaken: grond onder je voet voelen, de bewustwording van het volk gehaald hebben". Onbegrijpelijk dat de Dobru die dit zei, onder - minister werd in een regering die door de militairen in het zadel geholpen werd.

De laatste maanden van zijn leven was Dobru voor medische behandeling in Cuba. Vlak vóór zijn dood, na de breuk tussen Suriname en Cuba, keerde hij naar Suriname terug. De Surinaamse staatsradio draaide woensdag zijn gedichten, onderbroken met oproepen om toch vooral naar de grote manifestatie te komen op donderdag 24 november.

Al die Surinaamse scholieren hadden die gedichten in de jaren zeventig heel anders opgevat. En zo wil ik ze ook liever onthouden.

B.JOS DE ROO

Bouterse op massa-bijeenkomst:

Geen herhaling van 8 december

PARAMARIBO — **De gebeurtenissen van 8 december 1982, toen 15 critici van het Surinaamse bewind werden doodgeschoten, zullen zich nooit meer herhalen. Dat heeft de Surinaamse legerleider Desi Bouterse donderdag gezegd tijdens een massabijeenkomst op het onafhankelijkheidsplein in Paramaribo ter gelegenheid van de proclamatie van de eenheidsbeweging 'Stanvaste'. Het was voor het eerst, dat de Surinaamse legerleider in een officiële rede de garantie gaf, dat niet weer zal gebeuren wat in december plaatsvond.**

Bouterse verweet in zijn toespraak Nederland een 'onwaarachtige' houding, omdat het Nederlandse bedrijfsleven volop in Suriname investeert, terwijl de Nederlandse ontwikkelingshulp uitblijft.

Bouterse verheelde tijdens zijn speech niet de moeilijke economische situatie waarin Suriname verkeert. Hij onderstreepte echter dat in Suriname, in tegenstelling tot andere derde wereldlanden het afgelopen jaar geen arbeidsplaatsen verloren zijn gegaan. Hij onderstreepte verder dat zijn bewind het behoud van arbeidsplaatsen garandeert. „Desnoods gaan we bedrijven subsidieren", aldus de Surinaamse legerleider.

Een Surinaamse voorlichtingsfunctionaris sprak gistermiddag voor ongeveer 15.000 aanwezigen. De opkomst is zowel door voor- als tegenstanders van het huidige bewind tegenvallend genoemd, vooral gezien de enorme mobilisatie en publiciteitscampagne. Midden op het onafhankelijkheidsplein waren nog open plekken. Onder de aanwezigen was een groot aantal nieuwsgierigen, zo bleek uit ondervraging van tientallen personen door journalisten. Overigens bleek ook dat een groot aantal personen zich niet echt gedwongen voelde te komen. De reactie van het publiek op het gebeuren is door de meeste waarnemers als „lauw" gekenschetst. Zo meldt het ANP.

Belangrijk thema in de rede van Bouterse was de noodzaak van eenheid onder het Surinaamse volk. Hij benadrukte het belang van nationale verzoening. Volgens Bouterse is het democratisch proces in Suriname op gang gekomen met de meer dan 600 bijeenkomsten in districten, bedrijven enzovoorts van de afgelopen weken, waarbij is gesproken over een vorige maand verspreid conceptprogramma van de 25 februaribeweging ofwel „Stanvaste".

Minister rekent op medewerking

Wet tarieven vrije beroepen voor 1984

WILLEMSTAD — **De regering is hard bezig de laatste hand te leggen aan een wetsontwerp waarin de tarieven voor de vrije beroepen zullen worden vastgesteld. Gestreefd wordt naar een voltooiing van dit wets-ontwerp voor het einde van dit jaar. Aldus bevestigde vanmorgen minister van Economische Zaken, Betto Thomas, tegenover de Amigoe.**

Onder de vrije beroepen vallen ondermeer de artsen, specialisten, tandartsen, advocaten, architecten en accountants. Voor hen bestaan tot nog toe geen wettelijk vastgestelde tarieven. De regering maakte enige tijd geleden al bekend hierin verandering te willen brengen.

Bij het samenstellen van de concepten wordt uitgegaan van onder andere de contacten ... regering met de betrokken... derheid. Voor de medisc[he sec]tor is deze in de gelegenh[eid] weest haar visie naar v... brengen. Bij de voorberei[ding] werd evenzo in het verled[en] contact getreden met d... van Advocaten, aldus m[inister] Thomas.

De bewindsman verk[laarde] desgevraagd geen exod[us] specialisten en anderen ... vrije beroepen te verwa[chten]. Hij dacht, aldus Thomas, ... de vrije beroepen voldoe[nde] ... tillianen werkzaam ... begrip kunnen opbrenge[n voor] de noodzaak van deze ma[atregel] len die uiteindelijk het alg[emeen] belang moesten dienen. ... zei aan te willen nemen d... de vrije beroepen sprake ... ceptatie van de maatrege[l] zijn.

KOOP AANGEBODEN CURACAO

[illegible]NAULT 4 TL, prijs n.e.t.k., [illegible]671211.

[illegible]NSRAAD W.O. grenen zi[illegible]; Poolse eethoek; bedden; [illegible], etc. Phone: 61167 of Bin[illegible] 12 tussen 6 en 7 pm.

[illegible]UGOT 504 met imperiaal, vr. [illegible] f.1.150,-. Tea Gate windsur[illegible] Houten giek f.[illegible], tel.: 9[illegible]

[illegible]RCH SALE: Hobby Cat 14 [illegible]; kindermeubilair; bedden; [illegible] keukentafel en stoelen; [illegible] app.; kasten, enz., tel.: [illegible]1, Adres: Paraguanaweg 9.

[illegible] AUTO Chevrolet Vega, [illegible] prijs f.1.500,- tussen 12-[illegible] 5-7 uur, tel.: 53893.

[illegible]RDIA MITSUBISHI, [illegible]00,-, tel.: 89214.

[illegible]ST Z. kinderfietsje merk Pol[illegible] wichtbanden, leeftijd 3 à 6 [illegible] tel.: 675480.

[illegible]DEELTELIJKE inboedel: [illegible]; kasten; tv - antenne; ste[illegible] apparatuur; div. huishoude[illegible] artikelen; fans; lampen; [illegible] etc.; wasmachine (Phi[illegible]; tafeltennis - tafel; water[illegible] p met drukvat, Trom[illegible] Hoeinweg 26, Mahaai.

[illegible]OPJE! RENAULT 5 GTL, [illegible] '80. Adres: Dam 5, Julia[illegible], tel.: 82532.

[illegible] 4, appartement 6, tel.: [illegible]

[illegible]TKAMERSET, z.g.a.n., [illegible], tel.: 614290.

[illegible]DA 626, 4,- drs., airco, [illegible] jaar 1982, km. - stand [illegible], tevens Heugafelt tegels, [illegible] 22, tel.: 75542.

[illegible] - BED + matras f.300,-; [illegible] + speelgoed - op[illegible] f.500,-, tel.: 873372.

[illegible]HATSU Stationwagon [illegible] Schottegatweg Noord 36, [illegible]191.

[illegible]NS VERBOUWING: [illegible] keukenkastjes, waska[illegible]; badkuipdeur en nieuwe [illegible] Louvre - deurtjes, Tama[illegible] 2, tel.: 671440.

[illegible] met goede conditie, per[illegible] onderhouden incl. [illegible] antenne, tel.: 76386.

[illegible] LEREN bankstel, in pri[illegible], 7 zitplaatsen; Pontiac [illegible] 1981, fully equipped, [illegible]; Dufour surfplank [illegible]. Inl. tel.: 86815 of [illegible]

[illegible] CELICA liftback met [illegible], radio FM, z.z.g.s., [illegible]: grote 4 - zitsbank + 2 [illegible], beige ribfluweel, [illegible]; eethoek: ronde tafel, 4 [illegible], donkerbruin hout; [illegible] kleed: blauw gemeleerd; [illegible] tv Sony, 12 inch, met ta[illegible] [illegible], 2 speakers; [illegible] ijzer tuintafel, tel.: [illegible]

[illegible] NAf.200,-; [illegible] pressoir NAf.800,-; [illegible] 1 jr. [illegible] NAf.300,-; stereoset [illegible] 200, amplifier, tuner/ [illegible] deck, turntable [illegible] NAf.1.500,-; [illegible] Laura Ashley [illegible] gordijnen en ande[illegible], Cybelestraat 1 (zij [illegible]musstraat).

[illegible]O - FROST [illegible], Pol[illegible]

PORCH SALE: Lardie ledikant, 2 pers., met auping - spiralen + toilettafel f.495,-; trimfiets f.75,-; haardroogkap f.50,-; opvouwb. huisdiermand (2x) f.35,- p.st.; div. speelgoed tot 6 jr.; div. huish. artik., zaterdag 26/11 9.30 tot 12 uur of 's avonds na 19.00 uur Kaya Spenikok 29, Mahuma.

WEGENS VERTREK: Ford Taunus 1978, km. 68.000, Posei[illegible] donateur 6, tel.: 53912.

15 CU FT. IJSKAST "Kenmore" f.1.250,-; [illegible] eettafel, 5 stoelen met kussens f.700,-; 220 Volt airco GE, 12.000 BTU f.1.150,-; 2 wandmeubels met glas en verlichting f.1.400,-; gordijnen; rails en div. h.h. artikelen, Beury 77 (achter St. Rosa), tel.: 671111, 612098 (office).

Z.G.A.N. WINDSURFER Ten Cate 1984, model Spacer met voetbanden, 16 kg., f.1.100,-; holle fiberglass rondbodem, model WIN f1.600,-; ook gebruikte Olympic Gold platbodem f.700,-; Janneau f.500,-; Malibu Classic 1979, full equipped, airco, automatic f.9.000,-; cassette - deck; pickup; cassette - recorder; filmcamera Super - 8 + 16 mm. koffers, tel.: 671228.

NIEUW WOONHUIS bestaande uit 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, grote zaal, keuken, overdekte porch, eigendomsgrond 755 m2, Nos Tera, prijs f.155.000,-. Inlichtingen: Van Goghstraat [illegible], tel.: 79346.

Atari met 15 cassettes f.500,-; [illegible] f.450,-; kasten van af f.200,-; [illegible] "schoepelkooi" met matras f.400,-; keukenmachine f.200,-; elek. frituurpan f.90,-; koffiezetapp. f.50,-; alles 220 Volt; - projector f.90,-; filmscherm f.75,-; [illegible] en nieuwe Amerik. accu f.120,-; speelgoed; planten; 42 - delige cassette (vorken, messen, lepels) f.100,-. Esperanzaweg 50, tel.: 82446.

HONDA CIVIC 1978, automaat, diverse extra's, top - conditie f.4.500,-; Phantom zeilboot f.1.200,-, boottrailer f.400,-, Persweg 10, tel.: 36951.

GASFORNUIS "MAGIC Chef" f.400,-; binnendeur 80 x 200 cm f.40,-; electr. snijmachine 220 V f.80,-; electr. vruchtenpers, 220 V f.40,-; gordijnen f.100,-, Luxaflex (zonwering) f.50,-, Esperanzaweg 54, tel.: 80997.

WEGENS VERTREK: koelkast Philips, 2 deurs, 14 ft., f.800,-; Akai cassette - deck f.300,-, tel.: 874446.

WINKELKASTEN, + 1 toonbank. Inl. tel.: 24402 of 24638.

SUZUKI JEEP 1979, hoogste bod boven f.3.000,-, tel.: 80446 (kantooruren). Adres: Kaya Hematita 31 (Cabo Verde, Goede Hoop).

WEGENS VERTREK zeer lage prijs: buro met typetafel + lade f.400,-; [illegible] stereoset f.[illegible]; lattoflex [illegible], kast met matras [illegible] 100 x 200 cm, f.300,-; [illegible] f.100,-; [illegible] f.300,-; [illegible] kamerkastje f.200,-, [illegible] weg, Kaya Hematita 31 (Cabo Verde, Goede Hoop), tel.: 80446 (kantooruren). Verkoop zaterdag van 9.00-12.00 uur.

HONDA ACCORD Sedan model '78, automatic met airco en FM radio, in uitstekende conditie, recent gekeurd, [illegible] [illegible] 63.000 km, op korte termijn beschikbaar, [illegible] tel.: 9-4532, [illegible]

DASECHTE AMERIKAANSE [illegible] 140; [illegible] fiets [illegible] NAf.300,-.

schommelstoelen; marinierstok; speelgoed, Blenchiweg 72.

EEN BETON - MOLEN, 1 jaar oud, Kaya Noord Jongbloed 17, tel.: 79253.

TOYOTA CELICA Liftback (1 jr. oud), standard, full equipped, turqoise, f.11.500,-, tel.: 78414.

VOOR GEWICHT - liefhebbers compleet gewicht - installatie, gympack DP 1000 (5 mnd., oud), voor f.600,-, tel.: 78414.

TOYOTA STARLET 1979, prijs f.4.800,-, tel.: 80755.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

WONING, GED. 1 mnd. vanaf 18 dec., Janthiel, tel.: 671989.

RUIM GEMEUBILEERD appartement, water en licht inbegrepen, f.500,- per maand, 3 tot 6 mnd. vooruit - betaling, tel.: 89365 na 6 uur, Kaya Bogota 1. Te bezichtigen zaterdag en zondag.

WEEKEND - HUIS te Westpunt. Voor inlichtingen na 6 uur pm.: tel.: 44481, 77449.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

TA BUSKA kas meublá pa huur, min. 3 kamber, por paga te ku f.1.000,- pa luna. Yama tel.: 613271.

WOONHUIS VOOR direct of binnenkort, huurprijs t/m ± f.800,- per mnd., tel.: 26071.

URGENTE! TA buska pa huur un kas di 2 of 3 kamer. Tin un rekompensa! Informashon tel.: 25595.

TE HUUR Of te koop gevraagd: woonhuis in rustige buurt, tel.: 81650.

ONGEMEUBILEERD drie - slaapkamer - woning, huurprijs tot f.500,- per maand, bereid zes maanden vooruit te betalen. Aanbiedingen tel.: 43519 / 43454.

DIVERSEN CURACAO

NEDERLANDSE DAME zoekt oppashuis, periode 3 dec. t/m 31 dec., tel.: 614944 ext. 27.

GEVRAAGD OPPASHUIS of weekend - huis voor Nederlands gezin uit Caracas, periode 16 dec. tot 19 dec., tel.: 9-4255.

SINT- EN Pieten - pakken en Kerstman, tel.: 81602.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

4 BARKRUKKEN; 1 rieten baby - reismand; 1 kinder - ledikant; 1 box. Inf.: Boegoeroei 8A.

MAZDA 323 NAf.3.300,-; surfboard SSC compleet f.700,-; surfboard Mistral competition compleet f.400,-; koelkast f.500,-; gasfornuis f.300,-; box f.150,-; kast f.50,-; fiets f.150,- enz., tel.: 25800.

MODERN CHROOM leren zitkamerstel + video - recorder; tel.: 27870, San Minguel 17.

HOUTENZWEEDS bunkbed, 3 pers., met matras f.650,-; Queen size bed f.900,-, Boegoeroei 20.

BANKSTEL; marmeren tafel; groot wandmeubel; stofzuiger; kunst - Kerstboom; ijskast, 3 - drs. + icemaker, Whirlpool; speakerboxen, amplifier; bureau; gordijnen; kasten; werktafel 2.50 x 1.50, Spaans Lagoenweg 7. Pos Chiquito.

ONE AUTOMATIC car wash equipment including all supplies. Contact tel.: 21731 during office hours.

SOFA; lamp - tables; floor lamps; Kenmore washing machine; Kenmore dishwasher, 21.000 BTU airconditioner; Betamax video; Quasar color tv; doublebed. Phone: 9-3174, Mrs. Campbell.

NIEUWE SSC - 26 Nevada surfplank, dupolin, volledig inklapbaar, zwaard, mastrail, skegrail, compleet met mast en giek, f.1.125,-, tevens Dufour wing, compleet, f.590,-, Rosmurstraat 2, tel.: 27521.

1983 FORD MUSTANG, [illegible] purchased [illegible], impeccable condition. Call [illegible]

OF TE huur: een huis te Rotterdam resp. Hf.140.000,- of Hf.1.000,- p.m. Inl. tel.: 25173.

2 PEKINEES, 7 wk., à f.250,-, Brebastraat 3.

HONDA PRELUDE 1981, airconditon, automatic, sunroof, standard, 5 speed, f.6.800,-, Weg Sero Blanco 16, tel.: 46857.

HONDA QUINTET, 3 jr., z.g.st., f.9.500,-, tel.: 26418.

FORD PINTO Station, automatic, Wabistraat 13, tel.: 22872.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

PER 1 OF 15 december ongemeubileerd huis of tuinhuisje, 2 kamers, tot f.350,- per maand, tel.: 27932 tijdens kantooruren.

WOONHUIS 3 slaapkamers, f.500,- à f.600,- p.m., omgeving Oranjestad, Sta. Cruz, ingaande 15 dec., tel.: 28019 na 1 uur.

Referent	mr. A.J. Coster R.A.	— director technical center Europe van Touche Ross International
Datum	10 december 1983	
Plaats	Universiteit N.A., Jan Noorduynweg 111, Curaçao	
Programma 9.00 - 10.30	The European Community:	— its institutions — the decision making process — company law directives
	Adoption of the 4th EEC directive into Dutch law	
14.00 - 15.15	— history and background — the law itself — key issues such as	publication requirements consolidation requirements language and currency audit requirements
15.45 - 17.00	Developments in corporate law in the Netherlands	large corporations capital requirements N.V.'s and B.V.'s workers council

Deelnemers dienen zich vóór 3 december telefonisch op te geven bij Mej. R. Koeyers, tel. 84422.

Fabriek viert zevende lustrum

Veelvuldige imitaties van Alcolado Glacial

WILLEMSTAD — De 35-jarige fabrikant van Alcolado Glacial heeft meermalen strijd moeten leveren ter bescherming van de naam en de fles met het handelsmerk.

Naar in een persbericht van de Curacao Laboratories Ltd wordt gemeld dat advocaten op Curacao, Aruba en Sint Maarten met succes steeds processen hebben gevoerd tegen onrechtmatige imitaties van Alcolado Glacial op het punt van de inhoud, de naam, het etiket en het hele uiterlijk. Het handelsmerk, de chemische formule en de "geschouderde" fles kregen in 1948 patent toen een gevluchte chemicus, een zekere heer Poppe, met succes experimenten uitvoerde op Parera. Vanuit dat experiment groeide naderhand de fabrikant van Alcolado Glacial.

Er worden er ook andere producten vervaardigd zoals Pine Tree, Brillantine en Aquamint, maar de "airco in een fles" is wel het meest bekend. Het wordt in licentie vervaardigd in Barbados, de Dominicaanse Republiek, Venezuela, Suriname en de Verenigde Staten. Naar in de dertig landen wordt het product geëxporteerd, en wordt er wel eens de «tijgerbalsem» in lotionvorm genoemd. Het wordt gebruikt als middel tegen hoofdpijn, kou, muggebeten, wespen- en bijesteken, hooikoorts, reumatiek en bepaalde huidaandoeningen. Er zijn momenteel onderhandelingen gaande over nieuwe licenties in diverse delen van de wereld.

Aanvankelijk werd slechts mond tot mond reclame verzorgd via zeelui en toeristen. De fabriek verhuisde van haar eerste gebouw op Parera en vestigde zich in 1961 op landhuis Chobolobo, waar het nu nog zit. Daar kwam later de firma Senior & Co bij die de authentieke Curacao likeur maakt. Het personeelsbestand is min of meer vanaf het begin op 20 tot 25 man. Ter gelegenheid van het zevende lustrum van de firma komt Alcolado Glacial met een reclamecampagne met geldprijzen, t-shirts enzovoort.

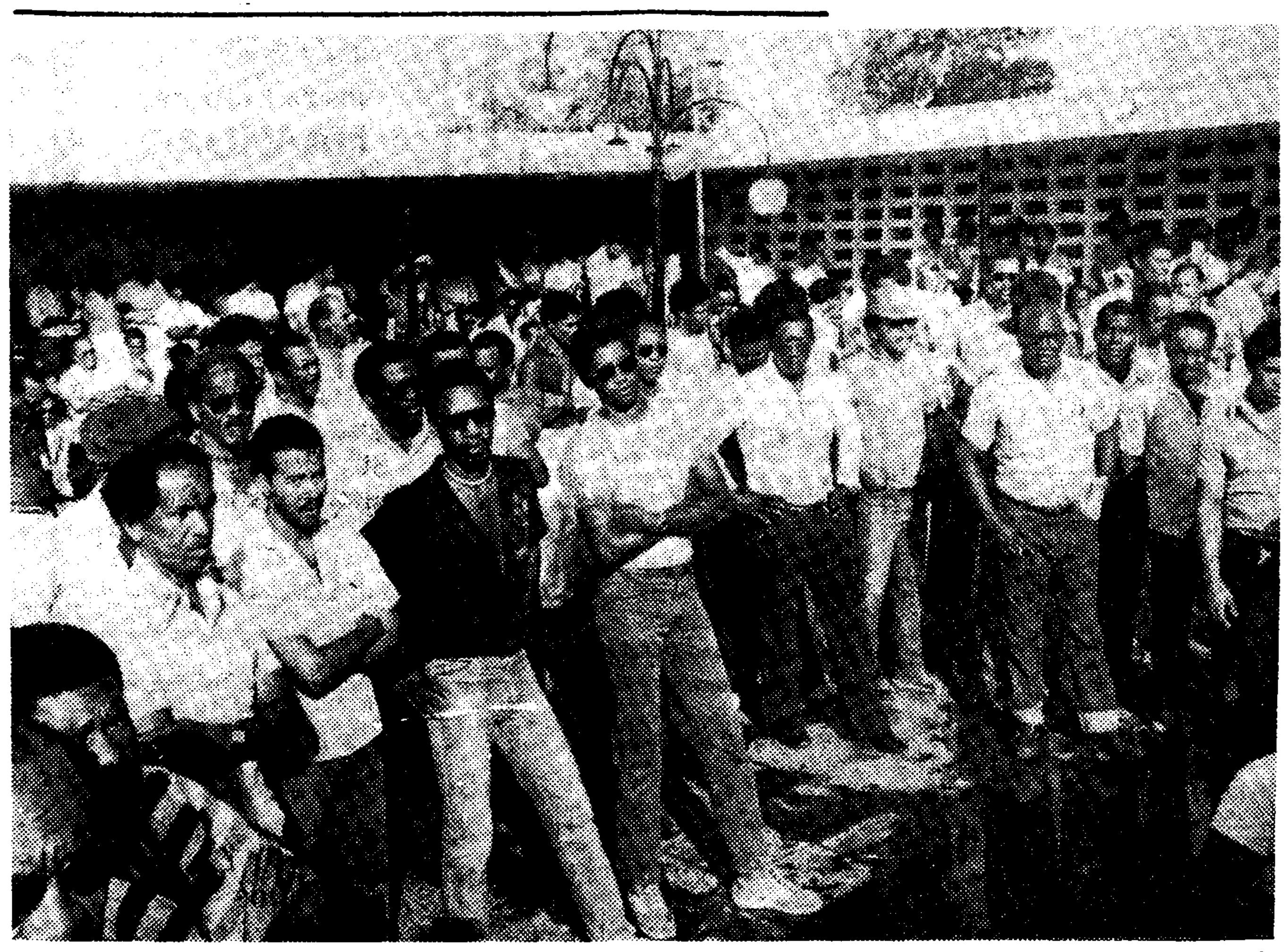

Werkgever door ontslagen man bedreigd

WILLEMSTAD— De beheerder van een restaurant deed aangifte van bedreiging contra een kok die bij hem in dienst was. De kok was ontslagen wegens door hem gepleegde onrechtmatigheden in het bedrijf. De 46-jarige kok W.F. was weer in het restaurant gekomen en na een woordenwisseling had hij de beheerder bedreigd. Een onderzoek naar de kok wordt door de recherche ingesteld.

Bejaarde man bedreigd door gemaskerden

WILLEMSTAD— Een 71-jarige man is in zijn woning te Noord Zapateer bedreigd door twee gemaskerde mannen. De man werd omstreeks negen uur wakker en ontdekte de mannen in zijn woning. De mannen bedreigden hem met een mes en een vuurwapen. De woning werd doorzocht en de buit voor de daders was 90 gulden en een bankboekje. De politie stelt een onderzoek in naar de daders.

WILLEMSTAD — PWFC-voorzitter Roque Koeijers legde vanmorgen de in een onaangekondigde actie verzamelde Shell-werknemers de vakbondsstrategie uit. Het ligt kennelijk in de bedoeling dergelijke onverwachte en onaangekondigde acties met bepaalde regelmaat te organiseren. De vakbond tracht hiermee haar eis voor verlenging van de oude CAO tot 1985 kracht bij te zetten. Na afloop van de bijeenkomst in het SSK-gebouw, maar alvorens het werk tegen tien uur vanmorgen te hervatten, maakte een PWFC-delegatie de Shell bekend een ultimatum op te gaan stellen.

Prof mr dr Gregorius van de Burght:

Aansluiting bij BW Nederland efficient

WILLEMSTAD- Uit het oogpunt van efficiency en tijdsbesparing, is het aan te bevelen dat de Nederlandse Antillen gebruik maken van de door Nederlandse juristen opgedane kennis en ervaring, bij de eventuele opstelling van een Antilliaans Burgerlijk Wetboek (B.W.). Aldus prof mr dr Gregorius van de Burght gisteren tijdens een lezing in de aula van de UNA.

Van de Burght is hoogleraar in het notariële recht, privaatrecht en belastingrecht aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en hield zijn lezing in het kader van de prof Charles de la Try Ellis-lezingen.

Onder de titel "Het ach en wee van 't nieuw B.W.", schetste prof Van de Burght de ontwikkelingen die in de jaren na de Tweede Wereldoorlog geleid hebben tot de beslissing in Nederland om een nieuw Burgerlijk Wetboek op te stellen.

Het plan bestaat momenteel om in 1986 het nieuwe B.W. op te stellen. Dit zal geen grote maatschappelijke veranderingen met zich meebrengen en het zullen eerder de juristen zijn die de veranderingen zullen ondervinden, zei Van de Burght. Of de opstelling van een geheel nieuw B.W. een goede oplossing is, weet hij niet; feit is wel dat het huidige B.W. dateert van 150 jaar geleden en aan grondige veranderingen toe is.

Op de Nederlandse Antillen bestaat sinds ongeveer mei van dit jaar een commissie van juristen om het vraagstuk van het nieuwe B.W. te bestuderen. De commissie staat onder voorzitterschap van mr Jaime Saleh, president van het Hof van Justitie, en moet uitmaken of de Antillen het nieuwe B.W. moeten overnemen, wat ervan moet worden overgenomen en hoe dat zou moeten gebeuren. Van de Burght gaf het advies om het nieuwe B.W. grondig te toetsen aan de hand van alle regels en normen die er op de Nederlandse Antillen van kracht zijn en over te nemen waar behoefte aan bestaat.

Gezien het vele werk wat er in Nederland al gedaan is, hebben de Nederlandse Antillen nu de kans om voor weinig kosten een nieuw B.W. aan te schaffen, zei Van de Burght. Immers, 95 procent van het werk is reeds verricht door Nederlandse uristen. Het zou daarom praktisch zijn om zich al de moeite en kosten te besparen die Nederland wel heeft moeten maken om zover te komen, door gebruik te maken van de Nederlandse ervaring. Hij wees op het feit dat de Nederlandse Antillen een klein rechtsgebied zijn, met een kleine bevolking en een gebrek aan juridisch kader om, helemaal op eigen krachten, de wetgeving op peil te brengen en op peil te houden. De Antillen moeten zich op de een of andere manier aansluiten bij een groter rechtsgebied met meer know how en ervaring, of dat nou Nederland of een ander gebied is, zei Van de Burght.

Het zondermeer aanhouden van het huidige B.W., terwijl in Nederland een nieuw B.W. wordt ingevoerd, zou isolatie teweeg brengen op de Nederlandse Antillen, waardoor het insulaire karakter van de eilanden in negatieve zin zou worden benadrukt, aldus prof mr dr Van de Burght.

*****

DEN HAAG — Het Salvadoraanse leger gebruikt chemische wapens tegen de bevolking, zo blijkt uit foto's en verklaringen in een boekje over Marianella Garcia Villas, die in maart werd vermoord toen zij naar een en ander op onderzoek was als voorzitster van de mensenrechtencommissie van El Salvador. Het boekje is geschreven door de Nederlandse journalist Van der Putten.

Ingezonden

Horizon

HOE BREED IS onze horizon nog? Men hoeft niet tot de brain-trust te behoren om te beseffen dat de regerings - maatregelen onvoorbereid, dus onver[antwoord] antwoord zijn. Deze maatregelen, die om allerlei reden gefa[b]seerd dienden te worden toegepast, zijn, integendeel, als een donderslag bij heldere hemel uit de lucht komen vallen. Overigens niet geheel toevallig vóór de feestdagen! Bovendien is er nauwelijks overleg gepleegd, getuige de verbazing van de Staten, vakbonden en bedrijfsleven.

Dat er maatregelen nodig zijn staat buiten kijf, maar het uitgangspunt lijkt me onjuist. Deze maatregelen zijn meer een antwoord op de vraag hoe we het ene gat met andere stoppen, dan hoe men de regerings - uitgaven terugdringt. Flink doen (zogenaamd impopulair durven zijn) heeft op zich niets te maken met een weloverwogen beleidsvoering op sociaal - economisch gebied. De genomen stappen zijn te impulsief geweest en missen voldoende inzicht in de draagwijdte. De regering heeft steeds tussentijdse maatregelen ter bezuiniging, in eigen kring, afgekondigd, maar al met al bleef alle[s] maar bij "wishful thinking". Vandaar deze paniek - sprong!

Wegens een structureel gemi[s] aan afdoende controle - middelen bij de overheid, zullen deze maatregelen slechts de symptomen bestrijden, maar nooit de oorzaak. Ik heb ongetwijfeld begrip voor de moeilijke financiële problemen waarmee we met zijn allen zitten en waarmee de regering worstelt, maar deze superlatieve aanpak is een slag in de lucht met bijzonder ernstige gevolgen voor bedrijfsleven en burgerij.

Door alleen dienstreizen te beperken, te decentraliseren, etc. komen we er niet. Als het terugdringen van de overheids uitgaven werkelijk effect sorteerde, waren deze rigoreuze maatregelen niet nodig geweest. Een grondig onderzoek naar, en aanpak van bv. de verspilling van materialen bij de overheid, te dure en vaak verkeerde of onnodige aankopen, dure leasing en onderhouds - programma's, verkeerde toepassing van automatisering / computerisering, incorrecte omgang met overheids - eigendommen etc. zou m.i. zeker zoden aan de dijk leggen.

Tenslotte: komt er nu ook een prijzen - controle ter bescherming van de consument met het oog op de te verwachten doorberekenings - woede?

J.MOORE

WILLEMSTAD — In het kader van de bijzondere diensten in de Fortkerk wordt zondagmorgen om negen uur de eerste Advent gevierd onder het motto: "Wij luiden Advent in!" Aan deze dienst wordt medewerking verleend door het Forti's Kooral, zang en mevr. J. Kroes, orgel. De eerste Adventsliederen zijn uiteraard in de liturgie van de dienst opgenomen. Het thema van het geheel luidt: "Advent met een uitroepteken!" Deze eerste Adventsdienst 1983 wordt geleid door de wijkpredikant: J. Jukema.

Min Thomas: Navarro slaat plank mis

Export-industrieën lopen geen gevaar

WILLEMSTAD — Minister van Economische Zaken Betto Thomas vindt de bezwaren van het DP-raadslid mr. Leslie Navarro aangaande de verhoging van invoerrechten en accijnzen geen hout snijden. De door de regering afgekondigde maatregelen hebben volgens Navarro een exportbeperkend effect. Het raadslid slaat daarmee de plank volkomen mis, is Thomas van mening.

Navarro stelde deze week in een brief aan het Bestuurscollege dat de regering met haar maatregelen de werkloosheid bevordert en de prijzen blijft opdrijven. De verhoging van de accijnzen op alcoholhoudende dranken en sigaretten zouden bovendien een exportbeperkende werking hebben voor de lokale fabrikanten. Fabrieken van Alcolado Glacial, Ponche Kuba, Curaçao likeur en van sigaretten, die een deel van hun producten met succes exporteerden, werden door de maatregelen gedupeerd, dacht Navarro.

Juist van iemand met een fiscale opleiding als bij het DP-raadslid het geval is, had hij een dergelijke onjuiste bewering niet verwacht, reageerde minister Thomas. Navarro, die beter moest weten, bracht in zijn brief aan het Bestuurscollege informatie naar voren die absoluut niet met de werkelijkheid overeenkwam, benadrukte Thomas. Als politicus was dat weliswaar diens goed recht, maar de minister achtte het desalniettemin treurig dat de realiteit opzij geschoven werd omwille van het bedrijven van politiek.

De verhoging van de accijnzen is bedoeld voor de lokale consumptie, onderstreepte minister Thomas in een reactie tegenover de Amigoe. Bij export van de lokaal vervaardigde producten konden de fabrikanten restitutie vragen en krijgen van het teveel aan accijnzen betaalde. De export van lokale producten liep derhalve op generlei wijze gevaar, aldus Thomas.

Voor de sigarettenindustrie geldt nagenoeg hetzelfde. Ook daar is geen sprake van een exportbeperking. Die sigarettenfabrikanten genieten al een vrijstelling van accijnzen op de door voor export gebruikte grondstoffen. Navarro gaf derhalve een volkomen verkeerde voorstelling van zaken. De situatie waarin de Antillen verkeren is al moeilijk genoeg. Die was er daarom niet bij gebaat wanneer dergelijke onjuistheden worden verkondigd, besloot de minister.

Raadsvragen over trottoir op Mundo Nobo

WILLEMSTAD — Het PNP-raadslid Donny Hernandez heeft zich in een brief tot gezaghebber Ronnie Casseres gewend voor een uitleg over de noodzaak tot wijziging van een verkeerssituatie bij het voetbalveld van Mundo Nobo. Daar is een bejaarde man deze week het slachtoffer geworden.

Op die plaats is een trottoirband aangebracht die deels over de voormalige rijweg strekt. Daar is een bestuurder tegenaan gereden, verloor de macht over het stuur en reed vervolgens de bejaarde aan die in het ziekenhuis aan zijn verwondingen overleed.

Gezien de kritiek die vervolgens is losgebarsten over de verkeerssituatie ter plekke wil de heer Hernandez weten wat de redenen zijn geweest voor de veranderingen en of dat publiekelijk uitgelegd kan worden. Naar zijn mening wordt bovendien zonder aankondiging besloten tot verkeerswijzigingen, waardoor automobilisten en niets van afweten. Door dit gebrek aan communicatie is nu een mensenleven te betreuren, aldus het raadslid.

Fancy fair van Britannic Club

WILLEMSTAD — De Britannic Club Curacao organiseert zondag in Landhuis Habaai een fancy fair. De opbrengst daarvan is voor de stichting Totolika. De fair is van tien uur 's ochtends tot twee uur 's middags. Te koop worden aangeboden zelfgemaakte taarten en lekkernijen, handwerk, planten, gebruikte snufjes en snuisterijen («white elephant sale»). Om de kinderen bezig te houden worden allerlei spelletjes met hen gedaan. De loterij die er wordt gehouden is bedoeld om een bepaald bedrag op te leveren wat gaat naar Totolika. Het is voor het elfde achtereenvolgende jaar dat deze vereniging een liefdadigheidsbazaar opzet.

Kindercircus op Rust en Burgh

WILLEMSTAD — In paviljoen Rust en Burgh wordt zondag een kindercircus verzorgd. Daarvoor tekenen leerlingen van kindercircus Pequeña turnschool, leerlingen van een dansschool en Asiento- juniorleden. De voorstelling begint zondagmiddag om vier uur. Op het programma staan onder andere het optreden van een luchtacrobaat, balansisten op rollers, illusionisten, een goochelaar, slangenmens, dieren, clowns en dansgroepen. De toegang is gratis.

Massamoorden in El Salvador gemeld

SAN SALVADOR — Het door geweld al jarenlang getroffen El Salvador is dezer dagen opgeschrikt door berichten over een massamoord door het leger in het noorden van het land, terwijl de belangrijkste campesinos organisatie van El Salvador, UCS, twee afzonderlijke aanslagen aanklaagde, waarbi negen campesinos omkwamen.

Overlevenden uit drie noordelijke dorpen hebben verteld dat door het leger onlangs bij een actie meer dan honderd aanhangers van de linkse guerrillabeweging zijn gedood. Volgens de militairen ging het om subversieve figuren. De overlevenden van het bloedbad zeiden dat op een gegeven ogenblik de militairen de omgeving omsingelden waarna men het neerschieten van linkse sympatisanten begon. De ooggetuigen zeiden dit aan buitenlandse verslaggevers die met eigen ogen een massagraf met twintig lichamen hebben gezien. Ook clandestiene radiostations uit de omgeving hebben soortgelijke berichten omgeroepen. Volgens deze berichten bevinden er zich vrouwen onder de slachtoffers maar ook kinderen. Van officiele zijde is slechts gezegd dat er een massagraf is gevonden en dat men op medelingen van journalisten ook tientallen stoffelijke overschotten vond in het Meer van Suchitlan. Er kwamen, aldus de officiele lezing zo'n honderd guerrillastrijders om bij militaire zuiveringsoperaties.

Op een persconferentie van de Union comunal Salvadorena(UCS) deelde men mee, dat drie van de negen vermoorde campesinos die men tien dagen geleden in Zaragosa vond leden van de UCS waren. Door moordaanslagen zijn sedert 1980 niet minder dan 120 UCS-leden om het leven gekomen. Volgens de UCS gebeurt dit door duistere krachten die koste wat kost het proces van sociale veranderingen willen tegenhouden, welk proces echter op gang gekomen is en niet meer te stoppen zal zijn. Onder de negen doden waren twee vrouwen die in verwachting bleken te zijn. Alle lichamen vertoonden duidelijk tekenen van marteling. Volgens de familieleden van de overledenen is de actie uitgevoerd door militairen in samenwerking met leden van de burgerwacht.

De UCS zegt zich erg bezorgd te maken over deze aanslagen. Zij hebben ten doel de landbouwhervorming tot stilstand te brengen. Het betekent ook dat we elke dag dit soort trieste vondsten kunnen verwachten, aldus de UCS.

PARIJS — Brazilie krijgt uitstel van betaling van de Westelijke landen. Van de 3,8 miljard dollar welke het vanaf augustus 83 tot eind 83 had moeten terugbetalen hoeft het slechts 570 miljoen voor 1 januari 89 terug te betalen. Dit is in Parijs besloten namens de 16 landen welke vorderingen hebben op Brasilia.

*****

WORLD IN A NUTSHELL

TEL AVIV — Israel swapped about 4,600 Palestinian and Lebanese captives for six Israeli soldiers in a two - day multinational operation that set off explosions of joy in Israel, Lebanon and Algeria. The massive operation, led by France and the International Red Cross, began in tight security and became the biggest - ever exchange of prisoners between Israel and its enemy, the Palestine Liberation organization.

MOSCOW — President Yuri Andropov announced Soviet retaliation for the North Atlantic Treaty Organization's deployment of new US missiles and specified for the first time that the Soviet threat to the United States would include weapons based at sea. In a statement carried by the official news agency Tass, Andropov reiterated past Soviet statements that the NATO deployment would increase the threat to Western Europe and the United States.

WASHINGTON — Heavy dump trucks loaded with sand were parked around the White House and similar precuations were taken at the State Department in what authorities said was a response to "possible bomb threats". President Ronald Reagan and his family were at Reagan's ranch in Santa Barbara, California, for the Thanksgiving Day holiday.

SANTA BARBARA, CALIFORNIA — President Amin Gemayel of Lebanon will visit President Ronald Reagan next week, two days after Reagan confers with Israeli officials, a US spokesman said. Deputy White House Press Secretary Marlin Fitzwater said Gemayel and Reagan will discuss "alternative approaches toward making progress in withdrawing foreign forces from Lebanon".

MANILA, PHILIPPINES — Members of a commission investigating the assassination of opposition leader Benigno Aquino said they have been receiving threatening telephone calls. Chairwoman Corazón Agrava told reporters the five - member panel was "not aprehensive" about the threats, but private security guards have been using metal detectors the last two days to search people entering a suburban Manila auditorium where the commission has been conducting public hearings.

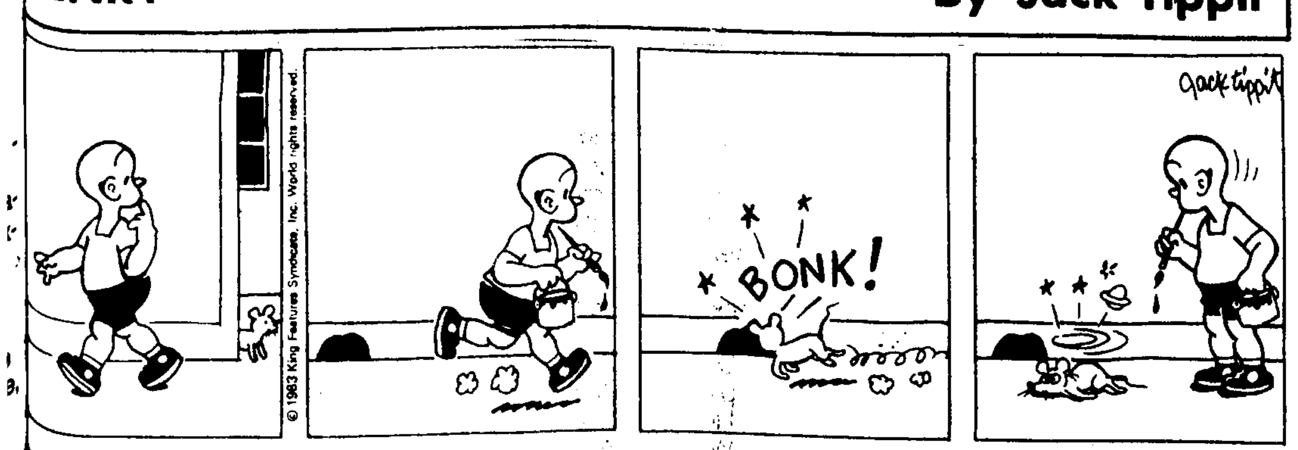
MANAGUA — The Nicaraguan Foreign Ministry claimed that a helicopter strafed three border villages with machine - gun fire for 40 minutes before returning to Honduran territory. A protest note sent to Honduran Foreign Minister Edgardo Paz Barnica did not mention whether there were any casualties in the alledged attacks on Murupuchi, El Portillo and Macarali in Nueva Segovia province.

NEW DELHI — India's Central Bureau of Investigation, ending a 3 1/2 year hunt, arrested Ranjit Singh, a Sikh suspected to be the assassin of a dissident Sikh sect Guru. A local magistrate ordered him into custody for one week for questioning about the 1980 slaying of Nirankari sect Guru Baba Gurbachan Singh and his bodyguard. The assassination culminated months of bloody clashes between armed Sikh and Nirankaris, who unlike the Sikhs believe in a living Guru.

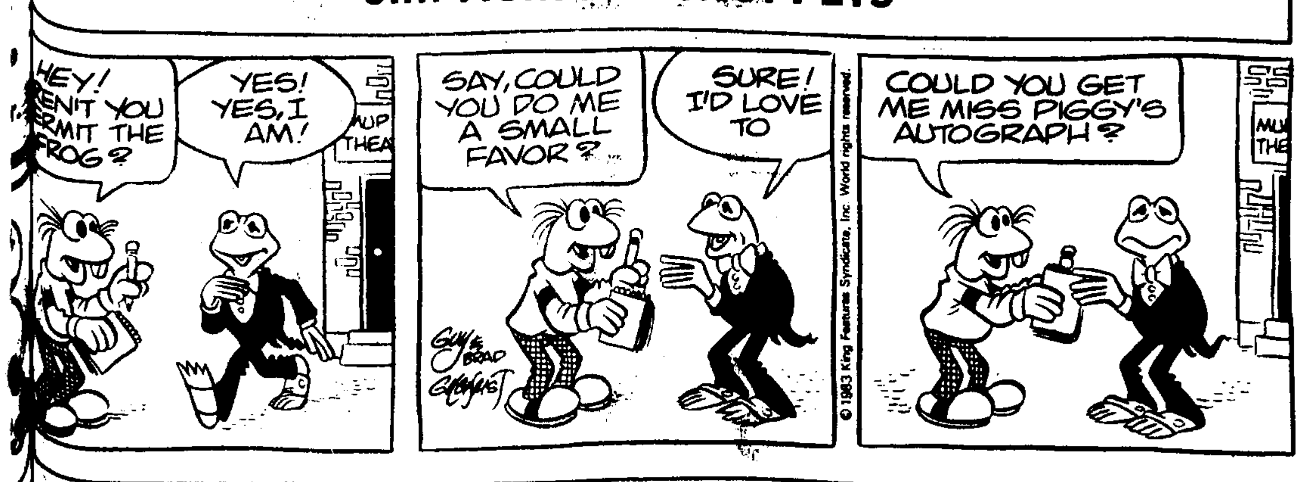
WASHINGTON — President Ronald Reagan met with Turkish Foreign Minister Ilter Turkmen and urged Turkey to use its influence to win a reversal of the Turkish Cypriot declaration of independence last week, a White House spokesman said.

English Companion

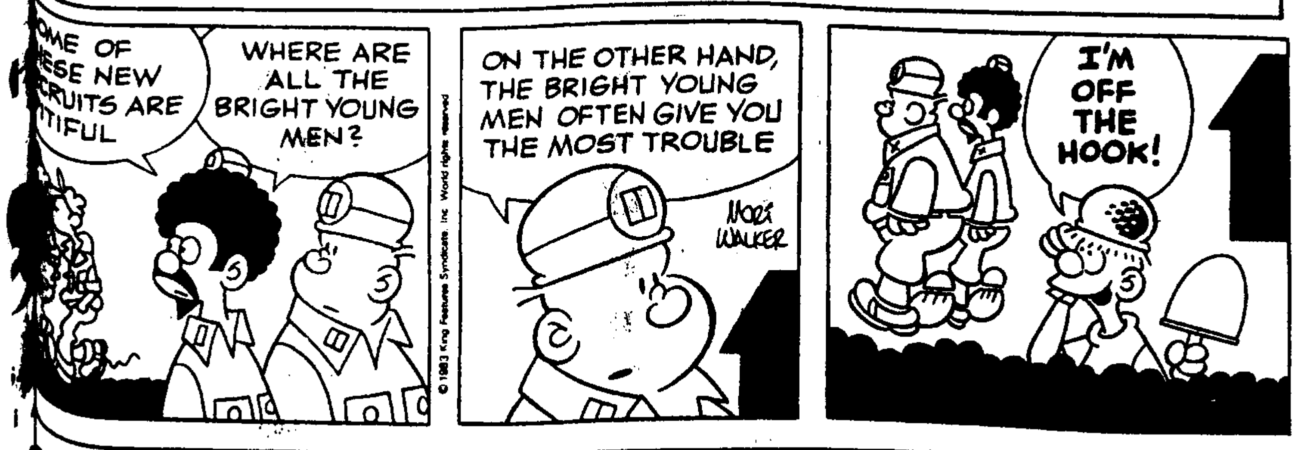
HENRY ® **By Jack Tippit**

Jim Henson's™ MUPPETS

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

QUINCY ® **By Ted Shearer**

Voorzitter ESIGIEL JOSEFA van de domino - club "Robba" werd verrast door een bezoek, dat zijn mede - bestuursleden hem brachten. Esigiel kreeg een cadeau en zijn vrouw bloemen. De dynamische voorzitter van de vereniging is herstellende van een knie - operatie.

*****

Mensen

Na een kort ziekbed overleed op Aruba mevrouw ANITA WALFENZAO, die tot voor kort de leiding had over Union Store in San Nicolas. Ze werd 83 jaar oud. In de loop der jaren was zij vooral in San Nicolas, waar ze een graag gezien persoon was, actief in vele sociale activiteiten. De begrafenis vindt zondagmorgen plaats op de Joodse begraafplaats van Oranjestad.

*****

De bekende Amerikaanse film - en tv - actrice MARY TYLER MOORE is in New York in het huwelijk getreden met dokter Robert Levine. De bruid is 45 jaar oud, haar nieuwe man is 16 jaar jonger. Voor Mary Tyler Moore is dit het derde huwelijk. Ze verloor in 1980 een zoon, die zelfmoord pleegde. De 29 - jarige bruidegom is voor het eerst in het huwelijks - bootje gestapt.

*****

De bekende orkest - leider BENNY GOODMAN, nu intussen ook al 74 jaar oud, heeft met succes een zware operatie ondergaan. Hij is vandaag weer dusdanig hersteld, dat hij al telefoontjes beantwoordde.

*****

Tijdens haar aan de gang zijnd, negen - daags bezoek aan India, heeft koningin Elizabeth van Engeland "the Order of Merit" - het kruis van verdiensten, één van Engeland's hoogste onderscheidingen - uitgereikt aan MOEDER TERESA, de 73 - jarige rooms - katholieke non, die onder de arme bevolking van Calcutta werkt. Ze heeft haar werk nu dusdanig uitgebreid, dat haar organisatie honderd scholen beheert, meer dan 300 ziekenhuizen leidt en in meer dan vijftig steden van India werkzaam is.

*****

Een 23 - jarige WEST - DUITSER is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 21 maanden voor zijn aandeel bij betogingen tijdens het bezoek van de Amerikaanse vice - president George Bush aan West - Duitsland in juni. Bush was door de Duitse autoriteiten uitgenodigd een rede te houden over Amerikaans - Westduitse relaties. Een groep van ongeveer 135 jonge West - Duitsers hielden een betoging, waarbij met verf, stokken en stenen naar Bush werd gegooid. De vice - president werd niet geraakt. Er wachten meerdere jongeren op veroordeling.

*****

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel.	65 1/4	+ 3/4	I.B.M.	120 7/8	- 2 1/8
Asa Ltd.	52	- 1/8	I.T.T.	42 3/4	- 1/4
Apple Comp.	20 1/2	- 7/8	K.L.M.	56 3/8	- 3/8
Atl.Richfield	43 3/8	+ 1 1/8	McDonalds	70 3/4	- 7/8
Beatrice Fds.	30 3/4	+ 1/8	National Can	25 1/2	- 1/2
Burroughs	49 1/4	+ 1/2	N.C.R.	134 3/4	- 3/4
Comsat	36 3/4	- 7/8	Owens Ill.	35 1/8	+ 1/4
Coca Cola	55 1/4	unch	Pepsico	38	- 7/8
Disney	48 5/8	- 3/8	Quacker Oats	60	+ 1 1/2
Dome Mines	11 7/8	+ 1/8	Royal Dutch	44 5/8	- 3/8
Dupont	52 5/8	- 5/8	Shell Oil	43	+ 1 5/8
East.Kodak	74 1/8	+ 7/8	Superior Oil	36 7/8	unch
Ford	64 1/8	- 2	Union Pac.	50	- 1
Foster Wheeler	15 1/8	+ 1/8	U.S. Steel	28 7/8	- 1/8
Genl.El.	56 3/4	+ 3/4	West.El.	53 1/8	+ 1/2
Genl.Motors	76 1/2	- 3/8	Xerox	48 1/2	+ 7/8
Dow Jones	1.275,61	- 0,20	Gold	375,40	- 0,30
Six months tsy bills		9,45%	Silver	8,52	- 0,04

AMSTERDAM

A.B.N.	357,00	Philips	42,20
Akzo	84,70	Robeco	324,30
Heineken	125,00	Rolinco	313,00
Kon.Olie	134,00	Unilever	241,00

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
INVESTMENT DEPARTMENT TEL: 612511 - 612991

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP DONDERDAG 24 NOVEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.42	1.44	1.46
PND STERLING	2.555	2.61	2.67
NED GLD	58.30	59.02	59.82
BOLIVAR		—	
ZW FRANCS	81.51	82.23	83.03
FR FRANCS	20.42	21.52	22.22
DUITSE MARK	65.41	66.13	66.93
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.77	1.07	1.13

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 24 NOVEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	97.97
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	108.38
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	104.00
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	106.78
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

ZELFS DE GOEDE SINT WEET
DAT VOOR SPEELGOED ER MAAR ÉÉN IS

BLOEMPOT'S BOOK TOY & GIFTSHOP
OP ZUIKERTUINTJE
nu gesplitst in 2 zaken

BLOEMPOT'S BOOK & GIFTSHOP
in Winkelcentrum BLOEMPOT
MET VOLOP LEUKE EN ORIGINELE KERSTVERSIERSELEN
Tot eind november 20% korting op alle plakmodellen

BLOEMPOT'S TOYSHOP
OP HET OUDE VERTROUWDE ADRES.
Tot de nok toe gevuld met speelgoed!

SPELLETJES EN PUZZELS (ZELFS TOT 6000 STUKS)
VOOR JONG EN OUD.
HEDENAVOND KOOPAVOND TOT 9.30 UUR.
EN U WEET HET, VOOR BEIDE ZAKEN GELDT:
VOOR ELKE F. 25,-- EEN LOT MET KANS OP VERSCHILLENDE PRIJZEN!
BIJ AANKOOP VAN F. 50,-- OF MEER ZOLANG DE VOORRAAD STREKT EEN HEERLIJK ZAKJE KRUIDNOTEN KADO!

BLOEMPOT AAN DE TOP..... voor U en Uw kinderen

De Sint weet wat elke tiener wil

Teenerburo's
v.a. f. 125,--
Verkrijgbaar bij:
DEMAAYER
MEUBELINDUSTRIE N.V.
Seroe Loraweg 107B
Tel.: 36232-36702-36703

Ook zaterdag de gehele dag geopend.

Dat vindt u alleen in de Amigoe

KRUIS-WOORDPUZZEL
Wekelijks in de ÑAPA een kruiswoordpuzzel met een prijs voor de winnaar van die week.

U TREFT HET ME... ZO'N KRANT!

TOMCO N.V.
BETON-MIX CENTRALE
FUNDERINGEN, HEIPALEN, BLOKKEN, BOUWMATERIALEN.
OOK VOOR VERKOOP VAN BLOKKEN, ZAND EN GRIND
Brakkeput Ariba z/n (naast Technische School)
Tel. 674673 - 672504

NIEUWS VAN MADURO TRAVEL

"CARLA C"
De "CARLA C" is weer terug.
Elke maandag kunt U vanaf Curacao op een 7 daagse cruise.
Tot en met 12 december speciale lage tarieven.

"VICTORIA"
De "VICTORIA" hervat de cruises op - 26 November.
10% korting op de reeds lage cruiseprijzen voor de afvaarten van - 10 en 17 december

MIAMI CITY PACKS.
Vliegreis per ALM plus Hotel in Miami - Een goed pakket voor een budget-prijs.

COSTA RICA
De prijzen van onze "packages" WINTER 1983/84 zijn bekend.
Gegarandeerd vertrek: Elke Zondag
en met de Kerstdagen extra ALM-vluchten op - 20 December - 27 December - 03 Januari
Tourpakketten reeds v.a. f.544 (1 week) - 1)

NEW YORK
Speciale Kerstreis 22 December - 03 Januari
Vliegreis - 12 nachten in - HOTEL EDISON
Ticket voor - RADIO CITY KERSTSHOW
Compleet pakket reeds v/a f.970 - 1)

NEDERLAND
Nu ook speciale 65+ tarieven vanuit de Antillen
Retour Antillen - Amsterdam voor f. 1299.-
Maduro Travel is de specialist voor alle arrangementen naar en in Europa, b.v. 1 week autohuur voor Nfl.298.-, inclusief verzekeringen en onbeperkt aantal kilometers.

1) = gebaseerd op 2 pers. kamer

Inlichtingen: tel. 76700 Plaza
26300/26301 Colon
613953/54/55 Punda
43802/43715 Shell

Orgelconcert
DOOR
PATER PIM JANSSEN
OP
ZONDAG, 27 NOVEMBER 1983
'S AVONDS OM 9 UUR
IN DE KATHEDRAAL TE PIETERMAAI
TOEGANG VRIJ.

MEGABYTE N.V.

vakantiecursus praktische COMPUTER kennis

Kennismaken met computers voor studenten v/h Middelbaar Onderwijs

klassen 1, 2 en 3: 27 en 29 december 1983
hoger: 28 en 30 december 1983

9 - 12 en 14 - 16 uur

Cursusgeld f. 250,-

MEGABYTE Lindberghweg 3D - tel. 55387
Henk Verdam.

Ontvangen: nieuwe collectie
kerst-schoenen
voor dames en kinderen
SONATA
Vredenberg - Colon

Koop al Uw cadeaux en souvenirs bij
CURANA
in de dierentuin.

RODEO RANCH
SALOON - STEAK HOUSE

Speciaal Lunchmenu
maandag t/m vrijdag
• Voorgerecht
• Hoofdgerecht
(keuze uit 4 verschillende)
• Saladbar
• Nagerecht
• Koffie
Prijs: f. 25,- p.p.

TOKO FRUTERIA SOUSA
Cas Coraweg 66
"het fruit en groentenhoekje op Curacao".

WEEK-END SPECIAL

* Groene kool	per pond f. 0,75
* Chinese kool	per pond f. 1,25
* Watermeloen (patia)	per pond f. 0,40
* Uien	per pond f. 0,75
* Sinaasappels	3 voor f. 1,00
* Manderijn	12 voor f. 1,00
* Lander Skin Lotion	12 oz. f. 1,95
* "Revlon" Aquamarine Shampoo	12 oz. f. 3,75
* "Revlon" Aquamarine Rinse	12 oz. f. 3,75
* Tuna "Kon Tiki"	f. 0,95
* Soda Beschuit Club Social	f. 1,50
* Cheez Balls "Planters"	f. 2,45
* Duitse wijn	per fles f. 6,50

Bij elke aankoop van f. 50,- ontvangt U gratis 1 fles Rosé.

Vrijdagavond Koopavond tot 9.00 uur 's avonds
Sousa is ook tussen de middag geopend.
Zaterdag open tot 8.00 uur 's avonds.

Pag. 13 Speciale Sinterklaaspagina

Plantique Ixora
naast Henderson Rio Canario
Uitverkoop Planten
Onze uitverkoop gaat door
t/m **Zaterdag 26 november**
We hebben ruimte nodig voor onze zending **kerstplanten.**
Ook in voorraad diverse kleipotten.

Aanbieding voor het einde van het jaar.
Gasfornuizen, ook inbouwmodellen van chroom.
Stereo-equipment.
Huishoudelijke apparaten zoal ijskasten, fans, freezers, lampen, mixers etc.
Electronische onderdelen: „Pick-up-naalden van het merk „Shure", belts, bedrading.
Kom langs, we staan bekend om onze goede service.

Trappenberg Trading Co.
Centro Comercial Antilla
Tel.: 70587

Goed idee: Met collega's het Oude Jaar uit eten.
Maar dan wel in Indonesia natuurlijk.
Vraag naar Johan om onze speciale rijsttafel menu-folder of kom even langs.

RYSTTAFEL RESTAURANT INDONESIA
Mercuriusstraat 13, hoek Uranusstraat
Tel.: 70917 of 70919.

TE HUUR GEVRAAGD
Het Departement van Economische Zaken zoekt een
gemeubileerd huis of appartement te huur
voor een Nederlandse deskundige voor de periode 1 januari 1984 t/m 31 juli 1984.
... tel. 26000 toestel 69.

Jong-spaarders zijn dóórdenkers

Jong sparen bij de ABN-Bank is leuk en verstandig. Maar je bent nu geen kind meer en je wilt wel's wat zelfstandiger zijn, nietwaar? Dat kan bij de ABN-Bank. Al vanaf je tiende jaar. Je krijgt dan een JuniorRekening waar je helemaal zèlf de baas over bent. Je kunt er zèlf je zakgeld op zetten, of verjaardagsgeld, of wat je verdient hebt met vakantiebaantjes. Je mag er ook zèlf vanaf halen, bijv. voor kadootjes of om je sportlessen te betalen en zo.

Sparen of betalen ... je doet het allemaal zèlf. Maar je krijgt ook rente op je rekening: 5 procent per jaar. Dus is het eigenlijk veel beter om zoveel mogelijk te sparen. Bij de opening van je rekening krijg je van ons een prachtig muntenboek kado, en een keurig mapje met van alles erin om je eigen rekening bij te houden. Als je meer wilt weten, kom dan's langs bij een van onze ABN-kantoren.

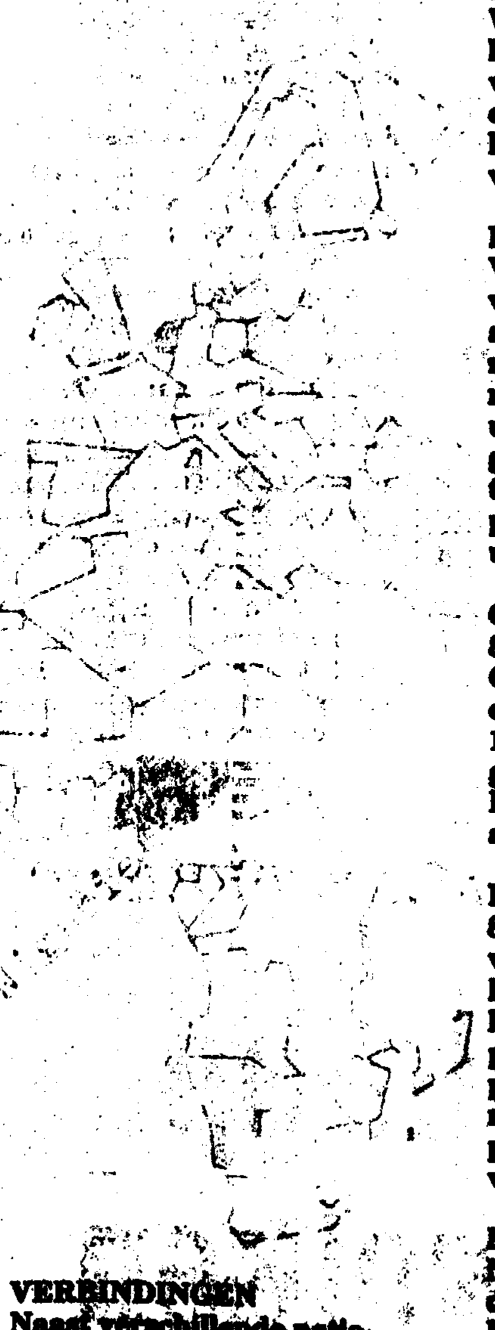
Juniorpas
R. de Vries
RENZO DE VRIES

ABN Bank

---

unifot Colon Fokkerweg
GESCHENKPAKKETTEN
25% KORTING
unifot

Twee romans uit Nigeria

LIGGING
Land in West-Afrika grenst aan Benin (W), Niger (N), Tsjaad (N), Kameroen (O) en Golf van Guinea (Z).

GROOTTE
923.768 km2 (27 x Nederland).

STAATSVORM
1960 onafhankelijk;
1963 federale republiek binnen het Britse Gemenebest.

BEVOLKING
Aantal inwoners ruim 70 miljoen.
Ruim 200 verschillende volken.
De belangrijksten: Hausa (noorden); Yoruba (westen); Ibo (oosten).
Verder: Fulani, Kanuri, Tiv, Ibibio, Ijaw, Efik e.a.
Bevolkingsgroei: = 2.5% per jaar, 20% woont in steden.
Van elke 100 Afrikanen wonen er: 20 in Nigeria (!); ruim 44% is jonger dan 15 jaar.

TAAL
Naast de vele stamtalen is Engels voertaal.

HOOFDSTAD
Lagos met ruim 900.000 inwoners.

HAVENS
Lagos
Port Harcourt

VERBINDINGEN
Naast verschillende nationale vliegvelden zijn er ook twee internationale vliegvelden in Lagos en Kano.
Spoorwegnet: ± 3.500 km lengte.
Wegennet: ± 95.000 km lengte (autoweg 9.000 km, verharde wegen 20.000 km en ruim 65.000 km onverharde wegen), 6.000 km bevaarbare rivieren.

KLIMAAT
Van zuid naar noord: vochtige, warme, moerassige kustvlakte; tropische regenwouden en oliepalmen; na 200 km van de kust, uitgestrekt savannengebied overgaand in droog tot zeer droog terrein uitlopend in de Sahelzône in het uiterste noorden.

GODSDIENST
50% Moslim (noorden); 30% Christen (15% protestant en 15% rooms-katholiek); 10% traditionele godsdienst.
In Nigeria zijn veel zg. Onafhankelijke Kerken.

ECONOMIE
80% van de bevolking leeft van de landbouw. Aanvankelijk heeft cacao als belangrijkste exportprodukt van de eerste plaats verdrongen. Daarnaast worden ook veel olie-palm-produkten uitgevoerd.

MUNTEENHEID
Naira (= ruim twee gulden), verdeeld in 100 Kobos.

VLAG
Drie vertikale banen groen-wit-groen.

Vrouw te zijn in Afrika

ER ZIJN NIET ZOVEEL Afrikaanse schrijfsters. Ik kan u een handvol namen noemen. Dat is niet veel, maar de tot nu toe voor Nederlandstalige lezers beschikbare romans en verhalen zijn van hoge kwaliteit. Al eerder recenseerde ik de eerste roman van Mariama Bâ uit Senegal, n.l. "Een lange brief". T.z.t. hoop ik te bespreken de roman "Als er regen komt" en de bundel verhalen "De hemel is niet gesloten" van de uit Botswana afkomstige Bessie Head.

In de Afrikaanse bibliotheek van uitgeverij Corrie Zelen zal de roman "Muriel" van [illegible] Zuidafrikaanse [illegible] ...cheta, een Nigeriaanse schrijfster van wie tot nu toe twee romans een Nederlandse vertaling kregen. Behalve die twee schreef zij nog zes romans en vier kinderboeken. Onlangs werd Buchi Emecheta in Engeland gekozen tot een van de twintig "Top Young Novelists".

DE ENIGE GOEDE VROUW

Van een in het NRC Handelsblad verschenen interview dat Mineke Schipper Buchi Emecheta afnam, luidde de kop: "De enige goede vrouw is de vrouw die sloofť". Sloofť voor haar gezin, voor haar man. Wat van de vrouw verwacht wordt is dat zij moeder is "in de traditionele zin". Is zij dat niet, dan verliest zij als het ware het leven voor de man. "De vrouw in Afrika is altijd afhankelijk, dat dateert niet van de koloniale tijd". Afhankelijk van een man. Haar positie wordt "bepaald door de man die haar vader is en vervolgens door de man met wie zij trouwt". Aan het verwachtingspatroon dient zij te beantwoorden. "Misschien is de gedachte dat een vrouw echt zelfstandig zou zijn op zichzelf al bedreigend voor veel mannen. Ik heb dat zelf gemerkt toen ik terug was in Nigeria na jaren in Engeland te hebben gewerkt, geschreven en publiceren en dan bovendien een heel aantal kinderen redelijk groot brengen ...eentje, dat ...k te ... Zelfs een [illegible] vrouwen ...me dat haast niet vergeven. ...hadden zich immers altijd verscholen achter het excuus dat vanwege de kinderen verder niets kunt doen. Zij zagen dat die ...enering niet [illegible] in mijn ...val en dat was [illegible]".

BRUIDEGOM, DIE AAN STUKKEN VIEL

De eerste roman die in een Nederlandse vertaling bij uitgeverij Corrie Zelen verscheen, was: "Als een tweederangs burger". In dit uit 1974 daterende boek doet Emecheta op "autobiografische wijze verslag.... van haar eerste kennismaking met Londen".

De roman speelt dus in Londen, in de afschuwelijke wijken (bijv. Brixton) waar kleurlingen hun leven leiden. De woningnood, het [illegible], de discriminatie, "de op [illegible] vooroordelen gebaseerde [illegible] barrières waar een [illegible] het blanke Engeland (Europa) tegenop moet boksen, worden door Buchi Emecheta nuchter en zonder afgesleten effectbejag genoteerd" (Jan Kees van de Werk in zijn "Nawoord").

"Als een tweederangs burger" is het verhaal van Adah, geboren in Lagos tijdens de tweede wereldoorlog, het verhaal van een meisje. "Ze was als meisje op de wereld gekomen terwijl iedereen had verwacht en voorspeld dat het een jongen zou worden. En omdat haar geboorte zo'n teleurstelling was voor haar ouders, haar naaste familie en heel haar stam, had niemand eraan gedacht de datum vast te leggen. Zo onbelangrijk was ze". Adah is een Ibo, een volk uit het oosten van Nigeria. Eén van de verderfelijke invloeden van het in Lagos leven moeten is dat de kinderen er "hun Joruba-Ngbati-accent leren". In Lagos gaat alles volgens de Wet. Elders zijn het de wetten en tradities van de stam.

Adahs grootste wens is naar school te kunnen. Uiteindelijk krijgt ze haar zin. Maar aan het eind van die tijd van scholing wacht haar het huwelijk met de voor accountant studerende Francis. "Ze was zo'n dure bruid omdat ze schoolopleiding had genoten, ook al had geen van haar familieleden daar een cent toe bijgedragen". Van het salaris dat Adah verdient gaat Francis, die niet meer is dan een mooie prater, in Londen zijn accountantsopleiding afmaken. Ondertussen kan Adah hem in Engeland onderhouden en sparen voor de overtocht van de rest van het gezin. Vanaf het moment dat Adah Engelse bodem betreedt, bereidt Engeland haar "een koud welkom". Niet alleen is het er koud grijs en mistig, ook haar echtgenoot is veranderd. "Hij had niets meer te maken met zijn ouders en kon doen en laten wat hij wilde, en nog geen honderd Adahs zouden hem die pas verworven vrijheid afnemen".

"....Op de dag dat je in Engeland aankomt ben je niet meer dan een tweederangs burger!" Ze leert haar man kennen, de studie die hij heeft aangevangen vlot totaal niet. Hij zijn onvermogen de toekomst naar zijn hand te zetten, het zich telkens vernederd voelen, kiest hij zich ook een slachtoffer: op Adah komt zijn frustratie neer. In het al eerder geciteerde interview zegt Buchi Emecheta over deze stuurloze man: "In "Als een tweederangs burger" wordt veel van wat echtgenoot Francis doet niet goedgepraat, maar wel verklaard uit zijn eigen achtergrond. Vrouwen hebben mij gevraagd waarom ik hem niet veel vernietigender heb veroordeeld, maar ik begrijp heel goed waarom hij zo reageerde, verwend als hij was door zijn moeder in Nigeria, hulpeloos als hij was in de keiharde Engelse samenleving waar hij de steun van zijn hele familie moest missen".

Adah vindt werk in een bibliotheek en [illegible] het gezin, dat zich [illegible] uitbreidt. Het [illegible] de uitzichtloze situatie waarin dit gezin verkeert, het botte racisme en vooral het ontbreken van het kader waarbinnen [illegible] een functie heeft zoals in Nigeria, de eenzaamheid die daaruit voortvloeit, het niet kunnen inschatten van de bedoeling van de mensen om haar heen, het schuwe in haar gedrag en reakties, geven het boek een beklemmend karakter. Je legt het terzijde, maar het is dusdanig boeiend, dat je wilt weten hoe het 'afloopt'.

In een proces van jaren groeit Adahs zelfvertrouwen, mede doordat zij, schrijvend aan een roman, waardering voor haar 'schrijfsel' ondervindt van haar kollega's. Francis voelt zich door Adah steeds meer bedreigd en rammelt erop los. Op een gegeven moment laat Adah Francis aan, terwijl hij haar boek aan het verbranden is. Je ergert je aan de mens die hij is, maar Buchi Emecheta maakt duidelijk dat een man als Francis met zijn zwakke karakter in zijn eigen omgeving, in de kring van zijn familie, staande zou zijn gebleven. Ten slotte, na een hevige ruzie, waarbij Francis voor de zoveelste maal zijn frustraties en woede botviert op Adah, verlaat zij het huis, weer zwanger, moeder van vier kinderen. Zij zal zèlf haar leven vormgeven. Steun van haar man heeft zij daar niet bij nodig. Ze kan het zelf.

De roman wordt een "onthutsend sociaal-cultureel confrontatie-document" genoemd. Een recensent schreef: "Het fascinerende van het boek met de vele spannende, treurige, grappige episodes is voor mij om te zien hoe een intelligente immigrant, (...) volkomen zonder houvast in de voor haar nieuwe maatschappij rondglijdt en glipt (...)". Uit het nawoord blijkt dat het verhaal grotendeels autobiografisch is en beslist niet overdreven. Een andere recensent, sprekend over Emecheta's sociologische achtergrond, zegt dat "...de meeste van haar romans... er zeer goed in slagen via het persoonlijke drama meer algemeen maatschappelijke problemen aan de kaak te stellen".

DE ZEGENINGEN VAN HET MOEDERSCHAP

Uit 1979 dateert de roman "The Joys of Motherhood". Onlangs verscheen de Nederlandse vertaling ervan, getiteld: "De zegeningen van het moederschap".

Deze roman is het verhaal van Nnu Ego, die met haar gezin woont in Lagos, ver weg van haar geboortedorp Ibuza aan de oever van de Niger. Het boek is opgedragen: "Aan alle moeders". Nnu Ego is moeder: "de mens die zich vereenzelvigt met haar zorgen voor kinderen, hoe zelfzuchtig die ook mogen zijn". Bovendien is Nnu Ego de belichaming van de Afrikaanse vrouw: "een abstractie weliswaar, maar tot op de huidige dag zo herkenbaar in alle landen beneden de Sahara dat het boek de Europese lezer een indringend beeld geeft van de culturele omstandigheden waarin de meerderheid van de vrouwen in het zwarte continent haar leven moeten slijten". Nnu Ego is een vrouw: "'maar' vrouw te zijn wier identiteit van mannen wordt afgeleid, eigendom van de vader die de bruidsprijs int, eigendom van de familie van haar echtgenoot, en eigendom van haar zonen aan wie de belangen van de dochters ondergeschikt moeten worden gemaakt; kinderloosheid en, op grond daarvan, de mislukking van een de ongelijke economische lastenverdeling in het gezin", zo schetst de redaktie in het "Woord vooraf" de opgaven en beproevingen waarvoor een vrouw in Afrika kan komen te staan.

Nnu Ego is gehuwd met Nnaife, een futloos figuur die het niet kan schelen wat voor werk hij doet. Alles wat er gebeurt laat hij over zich heen komen. Als de Engelsen voor wie hij de was doet, in verband met de oorlog naar Engeland terugkeren, is hij de laatste die het erf verlaat. De anderen hebben al verder uitgezien naar een ander baantje. Het is Nnu Ego, die haar schouders onder de situatie zet, handeltjes drijft om geld te verdienen en te overleven. Zij vecht, vecht voor de kinderen, voor een opleiding voor haar zonen, zij vecht voor haarzelf. Nnaife dient in het Engelse leger en bij zijn terugkomst schaft hij zich een nieuwe vrouw aan. In elke situatie wordt Nnu Ego aangesproken op haar moederschap, op het feit dat zij zonen heeft en dochters die een bruidsschat zullen binnenbrengen. Gaat het goed met de kinderen, dan zijn zij van de vader. 'Mislukt' een plan, trouwt een van de dochters met een Yoruba, een volk waarop de Ibo neerkijkt, dan zijn zij van de moeder. Zo rolt zich het leven van deze Afrikaanse vrouw voor ons uit.

eerste huwelijk ("Ik heb geen tijd om mijn kostbare mannelijke zaad te verspillen aan een onvruchtbare vrouw. Ik moet kinderen verwekken om mijn familie in stand te houden"); uitgehuwelijkt worden zonder je aanstaande zelfs maar te kennen (...); onophoudelijke zwangerschappen; opname in het gezin, als [illegible] de-huisvrouw, van de weduwe van je mans broer; de polygamie;

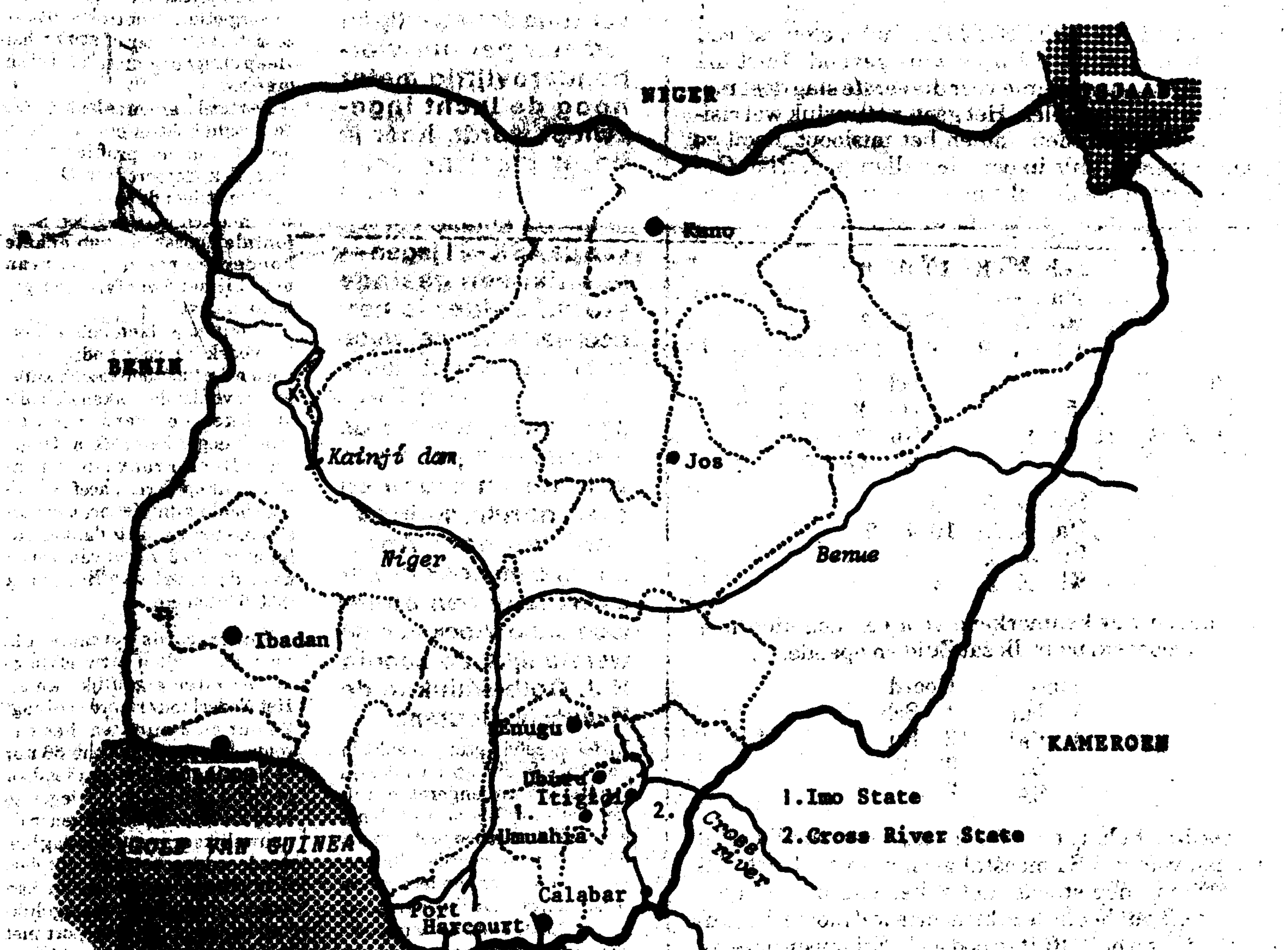
Steeds weer zwanger, haar jeugd en energie verliezend in een voortdurende strijd om te kunnen blijven leven, eten, het schoolgeld voor de oudste zoon bij elkaar te krijgen. Je voelt mee in haar vernedering als er andere vrouwen in het gezin komen, zij wordt dan wel de hoofdvrouw, maar het huis is niet groter dan één kamer en het moeten delen met een ander van de man die haar ten slotte het moederschap schenkt. De man die vindt dat hij zijn bijdrage heeft geleverd en de weg van de palmwijn kiest. Kortom, een meer dan boeiend boek: het is het, en ik bedoel dat zeker niet sentimenteel of goedkoop, ontroerende verhaal van Nnu Ego's strijd om emancipatie; het is het verhaal van een vrouw met ondernemingsgeest en een enorme wilskracht. Het is een boek dat ons op hoog niveau konfronteert met wat het wil zeggen: vrouw te zijn in Afrika.

"De zegeningen van het moederschap", een uitgave van Het Wereldvenster / [illegible] verschenen in de [illegible] serie, is een [illegible] roman. [illegible] roman werd [illegible] Buchi Emecheta [illegible] vertaald door Renée [illegible].

Hopelijk leest [illegible] boeken! Zij zijn uw interesse meer dan waard!

ANDRIES VAN DER WAL

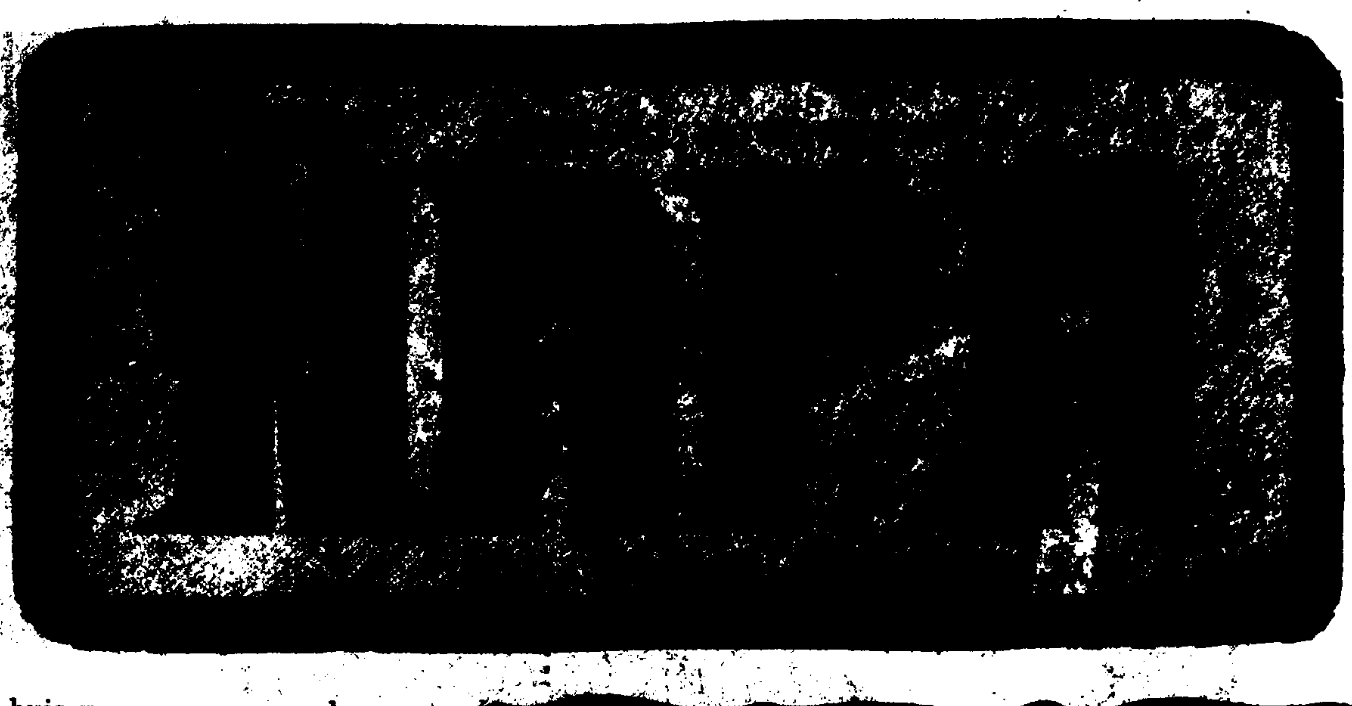
Buchi Emecheta — Als een tweederangs burger uitg. Corrie Zelen.
Buchi Emecheta — De zegeningen van het moederschap, uitg. Het Wereldvenster / Novib.

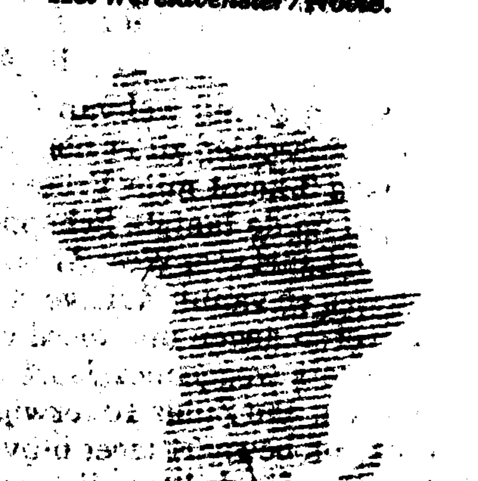

Autobiografisch werk van Buchi Emecheta

BUCHI EMECHETA

''Een ziekte die je nooit loslaat''

Een zwierige vlucht op thermiek van de wolken

'ZWEEFVLIEGERS DOEN HET stilletjes'. Maar die (onvermijdelijke) sticker op een auto bij restaurant 'De Thermiekbel' van Terlet had ongelijk. Want wanneer je aan het eind van een kabel, die één kilometer lang is met een snelheid van rond de negentig kilometer per uur vierhonderdvijftig meter hoog de lucht ingezwiept wordt, hoor je boven glooiend Gelre een snerpende wind langs de smalle koepel van de ASK - 21 jagen — het lijkt een gestage storm. Helder is het, heel helder, in het wijde zwerk boven het Nationaal Zweefvliegcentrum bij Arnhem, de Veluwe een palet van vele tinten groen en oker en bruin, de drukke snelweg naar Apeldoorn een vloek in wat overigens een onbewoonde uithoek van de wereld lijkt. Zo schrijft H.J. Oolbekkink in de Haagsche Courant.

Het zweefvliegtuig zwenkt in een luie bocht en ruimt zijn plaats aan uiteengereten wolken die in grillig patroon langstrekken en een hoog optorenend decor vormen voor de silhouetten van vier, vijf andere ranke toestellen die hun lijnen trekken op het dictaat van de heersende thermiek.

Niels Visser, secretaris van de afdeling zweefvliegtuigen van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart (KNVvL), die de ASK - 21 bestuurt, laat het toestel afglijden naar de landingstrip, en de illusie eindeloos vrij te kunnen blijven zweven, wordt versplinterd door de smak waarnmee de aardse zwaartekracht zijn rechten herneemt. Gniffelend van pret vliegt vijf meter verder een mus uit het dorre gras op, om schamper aan te tonen dat hem, een bolletje veren, van nature lukt waar de mens onwaarschijnlijke hulpmiddelen voor nodig heeft.

"Het is een ziekte die je nooit meer loslaat; het gevoel van vrijheid, het worstelen om daarboven te blijven, het voortdurend bezig zijn met de elementen, heerlijk is dat", zegt Visser opgetogen. Maar verkeersvlieger Kees Musters, onlangs in het Amerikaans Hobbs wereldkampioen in de vijftien - meterklasse geworden en in zijn vrije tijd veel op Terlet, wil van geen lyriek weten: "Het wedstrijd - vliegen is mijn grootste lol, verder ga ik per jaar misschien maar een keer of tien de lucht in om de vorm wat aan te scherpen. Zomaar wat rondzweven, nou nee".

DOMOOR ICARUS

Het moet het verschil zijn tussen recreant en topsporter, maar ze hebben in elk geval gemeen dat ze hun vluchten voorbereiden en uitvoeren met nauwgezetheid en zeer veel geduld. Domoor Icarus plakte wat vogelveren met was aan elkaar en wilde hoogvlieger zijn, terwijl een eenvoudige proef hem, met beide benen nog op de grond, had kunnen leren dat bijenwas de neiging heeft in de zon te smelten, waardoor hij zich die verpletterde val had kunnen besparen. Maar zweefvliegers, in hun uit hout en linnen of uit kunststoffen opgetrokken toestellen, voeren vele en zorgvuldige controles uit eer ze zich aan de lier of achter het sleepvliegtuig omhoog laten brengen.

De kabel werpen ze los zodra ze de hoogte hebben om van thermiek te kunnen profiteren. En thermiek, doceert Van Dale, is een "opstijgende warme luchtstroom (luchtbel), met een horizontale doorsnede van enkele honderden meters, waarvan men bij het zweefvliegen gebruik maakt".

Cumulus-wolken heb je daar bij voorkeur voor nodig, daar voelen die luchtbellen zich knus, en hoe verder de wolken zich uitstrekken hoe verder ook de zweefvlieger kan reiken. Hagenaar Henk Frohwein, nu instructeur op Terlet, heeft er bijvoorbeeld zijn Nederlands afstands - record aan te danken dat hij al in 1972 vloog: van Terlet naar de buurt van Bordeaux (800,5 kilometer).

Duurrecords bestaan ook, maar daar willen de zweefvlieg - autoriteiten eigenlijk van af. Het Nederlands record bedraagt 24 uur en 3 minuten, het wereldrecord staat op ruim 56 uur — de veiligheid kan er niet door gediend zijn dat een vlieger zó lang achtereen blijf hangen in de nauwelijks arm- en beenslag biedende cabine van zo'n vlinderlicht toestel: in deze sector kan oververmoeidheid tot ongelukken leiden en bij een sport met het gunstige imago van één dodelijke ongeval in de twee à drie jaar (op 150.000 starts en landingen jaarlijks in Nederland) wil men drieste risico's mijden.

De nieuwe pupil — men kan al op zijn veertiende beginnen — krijgt de kans niet risico's te nemen. In een tweezitter met instructeur maakt hij tussen de veertig en zestig vluchten en pas dan mag hij, bij gebleken geschiktheid, solo vliegen. Een seizoen heb je daar allicht voor nodig en dat zijn maanden waarin ook een beroep wordt gedaan op sociale vaardigheden en solidariteit, want zweefvliegen — ook in de aanvang — is een groepssport die steunt op veel vrijwilligerswerk.

WACHTEN

Op Terlet is zelfs de lier ('winkelwaarde' zeventigduizend gulden) door de leden van de Gelderse Zweefvliegclub ontworpen en gebouwd, zodat alleen het materiaal betaald hoefde te worden. Bovendien is het de gewoonte dat de leden de lier bedienen, gelande toestellen naar de startplaats terugduwen en bij de start helpen de vleugel recht te houden. Tegenover elke minuut die je zelf in de lucht hangt, staan vele minuten gronddienst, vele minuten wachten ook, want de toestellen op Terlet worden in deze zomermaanden zeer intensief gebruikt.

Tussen de 3500 en 4000 leden telt de afdeling zweefvliegen van de KNVvL, ondergebracht in vijfenveertig clubs, en dat tamelijk kleine aantal doet vermoeden dat het een elitaire sport is. Secretaris Visser, met nadruk: "Niet waar. Je kunt het, afhankelijk van het aantal keren dat je vliegt, net zo goedkoop of duur maken als je zelf wilt, maar als je zo'n veertig, vijftig vluchten per jaar maakt, zal dat je rond de negenhonderd gulden kosten".

In 1950 is Terlet begonnen als het knooppunt van de vaderlandse zweefvliegsport. Het terrein van 475 hectaren werd gepacht van de onder het ministerie van Financiën vallende Domeinen (huidige som tachtigduizend gulden per jaar) en was gekozen omdat het behoort tot de thermiek-rijkste gebieden van Nederland door de afstand tot de zee en het heuvelachtig silhouet van het landschap. Wilde zwijnen, vossen, herten en reeën houden zich op in de malse

zweefvliegen een geluidsarme sport is.

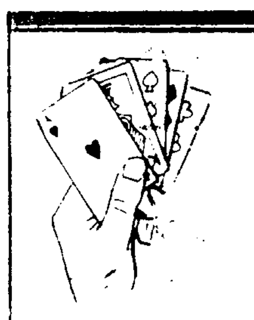
KOFFIE MET COGNAC

Geluidsarm én veilig, want

bosschages tussen de national parken Veluwe - zoom en Ho Veluwe, wat bewijzen mag d het begrip 'noodlandingen' ke men niet bij het zweefvlieg Wanneer je, door verlies v thermiek, de thuisbasis ni meer kunt halen, maak je een genaamde 'buitenlanding', do gaans in een veld of op een g ploegde akker. Visser vert van vliegers die kort na zo'n bu tenlanding bij de boer aan de k fie met cognac zaten. Toch k het ook anders: tijdens het in m gehouden Nederlandse kamp oenschap kwam een van de de nemers in een veld neer. H mocht pas vertrekken toen hij boer honderd gulden had b taald.

Zoals gezegd, veertien jaar de beste leeftijd om te beginne Niels Visser: "Dan leer je h snelst, die jongens kennen mee tal geen angst - gevoelens, ze zi onbevangen". Maar er zijn oo mensen die pas na hun pension ring leren zweefvliegen. Een f meus voorbeeld was Jimmy R bertson die op zijn vijfenzestigs voor het eerst in een toestel sta te en tot voor zijn dood, toen h een stuk in de tachtig was, no steeds vloog. En ook op top sportniveau legt leeftijd nauw lijks beperkingen op: het recen wereldkampioenschap in Hob telde vele vier- en vijfentwintig jarigen, maar er waren ook ma nen van in de zestig die op de pu ten afvlogen.

En ook op Terlet, was er ee grijsaard die weliswaar w stram in zijn privé - toestel kla terde, maar even later met zwi zijn tekens in de lucht schreef Icarus die het nooit zal afleren.

Bridge

Verzorgd door
H. Dorsman

Sans-Atout is troef!!

IN EEN PAREN - WEDSTRIJD is het spelen van een Sans atout contract dikwijls winstgevend. Juist die tien puntjes extra premie voor die eerste slag doet menig speler een top stelen. Het geeft natuurlijk wel risico's, maar die worden, indien het misloopt, nooit zo zwaar afgestraft als in een viertallen wedstrijd. Onlangs hadden we de volgende handen in een parenwedstrijd. Zuid gever. Allen kwetsbaar.

Sch. A K 10 9 6
Ha. —
Ru. A 9 8 5 3
Kl. A 9 6

Sch. 8
Ha. J 9 8 5
Ru. K Q 10 6 4
Kl. 8 7 3

Sch. J 7 4 2
Ha. K 6 4 3
Ru. 7
Kl. Q 10 5 2

Sch. Q 5 3
Ha. A Q 10 7 2
Ru. J 2
Kl. K J 4

Het bieden was kenmerkend voor een nog niet helemaal ingespeeld paar. Ik zat Zuid en opende:

Zuid	Noord
1 Ha	1 Sch
1 Sa	2 Ru
2 Sa	3 RU
3 SA	Pas.

Noord dacht lang na alvorens te passen op 3 Sa want met een void is 3 Sa meestal geen goed contract. Als Zuid was ik nog steeds niet zeker van een 5 kaart Schoppen (wat het in deze biedserie wel moet zijn), anders had ik na het 3 Ruiten bod wel 3 Schoppen gezegd.

Ik kreeg de uitkomst van Ruiten Heer, die ik liet houden. West vervolgde met een kleine Harten via de Heer naar mijn Aas. Ik speelde nu een kleine Schoppen naar Noord en smeed op Klaveren Vrouw naar de veilige hand. Vervolgens Schoppen Vrouwe, met het slechte nieuws dat Oost met de Boer vierde zat en tevens realiseerde ik me, dat door zorgvuldig spel 5 Schoppen gemaakt kan worden. Ik moest dus ook proberen om 5 Sans te maken, wil ik mee kunnen doen in de score. Ik speelde dus de vierde Schoppen voor Oost zijn Boer, die nu met een kleine Harten vervolgde. De situatie was toen:

Sch. 9
Ha. —
Ru. A 9 8
Kl. a 9

Sch. —
Ha. J 9
Ru. Q 10 6
Kl. 3

Sch. —
Ha. 6 4 3
Ru. —
Kl. Q 10 5

Sch. —
Ha. Q 10 7
Ru. J
Kl. K 4

Ik kan me nu wel van één extra slag verzekeren, maar misschien zit er nog wel één meer in: Op Oost' Harten 3 komt mijn Vrouw. Met Klaveen Aas naar Noord en de laatste Schoppen uit Noord wordt een dwangkaart voor West. West gooit nog een kleine Ruiten weg en vanuit Zuid verdwijnt Harten 7. Nu komt Klaveren negen uit Noord voor Zuids Heer en West moet iets weggooien. Harten Boer weggooien geeft een slag aan Zuids 10 terwijl de dubbele Ruitendekking ook bewaart moet blijven. West gooit zijn Hartenboer af in de hoop zijn partner de 10 zou hebben.

Pa
Omalio
Meriën

Entrega nr 97

E DIAGRAMANAN DI Entrega nr. 96 a mustrabo kon un DAMA ta kombiná ku KABAI den un atáke di háké-máté riba é REY.

Pero kon é REY ta haña máté?? Esey nos ta bai mira awor!!! Pa un REY haña máté mester ta háké. Ya nos a siña esaki kaba. Kon of kwa piesa por poné REY háké, ora é DAMA ta kombiná ku KABAI?

Unikamente é DAMA por hasi esey, ora é kóme é PEON di h7, of esun di h2. Wak é diagramanan di Entrega nr. 96 i lo bo mira ku é DAMA por duna é REY háké si é kóme un dje PEONAN ey.

Ora é REY haña é háké é ta máté mesora pasobra é no tin moda di sali for dje háké. Pwes ta é DAMA ta duna háké-máté!! No brua kóme é PEON ku é KABAI, pasobra é piesa aki no ta dunando é REY háké, laga pára máté. Pwes kóme ku KABAI ta un fayo grandi!

Den kaso di un atáke di DAMA ku KABAI riba é PEON di g7 of g2, é DAMA mester posishoná den é DIAGONAL a1 - h8, na un dje hòkinan a1, b2, c3, d4, of e5. E KABAI é ora ey mester posishoná of na f5 of na h5. Aki tambe ta é DAMA ta duna háké-máté ora é kóme é PEON di g7 duna é REY háké. Ta nifiká ku den tur kaso ku DAMA ta kombiná ku KABAI, ta é DAMA ta duna máté.

Korda ku é DAMA ta é piesa di mas podér riba tablero, i é poder aki bo mester hasi bon uso di dje. Den kasi tur tipo di atáke den kwal é DAMA ta partisipá, té ta é piesa adekwa pa duna háké-máté. No lubida é regla aki!!!

Kon bo ta defendé kontra é atáke di un DAMA ku ta kombiná ku KABAI??

KORE BAI

Debí na é karakter espesifiko dje KABAI, ku manera nos a siña ta salta of bula, ta resultá difisil pa defende un atake dje KABAI ku kore bai. Ya ku ora é piesa ku wordu ataká kore bai, é KABAI ta keda ataké é hòki ku é piesa tabata pará né. Esaki ta nifiká ku kore bai no ta yuda kasi nunka komo defensa kontra atáke dje KABAI. Laga nos wak ku ta bérdé. Si den DIAGRAMA "A" di entrega nr. 96, é PEON di h7 kore bai h6, é DAMA ta bai for di c2 na h7 duna é REY Pretu háké-máté tog. Asina bo ta mira ku kore bai no a yuda!!

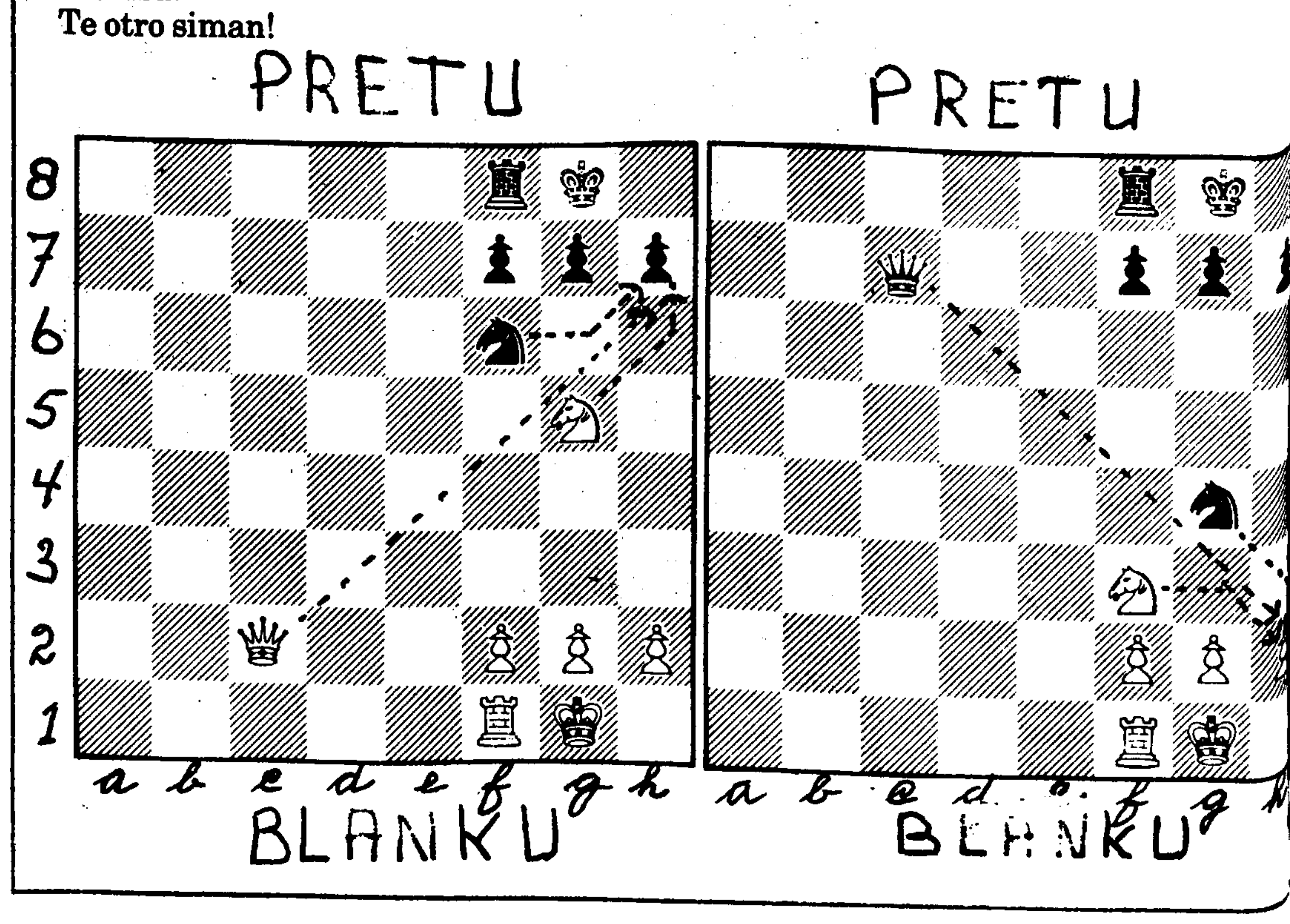
Lóké sí ta yuda ta "trésé un piesa aserka", ku ta defende é PEON di h7 i é hòki. Anto é piesa ku nos a siña di ta hasi é trabou ey miho, ta un KABAI!! Su lugá tambe nos a yega di splika klaramente kaba, esta e hòki f6. Na e hòki aki e KABAI ta duna é PEON di h7 é di dos defensa, di manera ku é máté ta wordu pará direktamente. Si é DAMA kóme é PEON awor ku tin un KABAI na f6, anto é DAMA ta bai pérdí sin pordon. I komo ningun hende no ké pérdé nan DAMA, komementu dje PEON di h7 lo keda pa un otro oportunidat.

Dje manera aki é mihó defensa kontra dje atáke di DAMA ku KABAI a keda apliká. Naturalmente tin posibilidat pa trese otro piesa aserka, manera un DAMA, un TORE of un ALFIL, basta nan ta defende é PEON di h7 direktamente. Por ehempel é DAMA por defendé é PEON si é bai pára na h6 of na g6, tambe na h5, h4.

Si ta trata di un TORE é por párá solamente na den FILA h, kaminda ni é KABAI ni un otro piesa por komé. Un ALFIL lo por uza é hòki g6 pa defende é PEON di h7. No lubida si ku semper ta defendé, kon lihé bo por trésé un dje piesanan aki aserka!

Den é DIAGRAMA "A" aki bou bo ta mira kon é KABAI na f6 ta sali na defensa dje REY Pretu; DIAGRAMA "B" ta mustra kon é KABAI na f3 ta defendé é REY Blanku.

Te otro siman!

Amiguitunan konta

[illegible]ON TA BAI E SIMAN AKI?
[illegible]tentu ku e rapòrt ku boso a haña? Mi ta spera ku si. I si [illegible] tabata tantu na bo smak... na smak di bo mayornan-[illegible]ru pa bo hasi bo bèst pa otro bia tur lake no tabata bon e [illegible]aki ta bon otro bia.
[illegible]UCHANAN, awe Tante Pòpi ta trahando su delaster [illegible]iguitunan konta. Pa motibunan di sierto kambio nos [illegible]na di Mucha lo no kai bou di mi responsabilidat mas. I [illegible]esei mi kier a probecha di e oportunidat aki pa mi ya-[illegible]tur tur mucha i hende grandinan ku a koòpera ku [illegible] sea dor di manda kontribushon òf dor di reakshona [illegible] of otro moda riba e kontenido di e pagina.... danki.
[illegible]UCHANAN MI ta spera ku den e añanan ku mi a [illegible]bersá ku boso mi por a logra inspirá boso pa bira mu-[illegible]an kreativo.... muchanan ku por yuda nan kurpa den [illegible]hina dor di kushina sea nan só òf yudá pa nan grandi-[illegible]. Muchanan ku dos man drechi ku por traha diferente [illegible] pa nan mes òf pa nan hasi regalo. Muchanan ku brio [illegible]konose nan balor propio i ku sa kusando nan sintí i [illegible]inda ta nesesario nan man i nan kreatividat, nan lo [illegible]ra di bira hendenan formal den bida. Hendenan ku [illegible]yan Dios ke Kòrsou lo por ta orguyoso di dje. I si tin algu [illegible]mi lo por yuda boso ku ne na kualke okashon.... mi ta [illegible]per na boso òrdu.

De bruiloft

ZOONTJE ZEURPIET zou gaan trouwen, weet je nog wel? Met Sientje Schildpad. En natuurlijk zou er een grote bruiloft komen. "Volgende week", had Zeurpiet de schildpad gezegd. En iedereen was uitgenodigd. Maar daarna hoorden de dieren in de mondi niets meer. "Wanneer moeten we eigenlijk komen?" vroegen ze elkaar. Zondag of maandag, 's morgens, 's middags of 's avonds? Niemand die het wist. "Ik ben langs hun holletje gekomen", fluisterde een muisje zijn vriendjes in de oren. "Maar ik denk dat ze de hele bruiloft glad vergeten zijn". "Waren er dan geen lekkere vruchten?" vroeg een hagedisje. "En zoete worteltjes om op te knabbelen", knikte een konijntje. "Die horen toch bij een bruiloft". "Niets", zuchtte het muisje. "Ik zag alleen een paar shimarucu's voor het holletje liggen. En de schildpadden waren aan het wandelen".

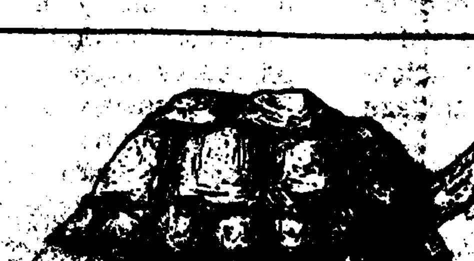
"WAT ZEG JE NU!" [illegible] gaat toch niet wandelen vlak voor een bruiloft!" "Dan moet je je hol versieren en eten zoeken voor de gasten", riep een konijntje. "Toen wij gingen trouwen lagen er wel grote stapels zoete worteltjes klaar". Zelfs de kaboutertjes vroegen zich nieuwsgierig af of de bruiloft soms niet door zou gaan. En Poetsje besloot de schildpadden een bezoek te brengen. "Misschien kan ik ergens mee helpen", zei ze tegen kabouter Brr. En dat kon ze, want de schildpadden zaten in zak en as. "We lopen al zo hard we kunnen, om eten voor de gasten te zoeken", zuchtte Zeurpiet. "Maar we schieten niet op. Kijk eens, pas zeven shimarucu's en één mango hebben we".

"IK EH HOORDE DAT jullie aan de wandel zijn geweest", zei Poetsje. "Aan de wandel!" riep Zeurpiet verontwaardigd. "We hebben steeds maar heen en weer gerend om die shimarucu's hier te brengen. Maar ja, we kunnen nu eenmaal niet zo hard lopen als de andere dieren". Hij zuchtte ervan. "Aha, nu begrijp ik het", knikte Poetsje. "Maar, wacht maar eens even". En ze rende weg. "Zonder zelfs maar te groeten", zei Zeurpiet hoofdschuddend. "Ze schaamde zich zeker voor ons. Bah, trouwde Zoontje maar niet". [illegible] en bedroefd kroop hij onder een struik om een klein dutje te doen. Hij had de hele nacht niet geslapen.

MAAR TOEN HIJ WAKKER werd, schudde hij eerst verbaasd zijn kop en beet toen in zijn poot. Au, dat deed zeer, dus hij droomde niet! Het gebeurde echt wat hij daar voor zich zag! De tientallen konijntjes die af en aan huppelden met bekjes vol lekkere worteltjes. De vele muisjes di maiskorreltjes brachten. De hagedisjes en vogeltjes die allerlei vruchten voor zijn schildpad-holletje legden. [illegible] grote [illegible]ren. "Dus je [illegible] de steek gelaten [illegible] piet beschaamd [illegible] Poetsje. "Natuurlijk niet", lachte Poetsje. "Ik ben hulp gaan halen, want morgen is er bruiloft". "Morgen al", schrok Zeurpiet. "Oh, dan moet ik toch gauw nog even die ene mango halen, die ik in de tuin van Shon Jan zag. Ik ben direkt terug, hoor". En zo vlug als hij met zijn [illegible]re schild kon schuifelde hij weg.

EN DE VOLGENDE DAG was het bruiloft bij de familie Schildpad. Alle dieren uit de mondi waren gekomen, ja had het moeten zien. [illegible] bruid en [illegible] die verle[illegible] hun [illegible] de schild[illegible] Ze lachte[illegible] dansten [illegible] (want [illegible] En ze wa[illegible] heel lang [illegible] vrouw Ze[illegible] Poetsje aanstootte [illegible] "Waar zou [illegible] zijn? Ik [illegible] gisteren [illegible] "Hé, ja" zei Poetsje, "Na je het zegt... Ik heb hem ook niet meer gezien sinds hij zei, dat hij die mango bij Shon Jan zou gaan halen. Oh oh! Pinkie, ga jij eens gauw kijken of je Zeurpiet kunt vinden. En neem je karretje mee voor die mango".

EN JA HOOR. Een kwartiertje later kwam Pinkie terug met Zeurpiet de schildpad naast zich en een grote mango in zijn karretje. "Oef" zuchtte Zeurpiet, "Daar was ik bij na te laat voor de bruiloft gekomen door die zware mango. Laten we het bruidspaar maar gauw toezingen. Hiep hiep hoera voor Zoontje en Sientje!" En omdat de dieren hem niet wilden teleurstellen, zongen ze het bruidspaar nog een keer toe. En ze lachten en praatten en dansten en aten en maakten ruzie, alsof ze nu pas begonnen. Oh, wat had ik er graag bij willen zijn. En jij?

(Nel Basilio)

WINNAAR van de vorige keer:

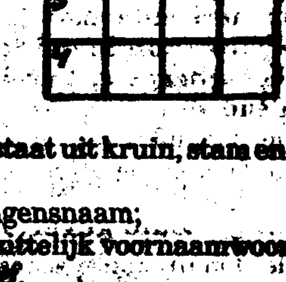
Maarten de [illegible]
Noord Salina [illegible]
Bonaire

Zijn prijs (kadobon van Augustinus Boekhandel) zal hem opgestuurd worden.

OPLOSSING van de vorige keer:

STEM
TREE
EENS
MEST

PUZZEL van deze week:

1. bestaat uit kruin, stam en wortels;
2. jongensnaam;
3. bezittelijk voornaamwoord;
4. [illegible]

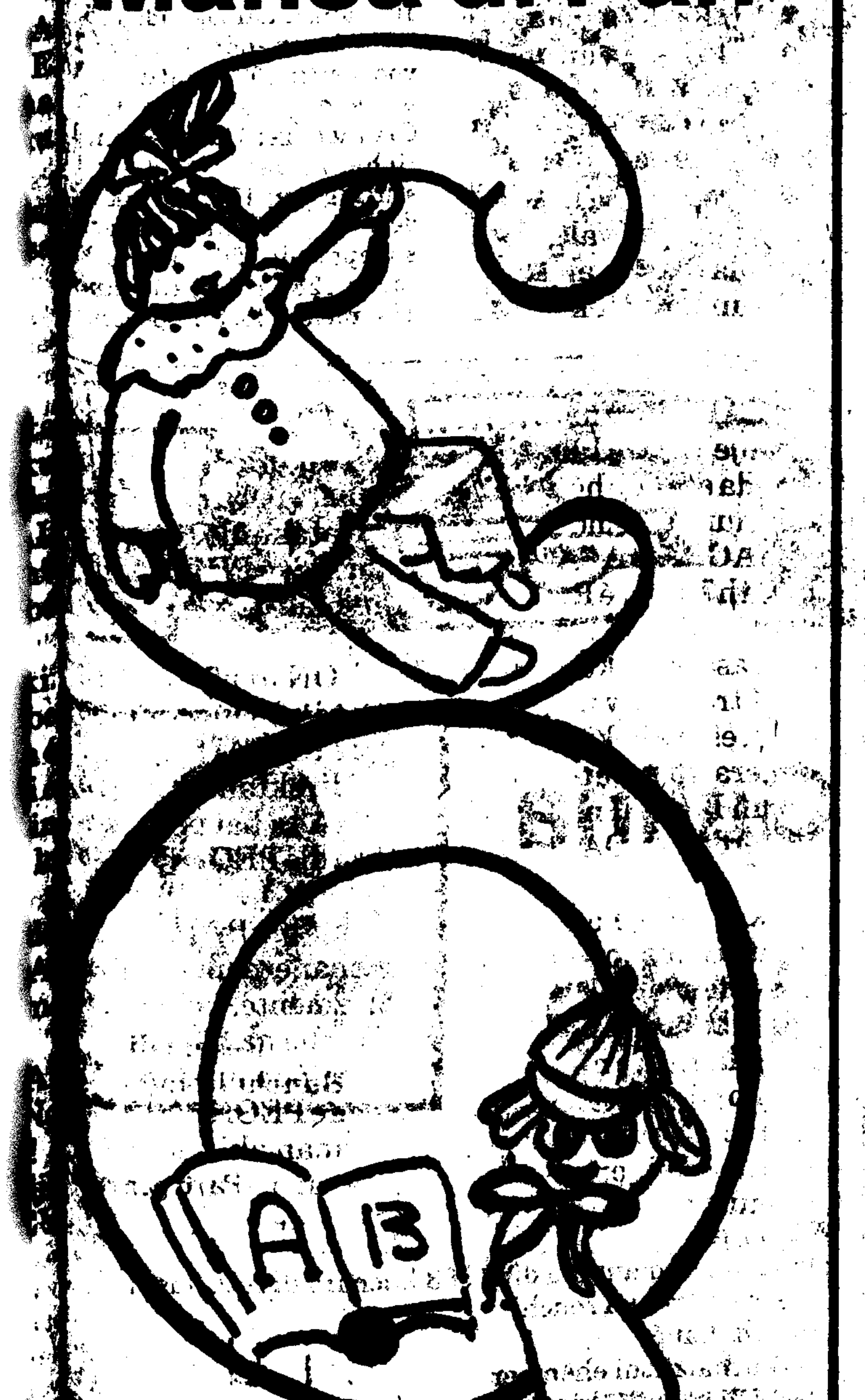
Onder degenen die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van NAf.15,- van Augustinus Boekhandel. Succes!

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de kinderpagina van 9 december 1983 worden bekend gemaakt. Kinderen die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór 8 december 1983 opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H.Linkels, P.O.Box 122, Bonaire.
Duidelijk op de enveloppe vermelden:
KINDERPUZZEL.

Nos mes ta traha

Un adorno di "Mansa di Pan"

[illegible]WE NOS TA BAN traha un adòrno di "mansa di [illegible]". Laga mamai òf un otro hende grandi yuda bu tra-[illegible]dos strèn largu di "mansa di pan". E dos strènnan [illegible]bo ta loranan yunt di otro manera antes nos tabata [illegible] kaber na kòkchi. E kòkchi aki bo ta bai usa pa bo [illegible] forma lèter ku ne. Pinta e lèternan promé riba [illegible]el ku forma nèchi i dekorativo.
[illegible]RAHA UN LETER chikitu si bo ke usé pa traha [illegible]ehèmpel un broche òf un tiki mas grandi pa bo re-[illegible] un hende pa e tene papel riba su lèsenar òf pa un [illegible]no pa bo kamber. Ora bo lèternan ta kla bo ta pone [illegible]den un fornu di mas o menos 175 grado. Ora nan ta [illegible]u bo ta lagué fria i bo ta fèrf e òf fèrnisé i dòrné ku [illegible]o ku bo ke. Si bo sobra mansa no tiré afó, pero hin-[illegible]an den un trènchi será i poné den frishidèr.

Un Reyeno

([illegible] of algu pa pone riba bùskuchi of tost)

Bo mester di:
- mei liber di karni bon temperá i moli kushiná
- [illegible] promèntòn kòrá
- 40 gram di manteka òf margarina
- 6 kuchara grandi di hariña di pan
- 2 kuchara di puiru di kûri
- 4 dl di buyon di tablèt
- un tiki lechi awa
- pitiseli

Pone kla:
- un tabla di kòrta kos ariba
- un kuchu skèrpi
- kuchara di palu
- kuchara
- un panchi grandi

1. Kòrta e karni friu na blòki chikitu.
2. Kòrta bo promèntòn tambe hopi chiki.
3. Laga bo manteka smelt den e panchi i laga e pro-[illegible] den dje.
4. [illegible] i e kûri.
5. [illegible] tras tantu basha e buyon [illegible]
6. [illegible] te bira manera un sous.
7. [illegible]

Si bo hasi bon, bon ta pa bo!

PIETER TABATA UN shon hopi riku. Tur hende tabata sa e kos ei. I loke tur hende tabata sa tambe ta ku e tabata un hòmber masha pichiri. E no tabata gusta saka plaka pe paga hende pa hasi trabou pe. I ounke e tabata tin un kunuku grandi yen di mata di fruta i bèrdura ta un hende so e tabata paga pa yudé. Wan mester a sòru pa kunuku i sòru pa e bestianan. Tambe Wan tabatin ku yuda e señora di Pieter ku su trabounan. Wan tabata traha for di ora solo sali te ora ku solo baha.

A[illegible]ELE TA ku Pieter [illegible] pagé masha tiki [illegible] ora ku e pidi Pieter [illegible] su sèn, Pieter tabata hasi un desòrdu di otro mundu. Riba un bon dia Wan a disidi ku no por sigui [illegible]. El a bisa Pieter [illegible] Pieter ta subi su sèn [illegible] bai buska un otro [illegible]. Pieter a disidi ku [illegible] tin ku bai pasobra Pieter no tabata dispuesto pa subi su sèn. Asina ta ku Wan a laga tumba laga trabou pa Pieter i Pieter su kasá.

PIETER A KEDA kontentu pasobra awor e por spar e sèn di paga Wan, pero Pieter su kasá si a bira masha fàdá. Tur trabou a keda pe awor. El a traha..... traha..... traha di dia i anochi. Traha den kas... traha pafor di kas. Traha ku mata i traha ku bestia. Traha te su lomba a dobla... traha te su kabes tabata bira. Pero shon Pieter no tabata ni sikiera ripara. Shon Pieter tabata konta su sèn.

KONTA SU SEN na mesa i kanta gloria di su rikesa. Riba un bon dia e señora [illegible] ba[illegible] mangonan for di pal[illegible] pasobra su manisé tabata dia di bai plasa bai bende. Pero ora el a yega den kurá su kurpa tabata asina kansá ku e no tabata por mas. El a dal abou bou die palu i el a grita yora. Den e palu tabata tin un prikichi [illegible]. E prikichi a haña masha duele di e muhé i el a puntré ta kiko a pasé. Pasobra e konose e muhé bon. Tur dia e tabata tira kaska di pan pa nan.

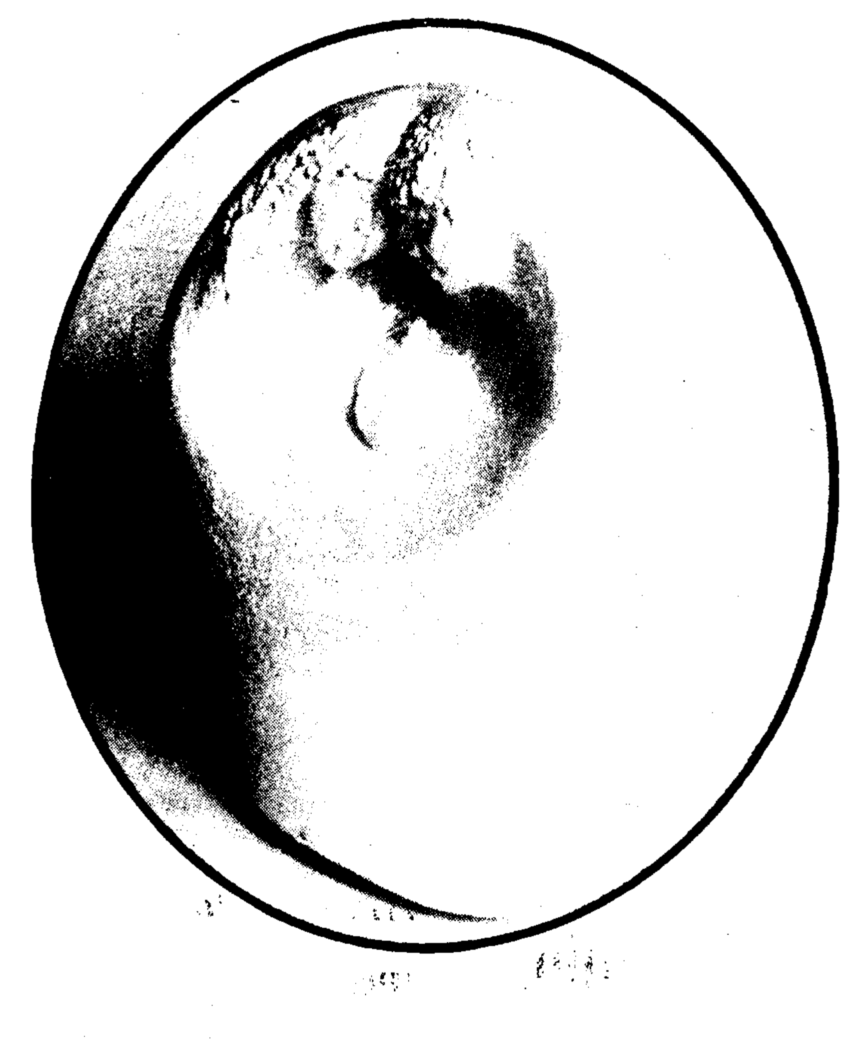
E PRIKICHI A komprende e ora ei ku ta kansá e shon tabata i ku e no tabata por a baha e mangonan pa bai bende. E prikichi a bula bai buska tur su famianan. I huntu nan a bin baha tur e mangonan pone abou pa e señora. E señora a [illegible] na saku i el a rekompensa e prikichinan dor di laga basta mango pa nan riba suela. Asina bo ta mira ku si bo hasi bon.... semper bon ta bini bèk pa bo.

"...om in vrede het leven dóór te kunnen geven..."

that our children should live in peace

"...Beschutting die de wereld ons niet biedt..."

shelter the world cannot offer us

Hierboven twee kerstkaarten uit een serie van vier. De beeldjes op de kerstkaarten zijn hiervoor speciaal vervaardigd door de beeldhouwster Marianne Jordaan, terwijl de teksten op de onderscheiden kerstkaarten afkomstig zijn van Selly Fernandes. Fotostudio Super Shot verzorgde de fotografische afwerking van deze kaarten.

Zoals uzelf kunt zien heeft een en ander tot een zeer fraai geheel geleid. Het is echter niet alleen daarom dat wij deze kaarten onder uw aandacht brengen. De opbrengst uit de verkoop van deze kaarten is bestemd voor de stichting Ayudo Social.

De kaarten worden verkocht in mapjes van vier stuks voor de prijs van vier gulden. Men kan hiervoor terecht bij Ayudo Social, Santa Rosaweg 16 (dat heeft men daar het liefst, want dan kunt U ook nog eens naar andere dingen neuzen!); daarnaast worden de kaarten ook verkocht door medewerkers van Ayudo Social en door die boekhandels die zich hiertoe beschikbaar stellen.

De dondersteen

WILLEMSTAD — Avonddienst op zondag... De avonddienst bij de Havenpolitie liep van 's middags twee uur tot 's avonds tien uur. Aan de Handelskade was het stil, weinig verkeer op straat. De kenmerkende rust van een Curaçaose zondagmiddag. Ook het scheepvaart-verkeer was dead-slow.

Tegen vier uur zwaaide de Koningin Emmabrug open om het enige schip dat verwacht werd die middag, binnen te laten. Het was de Bonaireaanse schoener "LOURDES" van zeilschipreder "Jombi" Marchena, met aan boord schipper Ramon Booi, het proto-type van een Bonaireaanse zeeman. Bonkige schouders, een verweerd gezicht met een kort geknipte grijzende baard. Hij droeg een breed-gerande Panama-hoed.

De "LOURDES" was een prachtige tweemaster met langsscheeps getuigde zeilen. Een "Nova Scotia" schoener. Helder wit geschilderd, deed de schoener aan een luxe jacht denken.

Met behulp van een motorvlet van het Haven- en Loods-wezen werd het scheepje naar binnen gesleept en meerde af aan de Handelskade, schuin tegenover het bureau van de Havenpolitie.

Ik begaf mij naar de kade om het schip in te klaren en de passagiers te controleren. Een gemakkelijk job, daar er alleen maar lokale passagiers werden aangevoerd. Zeven Bonaireanen. Allemaal bekende gezichten, althans voor mij. Ik had namelijk als politieman zeven jaren dienst gedaan op het mooie eiland Bonaire en dan ken je al gauw de gehele bevolking, die destijds maar uit ongeveer zesduizend zielen bestond.

Uit de verhalenbundel "Strange People in a crazy Harbour, door: Henk A.KLOMP.

Een wat oudere passagier kwam op mij af, groette mij vriendelijk en informeerde uitgebreid naar de gezondheid van mijn familie: „Dag Brigadier, hoe gaat het met de gezondheid en hoe maakt mevrouw het, uw dochter is zeker al groot geworden"?

Ik herkende hem niet direkt, maar zijn gezicht kwam mij wel erg bekend voor. Hij vervolgde: "Brigadier, ken je me niet meer?" „ Weet je nog van die dondersteen?"

Nu ging mij een licht op en wist ik wie hij was. José Rimon van de plantage Karpata, achter het dorp Rincon.

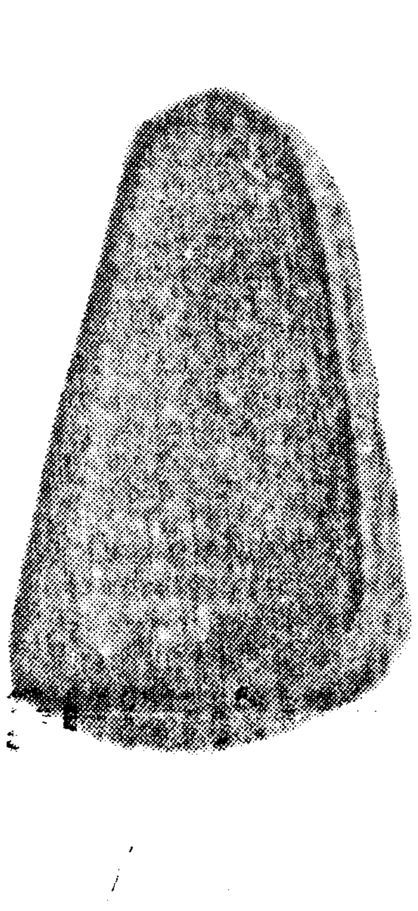
Zoals reeds vermeld, was ik jaren geleden werkzaam op het Flamingo-eiland. Mijn standplaats was Kralendijk, maar om de zes- of zeven weken, moest er een week dienst worden gedaan op de Politiepost Rincon. Men deed er zeven maal vierentwintig uur, zonder mopperen, zijn dienst. "Overtime" bestond er toen nog niet. Men kookte zijn potje op een oude kerosinestoof, deelde brieven en postwissels uit, behandelde wonden met medicijnen en verbandmiddelen uit de gouvernementsverbandkist en dronk af en toe een glaasje bier of kopje koffie bij meneer pastoor, die blij was wanneer er eens een Macamba bij hem op visite kwam.

Voor het maken van patrouilles had men de beschikking over een jeep en een jachtgeweer met een onbeperkt aantal patronen om af en toe eens een blauwduif af te schieten, teneinde een beetje afwisseling in de middagpot te brengen. Verder was men zo vrij als een vogel in de lucht.

Eénmaal per week, op donderdagmorgen, kwam mijnheer de Gezaghebber op zijn kantoor dat naast de politiepost was gelegen. Dan diende men de Nederlandse driekleur te hijsen en het wacht-rapporten-boek te laten aftekenen. Meestal waren de bijzonderheden schaars. De Gezaghebber was een zure augurk met diep ingewortelde koloniale ideeën. Wee je gebeente, als je de vlag had vergeten te hijsen: Daar was hij erg op gesteld.

Het was er prettig dienst doen en vanwege het uitdelen van de post, kende men binnen "no time", alle inwoners van Rincon. Bonaireanen zijn vriendelijke, gemoedelijke mensen en de "Brigadier" stond bij hen in hoog aanzien. Hij werd dan ook voor allerlei zaken, meestal niet de politiedienst betreffende, geraadpleegd. Op zondagmorgen werd de schoensmeer van de Brigadier geleend, opdat men met glimmend gepoetste schoenen naar de kerk kon gaan.

De omgeving van Rincon is rijk aan natuurschoon en ik maakte dan ook vaak per jeep

een patrouille in de omgeving om een wakend politie-oogje in het zeil te houden en van dit prachtige natuurschoon te genieten.

Op een van deze patrouilles kwam ik terecht op de plantage Karpata van José Hart, waar juist een man op een tractor, met daarachter een ploeg, een groot maisveld aan het omploegen was. Bij het zien van de politiejeep, stopte hij de tractor en stak zijn hand op. Hij was kennelijk om een praatje verlegen. Ik ging naar hem toe en zag dat het de mij bekende José Rimon was, een vaste arbeider van de plantage Karpata. Ik knoopte een gesprek met hem aan.

Toen ik toevallig achter de ploeg, in de vers gesneden voor keek, zag ik daar een mooie, platte, glimmende, zwarte steen liggen. Ik raapte de steen op, wreef hem met mijn zakdoek schoon en bij nadere beschouwing, bleek het een prachtige onbeschadigde indianenbijl te zijn. Dit was niet zo verwonderlijk, want in de omgeving van Rincon, moeten heel wat indianen gewoond hebben in lang vervlogen tijden, gezien de hele indiaanse tekeningen, die men nog overal in vrij ongeschonden staat op rotsen en in spelonken aantreft.

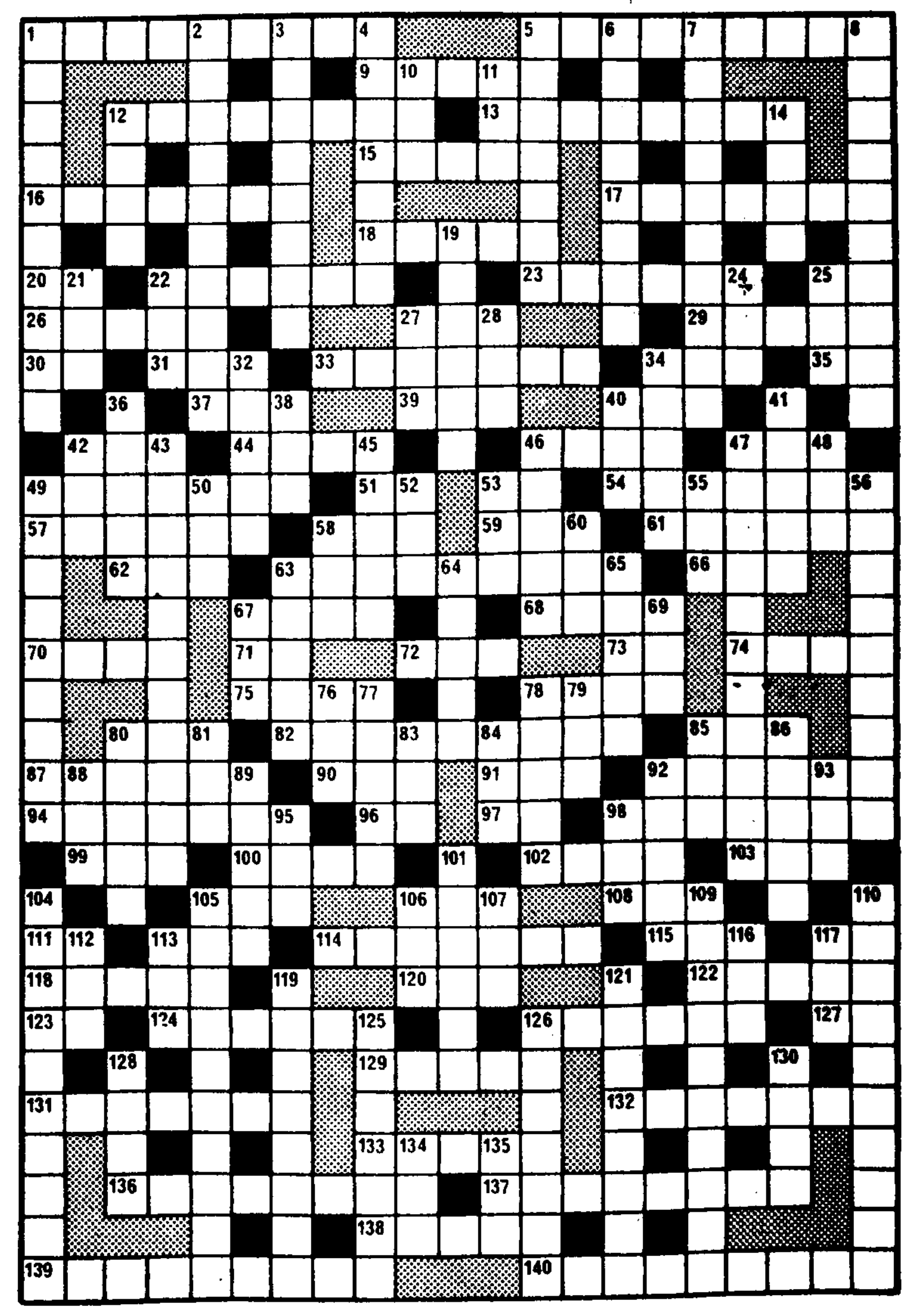
José Rimon keek vol ontzag naar de stenen indianenbijl en zei: "Brigadier u heeft geluk, dit is een "Piedra di Boos" (dondersteen)". Hij vertelde er bij, dat deze geheimzinnige zwarte stenen met de bliksem van de hemel komen vallen. Hij zei dat ik de steen zuinig moest bewaren, dan zou mijn woning altijd gevrijwaard blijven tegen blikseminslag.

Ik heb de dondersteen goed bewaard, als herinnering aan mijn prettige diensttijd op Bonaire. Al jaren ben ik getrouwd met een lieve vrouw van het prachtige Flamingo-eiland. In ons huwelijk heeft het nimmer gebliksemd of gedonderd. José Rimon had gelijk!

DOWN

Ja, het zit
in het bloed
maar
dat wil niet zeggen
dat het zo wezen moet
depressie is
om te buigen
iemand gaat dan doen
wat hij eerst niet kon
daarvoor is wel nodig
een nieuwe horizon

Amigoe Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. buiten gebruik gesteld; 5. pl. in Noord-Holland; 9. Ned. vliegveld; 12. urgent; 13. eenmaal voorkomend; 15. opnieuw; 16. bl... brandhout; 17. godin; 18. dra... 20. militair; 22. landgoed; 2... oordeel; 25. uitroep; 26. moedw... 27. grote bijl; 29. plant; 3... rondhout; 31. voorzetsel; 33. ... gel; 34. ogenblik; 35. voorm... dag; 37. zeehond; 39. klap; 40. ... vangenis; 42. Haarlemse vo... balclub; 44. stuk chocolade; 4... hap; 47. roofdier; 49. een bro... mend geluid maken; 51. aa... bisschop; 53. water in Friesla... 54. te paard; 57. treiteren ... dansfeest; 59. vliesje; 61. arm... de; 62. klamp; 63. krachtsp... 66. toiletartikel; 67. voeg; ... handeling; 70. drinkgeld; 71. ... andere; 72. voor; 73. tegenov... 74. Europeaan; 75. tochtje; ... punt; 80. water in Utrecht; 82. ... vaardiging; 85. roem; 87. pl. ... Groningen; 90. hoeveelheid; ... haarkrul; 92. mening; 94. ha... lijk; 96. ter inzage; 97. te zij... plaatse; 98. zuidvruchten; ... onbep. vnw; 100. hetzelfde; 1... groente; 103. ingewand v.e. ... ring; 105. zangstem; 106. k... tuum; 108. droog; 111. uitga... 113. oude vrouw; 114. ontwa... rings-sluis; 115. bedrog; 117. ... titel; 118. dief; 120. lidwoo... 122. zeker; 123. Vlaams; 1... plant; 126. adelstand; 127. ... meetbaar getal; 129. pl. ... Duitsland; 131. losmaken; 1... jaarlijkse aanvulling v. paar... 133. soort stof; 136. pl. in Fr... land; 137. vleeshouwer; 138. ... terest; 139. delfstof; 140. ... langstelling.

VERTICAAL: 1. pl. in Utrec... 2. zeeschip met 3 masten; 3. ... reedschapskist v.e. timmerm... 4. behalve indien; 5. pl. in Zu... Holland; 6. het invorderen v... schuld die reeds betaald is; ... tweeslachtig dier; 8. reispl... 10. plaats in Gelderland; 11. ... vier in Engeland; 12. onderdo... peling; 14. eter; 19. metaal; ... familielid; 22. water in Utre... 24. schreeuw; 25. op de man... van; 27. lichaamsdeel; 28. ... drukt; 32. hoog bouwwerk; ... heilig voorwerp der indian... 36. pl. in Groningen; 38. ma... 40. snavel; 41. bijb. plaats; ... een zekere; 43. regelen, ... richten; 45. trekdier; 46. treff... de gelijkenis; 47. mutatie; 48. ... dert (afkort.); 49. enige jaren ... leden een bekende televis... figuur; 50. opstootje; 52. bo... 53. pl. op de Veluwe; 5... veerkracht; 56. telwoord; ... halsbont; 60. bijb. figuur; ... kastelein; 64. retour; 65. vo... 67. keurig; 69. afsluitmiddel; ... een weinig; 77. Grieks wijsge... 78. glazen deksel; 79. lichte kl... 80. eenjarig dier; 81. zandacht... 83. bijb. figuur; 84. voegwo... 85. pl. op de Veluwe; 86. een ... bevestigen; 88. water in Utrec... 89. myth. koning; 92. sterr... beeld; 93. mager; 95. slim; ... paardje; 101. vorstelijke woni... 104. angst aanjagend; 105. ... reikt kunnende worden; 1... voorkeur; 107. vaatwerk 1... pluviometer; 110. ... Gravenhage; 112. roeipen; 1... lichaamsdeel v.e. dier; 1... schrijfgerei; 117. bedrukt; 1... deel v.e. oven; 121. monster; 1... snoepgoed; 126. van dezel... soort; 128. leider; 130. kne... 134. roem; 135. Europeaan.

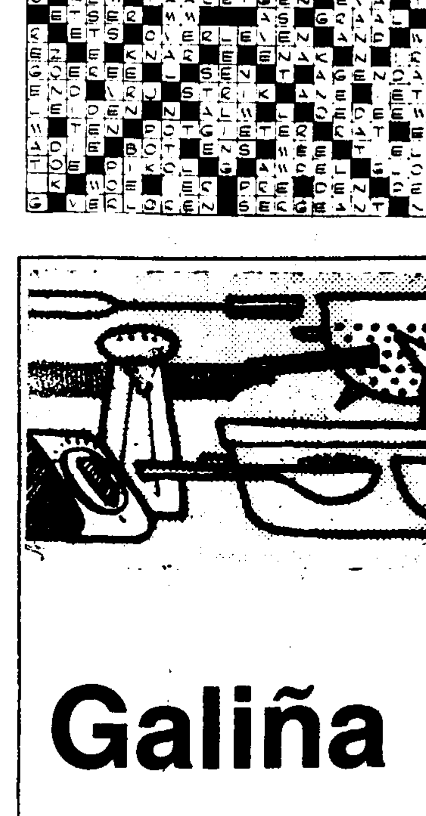
WINNARES van de Amigoe Kruiswoordpuzzel d.d. **18 november 1983:**

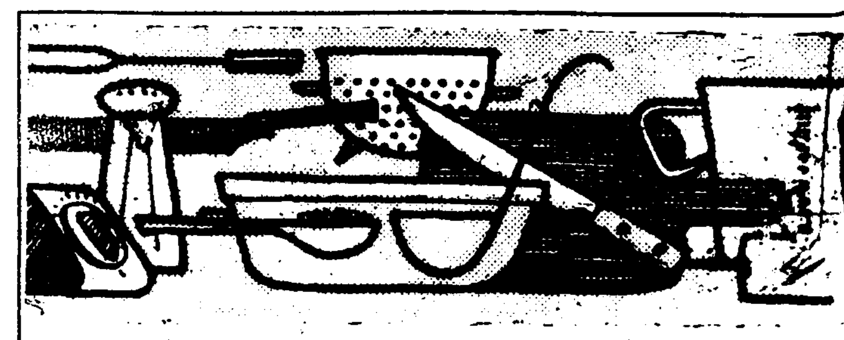
H.Juda-Peuckert
Swammerdamstraat 10
Curaçao

Zij kan langs komen bij **Redaktie Amigoe Curaçao,** Scherpenheuvel z/n (tot 15.00 uur) om haar prijs (**f.25,-**) op te halen.

Oplossingen van deze week dienen vóór **1 december 1983** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór **30 november 1983** in te dienen bij: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.Box 122 en op St. Maarten - Vance James.
Op de enveloppe duidelijk vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL

Galiña Indio

Reseta di Bunchi Römer

Pa: 6 persona

Mester di:
2 kuchara di manteka dirtí òf 3 kuchara di zeta dushi
1 siboyo, kòrtá na renchi
1 palu di kané
1/4 kucharita di ehèmber
3 lechi di konofló, kòrtá chikí
1 kucharita di komino na puiru
5 kruitnagel òf 1/4 kucharita di puiru
1 à 2 kuchara di binager
peper i salu na smak
1/4 kucharita di kardamòm
1/4 kup di koko raspá
1 galiña kòrtá
mas o menos 1/2 kup di buyon di galiña

Moda di prepará:
1. Bati e siboyo i e sobrá spesereinan den un fènsu.
2. Brua e binager, peper, salu, kardamòm i e koko raspá aden.
3. Hunta e galiña ku e pasta akí. Laga e smak trèk mas o menos mei ora.
4. Keinta e manteka òf e zeta dushi i hasa e galiña pa e bira bruin oro.
5. Pone e galiña kushiná riba kandela abou, den e buyon. Lèk awa den dje de bes en kuando ora e ta seka. Laga e kuminda kushiná, tapá, te ora e galiña ta moli (mas o menos 30 minüt).

Shamir snel uit schaduw van Begin

Rust aan top Israel weergekeerd

TEL AVIV — Met opvallend gemak heeft premier Jitschak Shamir zich in nog geen twee maanden weten te onttrekken aan de lange slagschaduw van de uit het ambt verdwenen Menachem Begin, zo stelt Solomon Bouman vast in een beschouwing in NRC/Handelsblad.

Na zes jaar naar demagogie neigend leiderschap van de door een combinatie van de pressie en ziekte gevelde Begin heeft de kleine Shamir zich al stevig in de Jeruzalemse mächt genesteld. Het charisma en redenaarstalent kan de nieuwe Cheruth-leider zich niet meten met de verbijsterend snel vergeten Menachem Begin.

Ook de intellectuele gaven van deze met zijn 68-jaren niet zo jonge premier vallen bij zijn illustere voorganger in het niet. Juist Dhamirs weinig kleurrijke persoonlijkheid heeft in deze voor Israël moeilijke tijden rust aan de top gebracht. Zou Begins retoriek niet het effect van olie op het vuur van de Israëlisch-Syrische spanning van deze dagen hebben gehad? Na de autobomaanslag in Tyr waarbij 28 Israëlische soldaten het leven verloren heeft Shamir weliswaar "de terreur" en Syrië zijn tanden laten zien, maar in geëxalteerde dreigementen aan het adres van Damascus heeft hij zich niet uitgeput.

Met de begeleidende boodschap dat de aanval niet tegen Syrië was bedoeld stuurde hij dezelfde middag nog de Israëlische luchtmacht op een wraakactie tegen Palestijnse doelen in Centraal-Libanon de lucht in. Zeker na het tijdperk Begin had Shamir geen andere keus dan ter ondersteuning van zijn prille leiderschap snel uit te halen. In militair opzicht had dit bombardement nauwelijks enige betekenis maar voor binnenlandse en buitenlandse consumptie legde Shamir duidelijk zijn visitiekaartje van een "leider" met wie rekening moet worden gehouden op tafel.

Dat is een van de elementen van de methodieke imagovorming van de nieuwe leider. Heel handig weet hij door de uitbuiting van Begins zwakke plekken een kans van vertrouwen om zijn persoonlijkheid te leggen. Begin is nooit een man van maar wel vóór het volk geweest. Als geen ander in de Israelische politieke geschiedenis wist hij de hartstochten van zijn gehoor op te zwepen.

Tijdens de Libanese oorlog gewonde Israëlische soldaten hebben Menachem Begin nooit aan hun ziekbed ontmoet. Yitzij Shamir haastte zich met een glimlach naar de soldaten Joden en druzen, die in het Rambam-ziekenhuis in Haifa, na de autobomramp in tyrus werden opgenomen. Zo bracht hij met de minister van defensie Arens een bezoek aan de Israëlische militaire posities tegenover de Syriërs in Libanon.

Een soldaat die het niet kon laten de Israëlische aanwezigheid in Zuid-Libanon met het optreden van nazi-Libanon met het optreden van nazi-Duitsland in Europa of dat van de Sovjet-Unie in Afghanistan te vergelijken en in aanwezigheid van Shamir tot dienstweig ering in Libanon opriep, werd door de premier welismaar scherp maar zonder pathos tot de orde geroepen.

Shamir prees een democratisch stelsel dat een luidruchtige minderheid de gelegenheid geeft hun stem te laten horen. De door de soldaat getrokken vergelijking was uit den boze omdat Israël volgens Shamir zijn leger niet in Libanon heeft liggen om delen van dat land op te slokken of het Libanese volk te onderdrukken.

Dat is een rustige reactie op de provocatie van het kaliber die de bebaarde kibboetssoldaat Shamir toeslingerde. Uiteraard zegt dat weinig over de diepere politieke instincten die de nieuwe premier bij zijn machtsuitoefening begeleidde. Shamir gelooft in de Cheruth-doctrine volgens welke de Westelijke Jordaanoever, Judea en Samaria, van Israël is. De vrede met Egypte schoot bij hem inderdaad wegens de hoge bij hem inderdaad wegens de hoge kostprijs in het verkeerde keelgat. Israëlisch-Egyptische politieke dialoog is voor het eerst sinds de Libanese oorlog weer op gang gekomen en nu president Reagan Israël in een stevige strategische omarming wil nemen, heeft Shamir betere kaarten dan zijn voorganger om Israëls internationale positie te verbeteren.

Nu het er naar uitziet dat Damascus de uit Jeruzalem gekomen signalen betreffende gewenste rust langs de bestandslijnen heeft opgevangen heeft de premier de tijd gekregen om zijn zetten op het schaakbord „het Midden-Oosten" rustig te overwegen. President Reagan kan hem in ieder geval over enkele weken op het Witte Huis ontvangen als een Israëlische premier die aanzienlijk meer is dan een verlengstuk van Begin.

Tot zover Solomon Bouman in NRC/Handelsblad.

Reagan en Nakasone laten het bij mooie woorden

Japan en de VS niet dichter bij elkaar op handelsgebied

TOKIO — Op de laatste dag van zijn bezoek aan Japan heeft president Reagan vrijdag de Sovjet-Unie gewaarschuwd dat ze er beter aan doet in te stemmen met afspraken over wapenbeperking. „Anders zullen de Verenigde Staten de Russen voor het blok zetten en hun enorme industriële macht aanwenden om de kracht te krijgen om hen ervan zal weer houden ooit een oorlog te beginnen".

In het interview voor de Japanse televisie ging de Amerikaanse president vooral in op de toenemende Russische dreiging, die van de onderwerpen van zijn besprekingen met zijn Japanse collega, premier Nakasone. Als bij de wapenonderhandelingen in Geneve geen akkoord op de bus komt, zullen de VS en hun bondgenoten gelijk niet anders kunnen dan een „duidelijk" militair tegenwicht op Moskou op te bouwen, aldus Reagan.

Reagan en Nakasone hebben sterk de nadruk gelegd op het belang van het Amerikaans-Japanse bondgenootschap ter wille van de internationale veiligheid en welvaart. Maar als het op daden aankwam, bleek dat een oplossing voor de ernstige handelsproblemen geen stap dichterbij is gebracht. In kringen van Reagans gevolg werd erkend dat het belangrijkste punt van wrijving tussen Washington en Tokio - de grote onevenwichtigheid van de onderlinge handel - nog steeds zorgden baart.

Waarnemers in Tokio menen dat Reagans bezoek sterk is overschaduwd door de naderende verkiezingen in Japan en de VS. Voor zowel Reagan als Nakasone leek te gelden dat het hen er vooral om was te doen hun electoraat gerust te stellen. De president deed met name een beroep op Japan zijn markt meer open te stellen voor Amerikaanse produkten. In zijn rede, in het parlement, vroeg hij de Japanse regering binnenlandse politieke oppositie te riskeren en handelsbarrieres te slechten. Premier Nakasone deed evenwel geen enkele toezeggingen op dit gebied, op een magere oproep dat Japan meer fabrieksgoederen moet importeren. Hij bevestigde tevens in algemene termen dat Japan zijn inspanningen wil voortzetten, maar daar stond tegenover dat minister van Buitenlandse zaken George Schultz, die met Reagan is meegereisd, nieuw onderstreepte dat de VS nog zouden willen zien dat Tokio meer doet op dit gebied.

Zo bleef een oplossing voor de problemen op de terreinen van defensie en handel. De twee staatslieden beloofden en alles in het werk te stellen om hun onderlinge geschillen op te lossen en ernaar te streven nauwe politieke banden nog sterker aan te halen. Reagans taal in de dietstond bol van betuigingen over de Amerikaans-Japanse vriendschap en de gezamenlijke veiligheidsbelanden.

De president prees zelfs met Japanse economische beleid, zijn lage belastingen, duidelijk met zijn gedachten bij zijn politieke tegenstanders die aan de macht om het terugdringen van het alsmaar groeiende begrotingstekort door verhoging van belastingen. De optimistische verhalen kunnen evenwel niet verhalen dat er geen enkele oplossing is gevonden voor het probleem van het enorme tekort op de Amerikaanse handelsbalans met Japan.

Zo is het over de maand oktober geregistreerde overschot op de Japanse handelsbalans van 4 miljard dollar vooral te danken aan de forse groei van de export naar de Vs. Vergeleken met oktober 1982 steeg die export met 39,5 procent tot een waarde van ruim vier miljard dollar. Het gevolg is dat over eerste tien maanden van dit jaar de VS voor maar liefst veertien miljard dollar in het rood staan bij Japan.

Het enige concrete resultaat was de aankondiging dat er maatregelen zullen worden genomen ter liberalisering van de Japanse kapitaalmarkt. De achterliggende gedachte is de koers van de yen te versterken en de Japanse munt te „internationaliseren" om zo het handelsoverschot te verkleinen. Verder werd een akkoord gesloten over samenwerking op energiegebied, maar over specifieke maatregelen wordt daarin niet gerept.

Minister Shultz van Buitenlandse zaken sprak van zijn kant wel van een in economisch opzicht geslaagd bezoek aan Japan. Hij wees op de overeenstemming die Japan en de VS hebben bereikt op het gebied van de handel, de energie en de investeringen. Afgelopen is dat de twee landen elkaars investeringen zullen bevorderen, dat Japan zijn kapitaalmarkt openstelt en dat de yen tot een internationale munteenheid moet worden gemaakt om zo ten opzichte van de dollar een betere positie te kunnen innemen.

Maar afgezien van andere positieve resultaten hebben de VS hun wens om meer vlees en citrusfruit naar Japan te exporteren niet ingewilligd gezien. Volgens minister Schultz zien beide landen het belang ervan in dat kwestie wordt geregeld voor het voorjaar van 1984. een functionaris uit het Amerikaanse gevolg, die zijn naam niet in de krant wilde, wees er in dit verband op dat een oplossing hard nodig is omdat anders de kwestie zal opduiken tijdens de verkiezingscampagne in de VS. De man zinspeelde daarbij op de roep om protectionistische maatregelen vanuit het congres en de werkloosheid in de Amerikaanse industrie.

PREMIER NAKASONE
...geen akkoord bereikt...

AI: optreden gebeurt willekeurig

Duizenden doden in Syrië door veiligheidsdiensten

LONDEN — Het Syrische bewind van de regerende Baath-partij beschikt volgens Amnesty International over een achttal militaire inlichtingendiensten met eigen veiligheidstroepen, waarvan de sterkste onder leiding staat van president Assads broer Rif'at. Deze veiligheidstroepen kunnen krachtens de sinds 1963 geldende noodtoestand mensen willekeurig arresteren en gaan in de strijd tegen opposanten van het regiem regelmatig toe over tijdens razzia's, waarbij hele woonwijken worden omsingeld. Dit staat in een rapport van Amnesty International (AI), waarin deze mensenrechtenorganisatie Syrië ervan beschuldigd massale te martelen en soms massale politieke moorden te plegen.

In een rapport van 65 bladzijden aan de Syrische regering beschrijft AI onder meer zes gevallen van politieke moorden tussen maart 1980 en februari 1982 door veiligheidstroepen waarvoor de Syrische autoriteiten verantwoordelijk worden gesteld. Zo zijn volgens Amnesty op 27 juni 1980 tussen 600 en 1.000 gevangenen, die werden verdacht van lidmaatschap van de verboden Moslim-broederschap, in een gevangenis in Palmyra door veiligheidstroepen vermoord, waarschijnlijk uit wraak voor een mislukte aanslag op president Assad.

Veel aandacht besteed Amnesty International aan de gebeurtenissen in de stad Hama. AI heeft de namen van 123 mensen die op 24 en 25 april 1981 in de stad zijn vermoord door veiligheidstroepen, nadat Moedjahedin-guerrillastrijders een controlepost van veiligheidstroepen hadden aangevallen. Andere berichten spreken van 350 doden. De meesten van hen werden uit hun huizen gehaald en in de straten terechtgesteld. Op 2 februari 1982 werd opnieuw een patrouille van veiligheidstroepen, die op zoek was naar wapens van de Moslimbroederschap, door Moedjahedin in een hinderlaag gelokt. De soldaten werden gedood of gevangengenomen en de rebellen verklaarden de stad de volgende ochtend voor "bevrijd".

De Syrische regering antwoordde met afsluiting van Hama, waarna 6.000 à 8.000 man troepen van Rif'at Assaf naar de stad werden gezonden. Twee weken van huiszoekingen en massale arrestaties volgden. Nadat de orde was hersteld werd het aantal slachtoffers van diverse zijden geschat op tussen 10.000 en 25.000. AI noemt het moeilijk vast te stellen of hier sprake was van gebrek aan toezicht of van een systematisch beleid oppositioneel geweld op grote schaal te vergelden. Maar de organisatie noemt het de plicht van regeringen de verantwoordelijken te laten terechtstaan.

De in Londen gevestigde organisatie stelt in haar rapport dat met de noodstand in Syrië „niemand kan rekenen op bescherming door de wet". Amnesty International zegt dat de mate, de voortduring en bijzonderheden van de beschuldigingen van marteling haar ertoe dwingen tot de slotsom te komen dat marteling herhaaldelijk wordt toegepast tijdens verhoor van gearresteerde individuën, om een bekentenis te verkrijgen of als straf.

Het AI-rapport somt 23 methoden van marteling of mishandeling op die de Syrische veiligheidstroepen gebruiken tegen gevangenen die van politieke misdrijven worden verdacht. Zo wordt het lichaam met elektrische schokken bewerkt, worden gevangenen met staaldraad geslagen, worden ze seksueel mishandeld en worden kinderen gedwongen te kijken hoe ouders seksueel worden misbruikt. De mensenrechtenorganisatie geeft verklaringen van 12 voormalige gedetineerden, onder wie een jongen van 15 jaar, die met een zweep was geslagen. Zijn verhoorder dreigde hem de ogen uit te steken als hij niet vertelde waar zijn vader zich ophield.

Amnesty haalt ook gevallen aan van gijzeling van familieleden, onder wie vrouwen en jonge kinderen, terwijl veiligheidstroepen politieke verdachten opsporen. In één geval werden drie familieleden negen jaar in detentie gegijzeld voordat ze in 1980 op vrije voet werden gesteld, aldus AI.

Ook in Syrië zijn mensen „verdwenen", nadat ze waren gearresteerd door de veiligheidstroepen. In veel gevallen zijn de families niet op de hoogte gesteld van hun verblijfplaats. Dit doet de vrees rijzen dat ze worden gemarteld of dat ze zijn gedood. Amnesty heeft de namen van 38 jongeren die als "vermist" te boek staan nadat ze midden 1980 van de gevangenis in Deir Al-Zor, Oost-Syrië, waren weggevoerd met onbekende bestemming. Hun familieleden hebben sindsdien niets van hen vernomen.

Syriërs die zijn gedetineerd hebben niet de mogelijkheid in beroep te gaan tegen jarenlange gevangenisstraf, die zij meestal krijgen zonder proces of zonder dat een aanklacht is ingediend. Amnesty haalt onder meer de gevallen aan van Kamal Hoessein, voormalig ambassadeur in Frankrijk, Nour Al-Din Al-Atassai, voormalig president en premier van Syrië, en de advocaat Mijali Nasrawin en 14 andere vroegere regeringsfunctionarissen. Zij staan allen al ruim 12 jaar zonder proces of aanklacht onder "preventief" arrest. AI zet zich momenteel met name in voor hun vrijlating.

HAFEZ ASSAD
...al twintig jaar noodtoestand...

De internationale organisatie zegt in haar rapport dat de Syrische veiligheidstroepen ook verantwoordelijk worden gehouden voor moorden op tegenstanders van het Baath-bewind in het buitenland. Amnesty International heeft de Syrische regering in april van dit jaar in een memorandum een aantal aanbevelingen gedaan om de beschreven schendingen van de mensenrechten te beeindigen. Zij heeft aangeboden een afvaardiging naar Damascus te sturen om daarover besprekingen te voeren. Een reactie werd uit Damascus echter nog niet ontvangen. Wel liet de Syrische ambassade in Londen in augustus weten dat een afspraak niet op korte termijn kan worden gemaakt en dat het memorandum wordt bestudeerd, waarna de Syrische autoriteiten met commentaar op de beschuldigingen van Amnesty International zullen komen.

San José voelt zich voor dilemma's geplaatst

Costa Rica vreest ontwrichting in eigen land van strijd in Nicaragua

SAN JOSE — Het enige dat ooit in Costa Rica gebeurt is Nicaragua, aldus een grap die hier de ronde doet. Het is nu de zoveelste keer dat deze rustige Middenamerikaanse democratie wordt meegetrokken in de geweld dadige strijd om de macht bij haar noorderburen. Zo begint Marlise Simons een beschouwing in NRC/Handelsblad over het land dat zich voor eeuwig zichzelf neutraal heeft verklaard: Costa Rica.

De gevechten tussen Nicaraguaanse facties beginnen over te slaan naar Costaricaans grondgebied en regeringsvertegenwoordigers zeggen openlijk dat ze bang zijn dat de strijd in Nicaragua en de algehele onrust in het gebied ook hun eigen samenleving zal ontwrichten.

De belangrijkste grensovergang naar Nicaragua is onlangs gesloten nadat aanhangers van de voormalige Nicaraguaanse guerrillaleider Eden Pastora vanuit Costa Rica een Nicaraguaanse grenspost hadden aangevallen. De Nicaraguanen beantwoordden het vuur en verwoestten een aantal kleine gebouwen in Costa Rica. Costa Rica speelde het onschuldige slachtoffer en riep de Organisatie van Amerikaanse Staten bijeen om de Nicaraguaanse aanval te veroordelen, hierbij gesteund door Washington. De Nicaraguaanse reactie dat het 'cynische spelletje' geen grenzen meer leek te hebben kwam niet als een verrassing.

STOKEN

Intussen zeggen Costaricaanse functionarissen dat de Sandinisten Costiricaanse organisaties van boeren en arbeiders aanzetten tot onrust stoken. Ze wijzen hierbij op recente stakingen en een aantal landbezettingen. Maar Costa Rica maakt momenteel de ergste economische crisis in zijn bestaan door en de protesten van boeren en arbeiders zijn misschien evenzeer een gevolg van de stijgende inflatie, de werkloosheid en de onrechtvaardige verdeling van land.

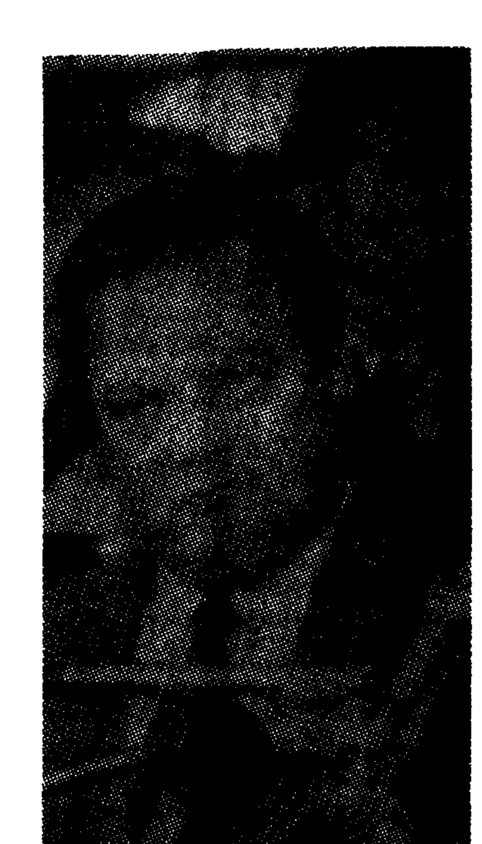
Ook al wil Costa Rica nog zo graag voorkomen dat het verstrikt raakt in de gebeurtenissen in Nicaragua, in de praktijk bleek het niet in staat om aan emotionele en actieve betrokkenheid bij het voortdurende politieke drama in zijn buurland te ontkomen. In het midden van de vorige eeuw hielpen Costaricaanse militairen bij het afzetten van de Amerikaanse avonturier William Walker die toen Nicaragua bestuurde. Tijdens het langdurige bewind van de Somoza-dynastie in deze eeuw werden tal van opstanden vanuit Costa Rica gelanceerd, inclusief de succesvolle sandinistische revolutie van 1979.

Hoewel Costa Rica zich publiekelijk altijd neutraal heeft opgesteld, heeft het in de praktijk veel moeite gedaan om zijn sympathie voor of collaboratie met tegenstanders van de opeenvolgende dictaturen in Nicaragua te verbergen. Honderden militante tegenstanders van de regering in Managua zijn in ballingschap gegaan in Costa Rica, het vertrouwen dat het krachtige anti-communistische standpunt van dit land hun activiteit zou beschermen.

HOOFDKWARTIER

Niet alleen Eden Pastora's Democratische revolutionaire alliantie gebruikt Costa Rica als haar hoofdkwartier van haar operbevel, als doorvoerhaven voor wapens en opleidingskamp, ook het door de Amerikaanse CIA gesteunde Nicaraguaans Democratisch Front dat vanuit Honduras opereert verricht openlijk recruteringswerk in een kantoor op de begane grond in het centrum van San José.

Maar nu de organisatie van Pastora begonnen is haar activiteit op te voeren wordt het echter steeds moeilijker voor Costa Rica om zijn imago van onpartijdigheid te bewaren. Zo werd een serie luchtaanvallen op, naar gezegd werd, militaire doelen in

LUIS ALBERTO MONGE
...bevreesd voor democratie...

Nicaragua in Costa Rica op touw gezet, hoewel San José de sandinistische beschuldigingen dat de met raketten uitgeruste vliegtuigen vanuit Costa Rica waren vertrokken van de hand wees.

Bij wijze van reactie heeft de nu 18 maanden oude regering van president Luis Alberto Monge de afgelopen weken wapens, motorboten, voertuigen en een licht vliegtuig van de Pastoragroep in beslag genomen. Maar zelfs dit optreden wordt als ambivalent beschouwd. Toen de Amerikaanse ambassadeur in San José, Curtin Winson Jr., beklaagde dat het ministerie van openbare veiligheid "overijverig" te werk ging bij zijn maatregelen tegen de "contra's", betoogden een paar plaatselijke politici dat Monge ofwel niet erg vastberaden is ofwel met de aanhangers van Pastora sympathiseert, want in de praktijk zijn deze vrij om door te gaan met hun plannen.

DILEMMA

In de discussie over deze kwestie staan de Costaricanen voor dilemma's. Moet Costa Rica een confrontatie met de sandinisten aangaan om zijn afkeuring van het gebrek aan democratie in Nicaragua duidelijk te maken of moet het een verzoenende houding aannemen in de hoop linkse agitatie in eigen land te voorkomen? Zijn de Costaricaanse democratie en veiligheid het best gediend, met steun voor pogingen om de sandinisten ten val te brengen of door een vastberaden weigering bij het conflict betrokken te raken?

Deze discussie is nu al enige tijd binnen de regering aan de gang. Er bestaat toenemende druk om tot een openlijk officieël standpunt inzake Nicaragua te komen, hoe dat ook zal luiden. Een stille samenzwering met rebellen, zo betogen sommige politici, zal alleen maar de democratie in eigen land aantasten, omdat hierbij mensen die voor de regering werken, politici en de pers betrokken zijn.

Guido Fernandez, indertijd hoofdredacteur van Costa Rica's grootste dagblad La Nacion, zei onlangs dat zijn krant "gezien hopeloos verdraaide informatie het stilzwijgen had bewaard over de deelneming van de Costaricaanse regering aan het Nicaraguaanse revolutionaire proces in 1979".

En ook nu helpen de nieuwsmedia — door zelfcensuur, zoals plaatselijke journalisten toegeven — de officiële neutraliteit van Costa Rica op te houden door berichten over betrokkenheid van plaatselijke functionarissen en over het bestaan van trainingskampen van rebellen achter te houden.

Vorige maand leek minister van openbare veiligheid Angel Solano een mogelijkheid te openen om Costa Rica's imago van onschuld te doorbreken. Het wordt misschien tijd, zo zei hij, om de veiligheidstroepen van het land te institutionaliseren en er een beroepsleger van te maken in plaats van bij iedere nieuwe regering het hele corps van civiele gardes en veldwachters te veranderen. "In normale tijden is het een bron van trots dat we ons hele korps kunnen wijzigen", zei hij tegen een groep gardeofficieren, "maar in deze tijd grenst het aan onverantwoordelijkheid".

Tot zover Marlise Simons in NRC/Handelsblad.

SAN JOSE — President Luis Alberto Monge van Costa Rica brengt eind november een bezoek aan de VS, bij welke gelegenheid hij ook een ontmoeting heeft met zijn collega Ronald Reagan. Hij gaat naar de VS voor besprekingen met investeerders uit het centrale deel van Amerika die eventueel plannen hebben iets te doen in Costa Rica.

Iran: zelfmoordacties zullen in Libanon toenemen

TEHERAN — Zelfmoordoperaties als die enkele weken geleden tegen de hoofdkwartieren van de Amerikaanse en Franse contingenten van de multinationale vredesmacht in Beiroet "gaan in verschillende vormen door". Dit heeft de Iraanse avondkrant Kayhan gisteravond geschreven.

De operaties van "Islamitische revolutionairen" tegen militairen van imperialistische landen zullen toenemen "en de imperialisten zullen naar de oceaan moeten vluchten om toezicht te houden op Libanon", zo schrijft het blad in een commentaar.

Brede scholing voor informatiebeleid

De ontwikkeling en uitvoering van informatie-beleid is meer dan ooit noodzakelijk. In de huidige situatie vormt ze veelal een ernstig knelpunt.

Informatie-beleid vormt in veel organisaties een ernstig knelpunt. Dat is het gevolg van het onbegrip tussen de gegroeide bureaucratie inclusief het management enerzijds en de opkomende informatie-technologieën anderzijds. Bovendien speelt een rol dat het management vrijwel altijd vanuit een financiëel economische invalshoek tot oplossingen tracht te komen. De nadruk wordt veelal gelegd op kosten-aspecten. Ik geloof dat de economie mede door dit soort eenvoudige rekensommetjes in een recessie verkeert. Er wordt vaak niet gekeken naar de mogelijkheden die de organisatie heeft.

"Zijn de doelstellingen juist?", "Zijn onze produkten gewenst?", "Richten onze activiteiten zich werkelijk op realisatie van de doelstellingen?"

Dit geldt niet alleen voor het commerciële beleid. In zijn algemeenheid gaat op dat iedereen zijn doelstellingen regelmatig op hun waarde moet toetsen.

Dat informatie-beleid een knelpunt is geworden, is ook een gevolg van de verhouding tussen indirect en direct personeel. De aandacht is eigenlijk altijd gericht geweest op produktie (-verbetering). Voor kantoordiensten, personeelszaken en andere stafdiensten is erg weinig belangstelling opgebracht. Er is op deze afdelingen ook veel minder geinvesteerd per medewerker dan in de produktie. Gevolg is dat ze teveel personeel hebben gekregen. Op deze afdelingen dient zich dan ook automatisering c.q. kantoor-automatisering te richten.

Informatie-beleid is met name ook voor de overheid een probleem. Een voorbeeld. De Nederlandse regering besluit wegens de omvang van het begrotingstekort tien miljard te bezuinigen. Tevens bepaalt zij dat naar de burger toe nauwelijks lasten-verzwaring mag optreden. Vervolgens stelt de regering vast wat per departement ingeleverd moet worden. Een consequentie hiervan is dat heel duidelijk regionale en lokale overheden er ongevraagd mee moeten bezuinigen. Dit leidt tot verhoging van allerlei tarieven. Daarnaast wordt het profijt-beginsel verder ingevoerd.

Bij deze maatregelen wordt uitgegaan van het huidige funktioneren van de dienstverlening. De kwaliteit en doelmatigheid ervan komen niet aan de orde. Dit terwijl de bezuinigingen door de burgers in de vorm van lasten-verzwaring moeten worden opgebracht. Die ervaren deze als onredelijk doordat ze niet goed geinformeerd zijn. Gevolg is dat zich maatschappelijke knelpunten voordoen die met lapmiddelen worden bestreden. Bovendien kunnen de burgers op de kwaliteit en doelmatigheid van de dienstverlening geen controle uitoefenen. 150 Jaar Nederlands parlementaire democratie gaat gepaard met een onvoldoende informatievoorziening en het ontbreken van een informatie-beleid van de overheid.

Een modern informatiebeleid is gericht op het eenduidig informeren van alle betrokkenen vanuit een samenhangend beleid zodat de overheid zich meer kan gaan bezighouden met het geven van richtlijnen, het opstellen van kwaliteits-eisen en waar nodig controle op de naleving van beide. Ze moet niet zelf reguleren. Een goede informatie-voorziening leidt daarmee tot een democratisering van de besluit-vorming. Dat is tevens omdat ze dan kan gaan beslissen op basis van kwalitatieve in plaats van kwantitatieve criteria.

Voor de politiek gaat het erom dat er een oplossing wordt gevonden tussen het 'willen' en het 'kunnen'. Een goede informatie-voorziening naar de kiezers toe kan de spanning daartussen verminderen. Momenteel wordt bijvoorbeeld onder voorlichting door de overheid verstaan het verstrekken van globale gegevens. Dat is iets heel anders dan informatie, ook al noem je het zo. Goede informatie is een bijdrage aan objectieve meningsvorming en noodzakelijk voor een realistische kijk.

Ik betrek hier informatiebeleid op de politiek. Iedereen wordt geconfronteerd met deze problematiek . Je kunt het zelf vertalen naar de eigen organisatie of de Antilliaanse situatie toe. Bedenk in dat verband dat er voor een juiste uitvoering van het informatie-beleid thans voldoende technologische middelen beschikbaar zijn. Deze kunnen het ondersteunen en realiseren. Het ontwikkelen en implementeren van een (nieuw) informatie-beleid betekent veelal dat structurele aanpassingen en wijzigingen moeten worden doorgevoerd in de bestaande organisatie.

Voordat een goed informatie-beleid kan worden ontwikkeld, dienen eerst de ondernemings-doelstellingen te worden getoetst aan het strategisch plan. Vervolgens moet het huidige sociaal-economische beleid worden geinventariseerd en de bedrijfsstructuur doorgelicht. Daarna kun je komen tot een probleem-definiëring en het ontwikkelen van een oplossing. Dat is het informatiebeleid, dat nu pas kan gaan worden uitgevoerd.

Een belangrijke vraag is: wat is informatie? Dat hangt af van wat je voor het uitoefenen van je funktie nodig hebt. Elke funktionaris binnen een organisatie heeft feiten en ideeën nodig om zijn taken uit te voeren. De combinatie van die twee is informatie. Kenmerken daarvan zijn: tijdig, juist, volledig, gedoseerd en gericht op de specifieke taak. Informatie is een besturingsmiddel bij beleid en uitvoering. Uit de grote hoeveelheid beschikbare gestructureerde gegevens die ter beschikking staat, kan de voor een bepaalde funktie benodigde informatie worden gecreëerd. Dit gebeurt met gebruikmaking van hulpmiddelen en de creativiteit van de betrokken medewerker".

Informatie is in de optiek van de informaticus in feite het interpreteren van gegevens met toevoeging van de eigen creativiteit en kunde binnen een funktioneel kader. Dit impliceert dat een brede scholing noodzakelijk is. Deze moet zich richten op bestuurlijke eigenschappen. In de praktijk zal daarnaast een permanente educatie dienen plaats te vinden. Ook zal het onderwijs geënt moeten zijn op het aanleren van de vaardigheid van het overdragen van kennis en op waar je gegevens kunt vinden.

"Een ander aspect is dat informatie een eerste levensbehoefte is geworden. Dat is ze net zo zeer als voedsel".

Het ontwikkelen van een informatie-beleid betekent eveneens het daarbinnen creëren van een automatiserings-beleid. Onderscheid zal dienen te worden gemaakt tussen drie vormen van automatisering:
produktie-, kantoor- en buiten-automatisering. De tweede vorm heeft voornamelijk betrekking op gegevensverwerkende processen en ondersteuning bij de informatie-voorziening en de derde op de omgeving.

Buiten-automatisering, een term die we zelf hebben geintroduceerd, richt zich enerzijds op het herkennen van signalen van buitenaf die van belang zijn voor de organisatie en anderzijds op het direct ondersteunen aan derden.

Daartoe behoort bijvoorbeeld het opmerken van een uitgevaardigde subsidieregeling van de overheid, die van belang kan zijn voor de eigen organisatie. Een op de omgeving gericht voorbeeld is het doorgeven van veranderde verkoopvoorwaarden. Buiten-automatisering gaat een grote toekomst tegemoet. Over een aantal jaren zal het zo zijn dat ontwikkelingen die uit de omgeving komen of activiteiten die daarop zijn gericht, automatisch worden verwerkt.

Bij het opstellen van een informatie-beleid moet een top-down benadering worden toegepast. Het automatiserings-beleid is daarentegen meer een kwestie van het uitzetten van richtlijnen, waarbij door de leden van de organisatie wordt bekeken hoe deze dienen te worden nageleefd. Dit zijn de procedures en de processen. Daarnaast moeten bottom-up checks in het beleid worden geïntegreerd.

Tot op heden is in organisaties weinig aandacht besteed aan de diagnose van informatie als knelpunt. Veel wat wordt ontwikkeld is eenzijdig gericht op oplossingen. Schijn-oplossingen vaak, want zonder een goede probleem-stelling ga je de mist in. De aanpak die ik voorsta is, begint met symptoom-bestrijding. Daarmee kweek je motivatie. Daarna kun je een echte probleemstelling formuleren. Bovendien geldt dat je de medewerkers goed moet informeren over de probleemstelling - kantoorautomatisering - (zie artikel hieronder) zodat ze een duidelijke inbreng kunnen leveren bij de uitvoering van de oplossing. Uiteraard voorzover het hen betreft. In ieder veranderings-proces bestaat er maar echt een knelpunt. Dat is de mens. Wanneer deze zich niet betrokken voelt, stagneert het. Houd daar rekening mee".

Het optimaliseren van de kwaliteit van informatie betekent, dat van wezenlijk belang zijn:
— optimale gegevensverwerking
— duidelijke funktieafbakening
— zelfdiscipline
— creativiteit en
— flexibiliteit.

Noodzakelijk voor het besturen van een organisatie is een goed inzicht in het geheel van relevante factoren. Daarnaast wordt de snelheid van het nemen van - juiste - beslissingen steeds belangrijker. Een goede en snelle informatie-voorziening moet dit daadwerkelijk ondersteunen.

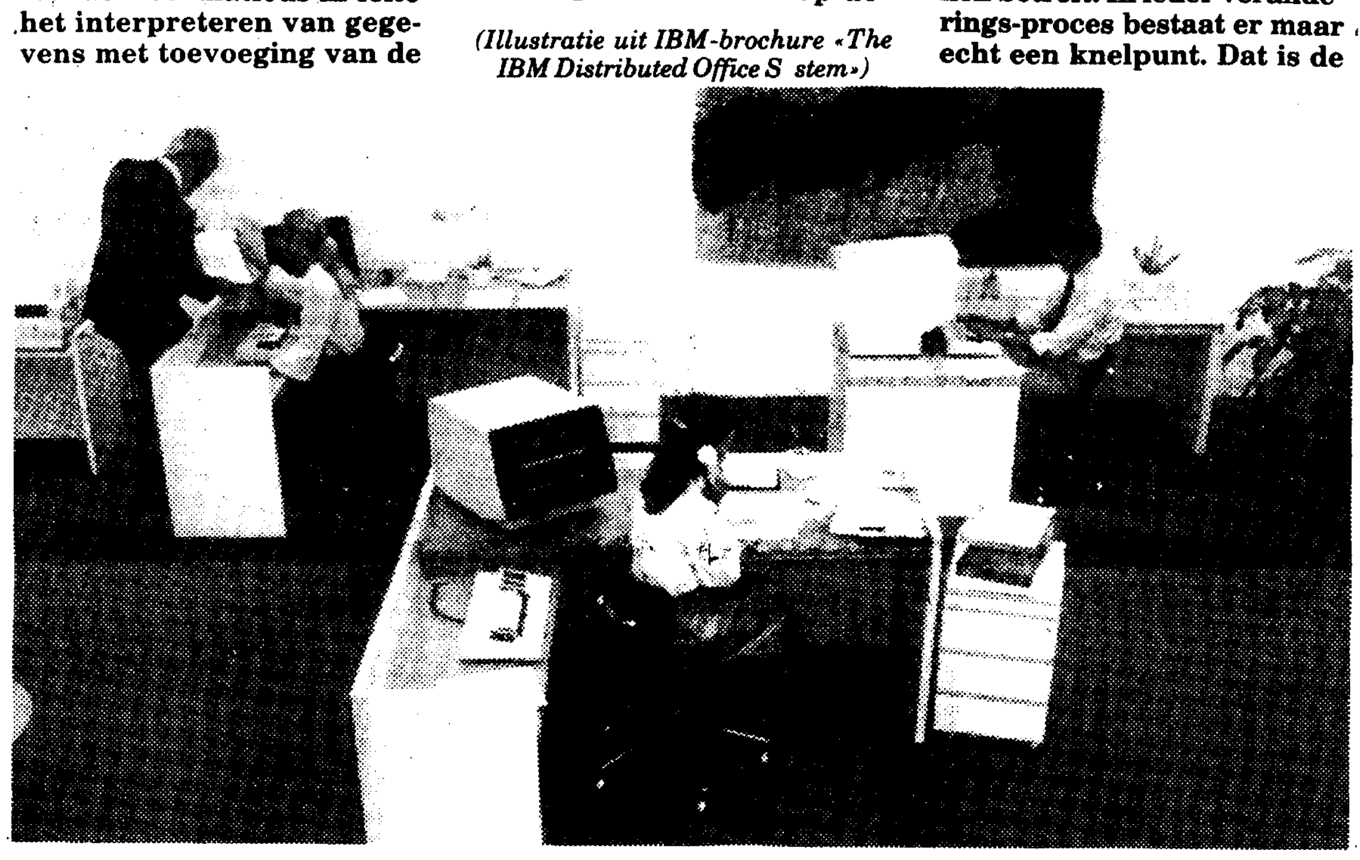
De toepassing van moderne technologieën creëert daarbij de mogelijkheid gegevens snel en massaal op te slaan, te verwerken en te distribueren. Overigens bepaalt het besturen en beheersen van dit proces er de waarde van. Dit is bovendien een proces dat regelmatig aan verandering onderhevig is.

Er wordt tegenwoordig veel gediscussieerd over het wel of niet beschikbaar zijn van kantoor-automatiserings-systemen, ontwikkelings-methoden, databanken, specifieke hard- en software, etcetera. Dit alles duidt erop dat er o.a. een voortdurend vernieuwingsproces plaats vindt. Dat moet je managen.

Een voorbeeld: Toen het wiel was uitgevonden, reden er niet direct wielvoertuigen. Toch werd het onderkend als een toekomstig hulpmiddel. Het is onlosmakelijk onderdeel gaan uitmaken van een groot deel van het vervoer. Deze integratie impliceerde echter wel een veranderingsproces, dat niet van tevoren was te overzien. Bovendien moest men het wiel leren kennen. In het begin wist men niet wat een wiel kon dragen, wat de optimale plaatsing en constructie was, etc.

Voor kantoor-automatisering betekent dit dat je aan de slag moet gaan, dat je niet kunt wachten tot de hulpmiddelen "af" zijn. Hierbij moet de aanwezige kennis en ervaring worden benut. Invoering zal gepaard gaan met veranderingen. Om dit proces goed te laten verlopen is een visie vereist en moet het worden gemanaged. Het as-pect hiervan is dat je rekeni- houdt met de rol van de info- maticus. Deze maakt deel u- van een nieuwe funkti- groep, die bezig is te ontstaa- De informaticus moet e- brede kennis hebben, flexib- en vernieuwings-gezind zij- informatie-technologieën b- heersen over sociale vaard- heden beschikken en hij mo- opereren vanuit een bestuu- lijk-organisatorische i- valshoek.

(Illustratie uit IBM-brochure «The IBM Distributed Office S stem»)

> **In de dagelijkse praktij- kunnen zich veel situatie- voordoen, waarin het nie- mogelijk is op de juist- wijze en „volgens he- boekje" een geautomat- seerde informatie- verzorging te beginnen- Oorzaken zijn altijd teru- te voeren naar aanwezig- bedrijfs-problematieken- Niet zelden is één daarva- het moeten opheffen va- de welbekende knel- punten.**
>
> **De oplossingen daa- van moeten via ee- „schijnbare" wegomleg- ging worden aangepak- Altijd blijkt het in de prak- tijk weer mogelijk om vi- een kortlopend- „symptoom-bestrijding- succes te boeken.**
>
> **Daarbij wordt dan de be- langrijkste nevenproduc- het organisatorische ka- der, voor volgende pro- jecten geleverd.**
>
> **In deze artikelen kome- twee onderwerpen aan d- orde, namelijk „Informa- tie-beleid" en „Kantoo- automatisering". Deze- laatste is de belangrijkst- vorm van automatiserin- voor administratieve to- passingen. Later kunne- eens andere vormen va- automatisering, de ze- genschap en beheersa- pecten, aan de orde ko- men. Beide artikelen zij- van de hand van de he- A.M.L.(Martin) van de- Ven, directeur van de fi- ma Informatics Manag- ment op Curaçao.**

"Kantoor"- automatisering

TOEPASSING VAN kantoorautomatisering betekent dat de produktiviteit van activiteiten die administratief, secretarieel of communicatief van aard, aanzienlijk kan stijgen.

Met de technieken die thans worden geïntroduceerd, is zelfs een verdubbeling ervan geen utopie. Bovendien leidt kantoorautomatisering tot een flexibeler organisatie en is een doelmatiger gebruik van de informatie mogelijk. Dat is omdat deze sneller, beter gedoseerd en meer doelgericht ter beschikking komt.

Voorwaarde is echter dat wordt gekozen voor een integrale benadering. Dit impliceert dat de te kiezen oplossingen bestaande processen moeten ondersteunen, vereenvoudigen of overbodig maken, maar geen nieuwe mogen genereren. Bij deeloplossingen gebeurt dat wel. De traditionele automatisering en microfilm bijvoorbeeld hebben per definitie een groot aantal bi - komende handelingen tot gevolg gehad. Daarbij bleek in de praktijk dat deze handelingen (registratie, invoer, mutatie) belangrijker zijn dan de feitelijke computerverwerking van de ingevoerde gegevens. De beoogde produktiviteitsverbetering is dan ook vaak niet bereikt.

KANTOOR: DEELGEBIEDEN GEAUTOMATISEERD

Het woord "kantoor" zegt in het dagelijks spraakgebruik meer over een specifiek soort ruimte dan over de processen die zich daar afspelen. Het kantoor is te beschouwen als een produktielijn, waarin een grondstof - gegevens - wordt getransformeerd in een hoogwaardig eindprodukt. Dit is informatie.

Een opvallend kenmerk van administratieve werkzaamheden is dat deze veelal als lastig en saai worden ervaren. Dat kan ermee samenhangen dat ze grotendeels betrekking hebben op wat voorbij is. Kantoorwerk is een tijdrovende en niet zelden als weinig produktief beschouwde bezigheid. De produktiviteitsstijging van het kantoor is steeds meer achtergebleven bij die van productieafdelingen.

Sinds Henry Ford de serieproduktie introduceerde, is de efficiency van fabricageprocessen voortdurend verbeterd. Op administratief gebied echter wordt vaak nog gewerkt met methoden en technieken die in de vorige eeuw zijn ontstaan en sindsdien vrijwel ongewijzigd worden toegepast.

Indien automatisering heeft plaatsgevonden, is vaak gekozen voor deeloplossingen. De aandacht wordt gericht op een bepaalde activiteit, bijvoorbeeld archiveren op microfilm. Daardoor wordt het archief weliswaar kleiner, maar niet minder en het proces als geheel ondergaat een uitbreiding. De papierstroom wordt ingedamd, maar de gegevensstroom blijft onbeheersbaar. En de totale doorstroomcapaciteit neemt niet toe.

Om de produktiviteit van een administratief proces te verhogen en de gegevens en informatiestromen volledig te beheersen, zal apparatuur en software moeten worden gekozen waarmee het gehele proces wordt ondersteund. Moderne hulpmiddelen kunnen administratieve en

door: Martijn van der Ven.

andere kantoorprocessen zodanig ondersteunen dat de informatiestromen (weer) logisch aansluiten op de structuur en de behoeften van de organisatie. De functie als beleidsinstrument (hoewel niet altijd als zodanig onderkend) wordt dan tevens hersteld.

> **Kantoorautomatisering:**
>
> **drie aandachtspunten**
> **1. Mensen doen een organisatie functioneren. Arbeidersomstandigheden hebben hierop een belangrijke invloed. Automatisering, ook kantoormatisering, is mede bedoeld om die arbeidsomstandigheden te verbeteren. Door betere werkomstandigheden gaat de mens beter functioneren. Een essentie van kantoorautomatisering die nog wel eens wordt vergeten. Daarom integratie met sociaal beleid.**
>
> **2. Voor kantoorautomatisering is het uitvoeren van een kosten- batenanalyse niet zo eenvoudig. De baten zijn in het algemeen moeilijk te becijferen. Beter is het daarom van een kosten-nut benadering uit te gaan.**
>
> **3. Kantoorautomatisering maakt het mogelijk de informatieverzorging te enten op de informatiestromen in plaats van (deel) processen. Dat impliceert het risico van "stekersproblemen". Een vaststellen vooraf van de informatiestromen en communicatieknooppunten is dan ook essentieel.**

OORZAKEN DEELOPLOSSINGEN

Computers worden al sinds jaar en dag gebruikt om het administratief proces te ondersteunen. Dat werkt echter veelal niet bevredigend. Daardoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. Hiervan wil ik er twee noemen.

De eerste is dat de werkzaamheden binnen een kantoor niet altijd scherp omlijnd kunnen worden. Sommige, zoals tekstverwerking, springen er duidelijk uit. Andere zijn echter minder eenvoudig onder één noemer te brengen.

Bijvoorbeeld beslissingsondersteuning, hulpfuncties voor persoonlijke assistentie en communicatie. Deze vormen tot op heden dan ook nog grotendeels onbetreden gebied voor de automatisering.

De tweede oorzaak is dat computers op zich niet bijzonder geschikt zijn om een administratief proces (andere processen laat ik in dit verband buiten beschouwing) van begin tot eind integraal te ondersteunen. Dat komt omdat de verschillende activiteiten verschillende informatievormen opleveren, te weten data, tekst, beeld en geluid.

De huidige generatie computers is meestal slechts geschikt voor een bepaalde vorm, die dan bovendien nog volgens strakke richtlijnen moet zijn gestructureerd. Omzetting (conversie) in een andere vorm is niet mogelijk. De komende generatie zal hierin een duidelijke verbetering te zien geven. Naar het zich laat aanzien zal de definitieve oplossing voor een geautomatiseerde vormconversie echter nog wel even op zich laten wachten.

Als andere informatievormen ook geschikt moeten worden gemaakt voor bewerking, zal vooralsnog een grotendeels handmatige conversie dienen plaats te vinden. Dat dwingt ertoe het proces uit te breiden en brengt informatie verlies en extra kosten met zich mee. Min of meer noodgedwongen is in het verleden sterk de nadruk gelegd op deeloplossingen. Als voorbeelden zijn al microfilm en de traditionele automatisering genoemd.

INTEGRALE BENADERING

Kantoorautomatisering kan problemen zoals met traditionele automtisering en microfilm het hoofd bieden. Mits een integrale aanpak wordt nagestreefd. Dit aspect, en niet de steeds verderreikende technische mogelijkheden, is bepalend voor een succesvolle toepassing.

Integratie wordt meestal geassocieerd met technische aspecten. Natuurlijk spelen die een rol. Vooral omdat de mogelijkheden van een computer om verschillende informatievormen te verwerken vooralsnog beperkt zijn. Dat dwingt ertoe zich op zeker moment diepgaand bezig te houden met technische zaken, zoals software - en communicatiemogelijkheden.

Een integrale benadering is echter meer. Kantoorautomatisering is het middel bij uitstek voor de integrale informatieverzorging binnen de organisatie, waarbij de feitelijke informatiebehoefte het uitgangspunt vormt. Dat vereist kennis van en inzicht in de organisatie en de informatiebehoefte. Bovenal is echter het besef nodig dat informatie een produktiemiddel is. Hiervoor moet een beleid worden ontwikkeld: informatiebeleid.

aspecten	traditionele automatisering	kenmerken "kantoor"-automatisering
benadering	centraal	centraal + decentraal = integraal
communicatie op en tussen alle niveaus	nauwelijks	prioriteit nummer één
automatisering gericht op systeemontwikkeling	financieel-administratieve gegevensverwerking door automatiseringsspecialisten	alle vormen van verwerking (alle informatiestromen) door gebruikers met ondersteuning van automatiseringsdeskundigen
verantwoording voor systeemontwikkeling	automatiseringsmanager	funktionele manager
doel systeemontwikkeling	deeloplossingen (geautomatiseerde systemen)	bedrijfsprocessen verbeteren (integrale informatieverzorging)
beleid	= automatiseringsplan	- informatiebeleid - informatieplan, waarin een automatiseringsparagraaf
benadering van aanschaf hard/software	centraal	integraal (integrale informatieverzorging)
scholing in technologie	uitsluitend automatiseringsspecialisten	- managers - gebruikers deskundigen

Alleen dan is er de zekerheid dat de nagestreefde oplossingen met elkaar in overeenstemming zijn en deel uitmaken van een planmatige aanpak die de gehele organisatie omvat. Een integrale, dus op een infomatiebeleid gebaseerde benadering sluit het risico van deeloplossingen uit en maakt de beoogde produktiviteitsverbetering realiseerbaar, door de toegevoegde waarde van informatie.

Kantoorautomatisering is natuurlijk gewoon automatisering. Nieuw is alleen dat door voortschrijding en verbetering van de technologieën ook decentraal zal worden geautomatiseerd. Dat is dus bij de gebruikers, die ook zelf in staat zullen zijn eigen systemen te ontwikkelen. De communicatie tussen de verschillende apparatuur zal daardoor hoge prioriteit en aandacht moeten krijgen. Het ontwikkelen van decentrale automatiseringstoepassingen zal bovendien een nieuwe beheersingsvorm vereisen. Dit impliceert belangrijke veranderingen in het managen van automatisering. In bijgaand schema zijn de kenmerken van de hedendaagse automatisering en die van "kantoor"-automatisering weergegeven.

Bij elk van de genoemde punten is het gewenst dat u zich afvraagt waar u zich bevindt. De rechterkolom geeft de na te streven situatie aan. Daarover nog het volgende.
1. Een directie zal zich dienen te realiseren dat zij - en uitsluitend zij - leiding kan geven aan de informatieverzorging. Ze zal zich er dus mee moeten bemoeien en kennis van automatisering eigen moeten maken. Dat heeft de allerhoogste prioriteit, zodat ze een informatiebeleid kan ontwikkelen.
2. Een directie zal zich moeten oriënteren op de huidige stand van zaken in hun organisatie op het gebied van automatisering, en wel met name op de commu- catie tussen managers, ont- kelaars en gebruikers. Ze k- dat doen door bijvoorbeeld systematische inventarisatie te laten voeren. Zelf hebben daarvoor een "prefix" ont- keld, die een zogenaamd in- matieprofiel van de organis- oplevert.
3. Vervolgens zal de dir- een informatiebeleid met bi- horend plan van uitvoering nen te ontwikkelen. Dit houd-
— geven van richtlijnen voo- formatie systeemontwikkelingen, vo- creatie van managementi- matie, voor aanschaf app- tuur en programmatuur
— vaststellen van regels om realiseren van een georgani- de informatie-verzorging op- jectbasis te beheersen
— leggen van de verantwoo- voor de communicatie binne- organisatie en met de omgev- bij één bepaalde manager.

Uit deze drie punten vl- voort dat de samenwerking t- sen management, gebruike- ontwikkelaars dient te wo- verbeterd. Daarvoor zal scho- en training noodzakelijk zijn bij voorkeur bedrijfsgericht (company). Kennis van com- tertechnologie bij iedereen is essentieel vereiste om een in- matieplan te ontwikkelen. D- dient een resultaat van ge- menlijke actie te zijn.